
Activiteitenverslag 2022

Dienst Vreemdelingenzaken

Dit activiteitenverslag is een realisatie van de Algemene Directie [Dienst Vreemdelingenzaken](#).

Voor elke opmerking, suggestie of bijkomende vraag kan u zich richten tot de Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken, Pachecolaan 44 1000 Brussel,
Tel.: +32 (0)2/488 80 00
E-mail: infodesk@ibz.fgov.be.

Het verslag kan in het Nederlands en het Frans geraadpleegd worden op de website www.dofi.fgov.be.

Verantwoordelijke uitgever: Freddy ROOSEMONT

1	Voorwoord	1
2	Toegang en Verblijf	2
2.1	Kort verblijf	2
2.1.1	Visum	2
2.1.2	Voorafgaande raadpleging van de centrale autoriteiten van de lidstaten	4
2.1.3	Verbintenis tot tenlasteneming (bijlage 3bis)	5
2.1.4	Verblijf	6
2.2	Gezinshereniging	6
2.2.1	Visum	6
2.2.2	Verblijf gezinshereniging	11
2.3	Lang verblijf (niet-EU)	13
2.3.1	Aanvragen voor een machtiging tot verblijf ingediend in het buitenland (Visa D - nationaal visum lang verblijf)	13
2.3.2	Aanvragen ingediend in België en behandeld door de DVZ (machtiging tot verblijf, statut van langdurige ingezetene)	14
2.3.3	Academische migratie	14
2.3.4	Arbeidsmigratie	15
2.3.5	Humanitaire visa	18
2.3.6	Aanvragen tot verlenging van het verblijf	19
2.4	Onderdanen van de Europese Unie	19
2.4.1	Verblijfsaanvragen	19
2.4.2	Weigering van verblijf (bijlage 20 van het KB van 8 oktober 1981)	19
2.4.3	Einde verblijf (bijlage 21 van het KB van 8 oktober 1981)	20
2.4.4	Verwerking van de informatiegegevens die door de POD Maatschappelijke Integratie worden doorgestuurd en de schrappingsadviezen die door het RSVZ worden doorgestuurd	21
2.5	Naturalisaties	22
2.6	Ondersteuning van de externe partners (gemeenten)	22
3	Kwetsbare personen	23
3.1	Slachtoffers van mensenhandel en -smokkel	23
3.1.1	Binnenkomende aanvragen	23
3.1.2	Beslissingen	24
3.2	Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV)	25
3.3	Uitzonderlijk verblijf	26
3.3.1	Humanitaire redenen	26
3.3.2	Medische redenen	31
4	Internationale bescherming	33
4.1	Registratie van verzoeken om internationale bescherming	33
4.2	Interviews	34
4.3	Dublin	35
4.3.1	Versnelde procedure en Centrum van Zaventem	40
4.4	Printrak	43
4.5	Opvolging	44
4.6	Administratie	45
4.7	Tijdelijke bescherming	47

5	De strijd tegen de irreguliere migratie	50
5.1	Controle aan de Schengenbuitengrenzen	50
5.1.1	Beslissingen tot terugdrijving aan de grens	50
5.1.2	Beslissingen tot het verlenen van toegang tot het grondgebied	52
5.1.3	Transitfaciliteiten voor IOM-passagiers	52
5.1.4	Toestemming voor transits van gerepatrieerde personen	52
5.1.5	Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen	53
5.2	Controle op het grondgebied	53
5.2.1	Intercepties	53
5.2.2	Behandeling van de overnames door België	55
5.2.3	Gedetineerden	55
5.2.4	Beslissingen tot beëindiging van verblijf om redenen van openbare orde of nationale veiligheid	57
5.3	Signaleringen met het oog op weigering van toegang en verblijf	59
5.3.1	Signaleringen in de ANG en het SIS	59
5.3.2	Intrekking signalementen in de ANG en het SIS	59
5.3.3	Bijwerking van de signaleringen	59
5.3.4	De uitwisseling van informatiegegevens inzake vreemdelingen aan wie de toegang en het verblijf geweigerd werden	60
5.3.5	Uitwisseling van gegevens in het kader van het toegangsrecht	61
5.3.6	Raadplegingen	61
6	Terugkeer	62
6.1	Alternatieven voor detentie	62
6.1.1	De afdeling Alternatieven voor Detentie	62
6.1.2	Coaching Families en Individuen (CFI)	62
6.1.3	Open Terugkeer- en Dublinplaatsen (Fedasil)	64
6.1.4	Open Opvangcentrum Zaventem	64
6.1.5	De Dienst Vrijwillige Terugkeer	64
6.1.6	Pilootprojecten	65
6.1.7	Terugkeerbegeleiding gedetineerden	65
6.1.8	De community based open woonunits	67
6.2	Opvolging BGV	69
6.3	Identificatie en verwijderingen	72
6.3.1	Identificatie	72
6.3.2	De cel artikel 3 EVRM	76
6.3.3	Verwijderingen	77
6.4	De gesloten centra	88
6.4.1	Inschrijvingen en verwijderingen uit de gesloten centra	88
6.4.2	Detailoverzicht van de uitschrijvingen uit de gesloten centra	88
6.4.3	Capaciteit van de centra	89
6.4.4	Gemiddeld aantal bewoners	89
6.4.5	Verblijfsduur	90
6.4.6	Beheer van de centra	90
6.4.7	Bewonersvervoer	91
7	De strijd tegen misbruik	97
7.1	Samenwerking met de partners	97
7.2	Schijnhuwelijken en valse verklaringen van samenwoning	97
7.3	Schijnerkenningen van kinderen (wet 19.07.2017)	98

7.4	Procedure staatlozen	98
7.5	Strijd tegen radicalisme	99
7.6	Analyses van de irreguliere migratiestromen en -fenomenen	99
8	Geschillen	100
8.1	Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, Raad van State en rechtbanken van de rechterlijke macht	101
8.2	HJEU, EHRM en Grondwettelijk Hof	101
9	Internationale samenwerking en vertegenwoordiging	103
9.1	Multilateraal	103
9.2	Bilateraal	104
10	Reglementering	107
11	Corporate Management	109
11.1	Archief	109
11.2	Register	109
11.3	Ontwikkeling Databanken	109
11.4	eMigration	110
11.5	Vervoer	111
11.6	Infodesk	111
11.7	P&O	112

1 Voorwoord

Het activiteitenverslag van de Dienst Vreemdelingenzaken geeft opnieuw een uitgebreid inzicht in de omvang en verscheidenheid van de werkzaamheden van de Dienst Vreemdelingenzaken. Het verslag kadert in onze doelstelling om zoveel mogelijk data over migratie publiek beschikbaar te maken. We voeden het publieke debat zo met correcte cijfers en feiten.

2022 werd gekenmerkt door een recordaantal mensen die bescherming zochten in ons land. Bijna 64.000 Oekraïners kregen vorig jaar tijdelijke bescherming. Na de Russische invasie werd in een recordtempo een registratiecentrum voor Oekraïners opgezet. Verder kende ons land ook een verhoogde instroom van asielzoekers, wat voor een grote druk zorgde op de diensten voor opvang en voor de behandeling van de aanvragen.

Daarnaast was 2022 een jaar van herstel van migratiebewegingen na de coronaperiode. De omvang van de internationale reisbewegingen voor kort verblijf, die in de jaren 2020 en 2021 vanwege de pandemie gevoelig was gedaald, nam in 2022 langzaam weer de vroegere proporties aan. Bij lang verblijf is de grootste stijging te merken bij de aanvragen voor arbeidsmigratie.

Dergelijke belangrijke fluctuaties in de verschillende migratiestromen zorgen voor de nood aan een wendbare administratie, die snel en efficiënt moet kunnen inspelen op plotse evoluties. Daarvoor moeten alle stappen van de procedure en alle partners die bevoegd zijn voor een deel ervan, goed op mekaar afgestemd worden. In 2022 werd de audit van de asiel- en migratiediensten afgeleverd en daarmee wordt sindsdien aan de slag gegaan. Een eerste concrete stap wordt gezet met de creatie van de beheersstructuur voor ketensamenwerking tussen de diensten.

De strijd tegen misbruiken ging in 2022 onverminderd verder. Daarbij wordt opgetreden tegen daders en krijgen slachtoffers de nodige begeleiding. In de zomer werd een grote groep mogelijke slachtoffers van economische uitbuiting aangetroffen op een werf van Borealis in Antwerpen. 71 slachtoffers kregen een statuut op basis van de procedure mensenhandel en mensensmokkel en werden begeleid door een gespecialiseerd centrum. Zij werken mee aan het gerechtelijk onderzoek naar de verantwoordelijken.

Daarnaast doet de dienst alle nodige inspanningen om zo rationeel mogelijk om te gaan met middelen, en waar mogelijk kosten terug te vorderen van degenen die misbruik maken van de procedures.

Wat betreft de terugvordering van bedragen die uitgegeven zijn aan opvang in een gesloten centrum en aan de gedwongen terugkeer, valt het op dat er efficiënter opgetreden wordt en de omvang van de ontvangen sommen aanzienlijk is toegenomen.

Wat de kosten van de gedwongen terugkeer betreft, maakt DVZ steeds vaker gebruik van de mogelijkheid, die bestaat sinds 2017, om Frontex de tickets voor de lijnvluchten te laten boeken. De kostenbesparing die dat oplevert, steeg in 2022 tot één miljoen euro, een verdubbeling tegenover het jaar voordien. Intensieve Europese samenwerking laat toe om kosten te drukken en tot een efficiënter en effectiever migratiebeheer te komen.

2 Toegang en Verblijf

2.1 Kort verblijf

Een kort verblijf is een verblijf waarvan de maximale duur niet langer mag zijn dan 90 dagen binnen elke periode van 180 dagen. Het gaat, onder andere, om een verblijf in het kader van een familie- of vriendenbezoek, een toeristisch verblijf of een reis van professionele, commerciële, sportieve, culturele of humanitaire aard.

De DVZ behandelt de aanvragen voor een visum kort verblijf. Hij raadpleegt de andere Schengenstaten vooraleer een visum afgegeven wordt aan onderdanen van bepaalde derde landen. De DVZ geeft ook een antwoord aan de andere Schengenstaten die België raadplegen vooraleer ze een visum afgeven aan onderdanen van bepaalde derde landen.

De DVZ controleert de verbintenissen tot tenlasteneming (bijlage 3bis van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981).

De DVZ onderzoekt de aanvragen tot verlenging van verblijf van een vreemdeling die het grondgebied niet kan verlaten voor het verstrijken van het kort verblijf omwille van ernstige persoonlijke redenen, overmacht of humanitaire redenen.

De DVZ controleert of de vreemdelingen het grondgebied na afloop van de toegestane periode van kort verblijf daadwerkelijk verlaten. In voorkomend geval betekent hij een bevel om het grondgebied te verlaten en controleert hij of de vreemdeling het grondgebied binnen de opgegeven termijn verlaten heeft.

2.1.1 Visum

Visumaanvragen die gericht worden aan België, als enige bestemming of voornaamste bestemming, of in vertegenwoordiging van een andere Schengenstaat

De Belgische diplomatieke en consulaire posten ontvangen de visumaanvragen voor een kort verblijf in België.

Krachtens de vertegenwoordigingsovereenkomsten tussen België en andere Schengenstaten, ontvangen de Belgische posten in bepaalde landen ook de visumaanvragen voor een kort verblijf in een andere Schengenstaat. Omgekeerd worden de visumaanvragen voor een kort verblijf in België in bepaalde landen door een andere Schengenstaat ontvangen en behandeld.

Visumaanvragen ingediend bij een Belgische post (Meest voorkomende nationaliteiten)				
Jaar	Nationaliteit	Aanvragen	Akkoorden	Weigeringen
2019	China	42.402	40.290	1.181
	India	31.157	28.270	1.944
	Congo (DRC)	26.646	18.599	5.996
	Marokko	16.299	6.875	7.027
	Rusland	15.192	14.587	493
	Andere	116.327	82.815	30.042
	Totaal	248.023	191.436	46.683
2020	Congo (DRC)	6.613	4.179	3.591
	India	6.212	5.552	613
	Filippijnen	3.978	3.569	254
	Marokko	3.897	2.035	4.299
	Rusland	3.661	3.441	180
	Andere	25.529	18.352	9.730
	Totaal	49.890	37.128	18.667
2021	Congo (DRC)	7.264	4.505	1.497
	India	7.426	6.224	617
	Filippijnen	4.630 ¹	4.337	190

¹ 4.630 visumaanvragen ingediend door onderdanen van de Filippijnen waarvan 3.633 door zeelui.

Visumaanvragen ingediend bij een Belgische post (Meest voorkomende nationaliteiten)				
Jaar	Nationaliteit	Aanvragen	Akkoorden	Weigeringen
	Rwanda	2.695	1.926	554
	Turkije	2.454	1.353	529
	Andere	26.327	16.707	5.592
	Totaal	50.796	35.052	8.979
2022	Congo (DRC)	27.267	17.614	8.495
	India	24.244	20.554	3.017
	Marokko	11.888	6.575	3.960
	Filippijnen	8.323 ²	7.503	597
	Rwanda	8.214	5.907	2.040
	Andere	92.027	59.015	27.477
	Totaal	171.963	117.168	45.586

Het totaal aantal beslissingen (akkoord + weigering) dat gedurende een jaar werd genomen, is niet gelijk aan het aantal ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk afgesloten in het jaar waarin ze wordt ingediend.

De Belgische ambassades en consulaten zijn gemachtigd om het visum af te geven wanneer de aanvrager, met documenten, aantoont dat hij aan de voorwaarden voor binnenkomst in de Schengenruimte voldoet.

Tijdens een normaal jaar behandelen de posten ongeveer 80% van de visumaanvragen voor een kort verblijf (onderzoek en afgifte van het visum).

De beslissing om een visum te weigeren, wordt daarentegen steeds door de DVZ genomen en gemotiveerd. De criteria voor het onderzoek van een visumaanvraag en de redenen waarom een visum kan worden geweigerd, zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke visumcode.

De beslissing tot weigering wordt door middel van een standaardformulier dat als bijlage aan de visumcode is toegevoegd, betekend.

Door de DVZ behandelde aanvragen

De posten raadplegen de DVZ wanneer het voorgelegde dossier het niet mogelijk maakt om het visum af te geven, dit wil zeggen wanneer de aanvraag niet voldoet aan één of meer voorwaarden voor binnenkomst in de Schengenruimte, of wanneer de post twijfelt over een bepaald element van het dossier en van mening is dat een grondig onderzoek van de aanvraag noodzakelijk is. De posten raadplegen de DVZ ook wanneer de aanvrager geseind staat (veiligheidsrisico).

De beslissing om een visum te weigeren, wordt steeds door de DVZ genomen. Daarom is het aantal beslissingen tot weigering die door de DVZ worden genomen veel hoger dan het aantal akkoordbeslissingen.

De redenen waarom een visumaanvraag kan worden geweigerd zijn vastgelegd in artikel 32 van de visumcode. De DVZ houdt geen statistieken bij die gebaseerd zijn op de reden van een weigering, omdat er over het algemeen meerdere redenen zijn. De DVZ kan daarentegen wel bevestigen dat de meest voorkomende redenen het ontbreken van toereikende bestaansmiddelen en het ontbreken van voldoende terugkeergaranties zijn.

Beslissingen genomen door de DVZ			
Jaar	Totaal	Akkoord	Weigering
2019	53.419	7.831	43.832
2020	20.355	2.021	18.091
2021	10.007	2.062	7.945
2022	53.237	7.069	43.209

We stellen vast dat na twee uitzonderlijke jaren ten gevolge van COVID-19 de visumactiviteit teruggekeerd is naar de normaliteit van voorheen.

² 4.932 visumaanvragen van de 8.323 werden ingediend door zeelieden.

Meest voorkomende nationaliteiten					
Jaar	Nationaliteit	Aantal	Akkoord	Weigering	Zonder voorwerp
2019	Marokko	8.745	1.001	7.550	194
	Congo (DRC)	6.347	871	5.082	394
	Algerije	3.832	895	2.901	36
	Turkije	3.180	121	3.014	45
	Nigeria	2.557	273	2.177	107
	Andere	28.758	4.670	23.108	980
	Totaal	53.419	7.831	43.832	1.756
2020	Marokko	4.799	287	4.407	105
	Congo (DRC)	3.958	396	3.541	21
	Algerije	1.119	134	979	6
	Nigeria	984	49	926	9
	Turkije	964	28	935	1
	Andere	8.531	1.127	7.303	101
	Totaal	20.355	2.021	18.091	243
2021	Congo (DRC)	390	260	1.403	49
	Rwanda	147	116	508	6
	India	110	104	616	2
	Tunesië	93	40	260	3
	Senegal	90	31	249	3
	Andere	10.921	1.611	4.909	0
	Totaal	11.604	2.062	7.945	63
2022	Congo (DRC)	9.419	1.098	8.107	214
	Marokko	4.046	678	3.294	74
	India	3.650	584	3.048	18
	Nigeria	3.040	232	2.659	149
	Algerije	3.057	450	2.489	28
	Andere	4.872	985	4.014	53
	Totaal	28.084	4.027	23.611	536

2.1.2 Voorafgaande raadpleging van de centrale autoriteiten van de lidstaten

Overeenkomstig **artikel 22** van de gemeenschappelijke visumcode kan een Schengenstaat eisen dat hij in het kader van het onderzoek van de visumaanvraag van een vreemdeling die een onderdaan is van een in de bijlage 16 van de code vermeld land, geraadpleegd wordt door een andere Schengenstaat. De geraadpleegde staat moet zijn antwoord zo snel mogelijk, en ten laatste 7 kalenderdagen na de datum van de raadpleging, geven.

Overeenkomstig **artikel 25** van de gemeenschappelijke visumcode kan een Schengenstaat, om de beschreven redenen en in de beschreven situaties, een visum met territoriaal beperkte geldigheid afgeven. Deze staat moet de andere Schengenstaten daarvan wel op de hoogte brengen.

Overeenkomstig **artikel 31** van de gemeenschappelijke visumcode kan een Schengenstaat eisen in kennis te worden gesteld van de visa die door de andere Schengenstaten worden afgegeven aan de onderdanen van bepaalde derde landen of bepaalde categorieën van onderdanen.

In de hoedanigheid van Belgische centrale autoriteit raadpleegt de DVZ krachtens artikel 22 en wordt hij krachtens dat artikel geraadpleegd, en informeert hij krachtens de artikelen 25 en 31 en wordt hij krachtens die artikelen geïnformeerd. Vervolgens moet de DVZ deze constante stroom van boodschappen tussen de Schengenstaten beheren (controleren of de aanvrager bekend is, de historiek van het verblijf controleren, de gegevens registreren, enz.).

Raadplegingen en informatie op basis van de artikelen 22, 25 en 31 van de visumcode				
Jaar		Artikel 22	Artikel 25	Artikel 31
2019	Schengen naar België (IN) ³	10.493	1.301	2.252
	België naar Schengen (OUT) ⁴	59.955	985	339.934
2020	Schengen naar België (IN)	2.320	244	457
	België naar Schengen (OUT)	13.336	347	71.767
2021	Schengen naar België (IN)	2.761	451	215
	België naar Schengen (OUT)	13.876	807	64.755
2022	Schengen naar België (IN)	9.234	1.071	1.881
	België naar Schengen (OUT)	49.757	1.329	210.433

2.1.3 Verbintenis tot tenlasteneming (bijlage 3bis)

Beschikken over toereikende persoonlijke bestaansmiddelen voor de duur van het beoogd kort verblijf en de terugkeer naar het land van herkomst of verblijf, of de doorreis naar een derde land, is een voorwaarde voor binnenkomst in de Schengenruimte die aan elke vreemdeling wordt opgelegd, ongeacht het feit of hij voor dit kort verblijf al dan niet over een visum moet beschikken. Elke staat heeft het minimumbedrag waarover een vreemdeling voor een kort verblijf op zijn grondgebied persoonlijk moet beschikken, vastgelegd.⁵

Artikel 3bis van de wet van 15 december 1980 stelt een vreemdeling die persoonlijk niet over toereikende persoonlijke bestaansmiddelen beschikt in staat om een verbintenis tot tenlasteneming voor te leggen (bijlage 3bis van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981). Deze verbintenis tot tenlasteneming is echter enkel een bewijs van toereikende bestaansmiddelen indien ze aanvaard wordt door de Belgische diplomatieke of consulaire post waarbij de visumaanvraag wordt ingediend, of door de DVZ.

De DVZ behandelt de aanvragen tot tenlasteneming wanneer de begunstigde een vreemdeling is die vrijgesteld is van de visumplicht of een aan de visumplicht onderworpen vreemdeling die zijn aanvraag richt aan een Schengenstaat die de aanvraag in vertegenwoordiging van België onderzoekt.

Aanvragen tot tenlasteneming die door de DVZ werden behandeld	
2019 (januari - augustus) ⁶	8.292
2020	4.024
2021	4.454
2022	12.058

De sterke stijging van het aantal aanvragen tot tenlasteneming is te verklaren door het hernemen van de visumactiviteiten. De DVZ heeft 9.693 tenlastenemingen onderzocht voor vreemdelingen waarvan de visumaanvraag wordt behandeld door een andere Schengenlidstaat.

De garant is, samen met de ten laste genomen persoon, hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de kosten van het verblijf, de gezondheidszorgen en de repatriëring, gedurende een periode van twee jaar, vanaf de dag waarop deze persoon de Schengenruimte legaal binnengekomen is. Indien van toepassing, gaan de staat en het bevoegde OCMW over tot terugvordering van de kosten.

Omdat er geen databank van de garanten is die toegankelijk is voor de OCMW's wendt het OCMW dat medische kosten gedragen heeft voor een vreemdeling in kort verblijf zich tot de DVZ. Deze verifieert het bestaan van een tenlasteneming en geeft de gegevens van de garant door aan het OCMW. Een databank garanten is in ontwikkeling zodat OCMW's in de toekomst zelf deze informatie kunnen raadplegen.

³ Dit cijfer heeft enkel betrekking op de kennisgevingen van de afgifte van een visum aan de door België geviseerde onderdanen van een derde land die Schengen via een Belgische buitengrens binnenkomen en/of voor wie België de hoofdbestemming is. De rest wordt automatisch geklasseerd.

⁴ De verzending van de kennisgeving van de afgifte van een visum naar de lidstaten die dit eisen verloopt automatisch.

⁵ Voor een kort verblijf in België moet een vreemdeling op zijn minst over € 95 per dag, indien men in een hotel verblijft, en € 45 per dag, indien men bij een particulier verblijft, beschikken.

⁶ Onvolledig jaar, omdat er, omwille van een gebrek aan personeelsleden, voorrang werd verleend aan de behandeling van de aanvragen, ten nadele van de neventaken, waaronder het bijhouden van de statistieken.

Vragen om informatie van de OCMW's die door de DVZ werden behandeld	
2019	1.410
2020	839
2021	1.280
2022	2.034

2.1.4 Verblijf

De DVZ controleert of de onderdanen van derde landen die tot een kort verblijf in België gemachtigd zijn en die hun aankomst overeenkomstig artikel 5 van de wet van 15 december 1980 hebben aangegeven het grondgebied na afloop van dit kort verblijf verlaten hebben. In voorkomend geval geeft hij een bevel om het grondgebied te verlaten en vervolgens geeft hij de opdracht om een opvolgingsonderzoek uit te voeren op het opgegeven verblijfsadres.

De DVZ behandelt ook de aanvragen voor de verlenging van het verblijf van vreemdelingen die het grondgebied na afloop van het toegestane korte verblijf niet kunnen verlaten.

Aantal onderzochte dossiers	
2019	8.394
2020	19.807
2021	9.283
2022	9.918

2020 was een uitzonderlijk jaar vanwege Covid-19. Veel vreemdelingen die voor een kort verblijf in België waren, konden vanwege de gezondheidsmaatregelen niet naar huis terugkeren. Als gevolg daarvan hebben wij een groot aantal aanvragen voor verlenging van het verblijf behandeld.

2.2 Gezinshereniging

Deze procedure maakt het mogelijk om in België een gezinscel te vormen of te herenigen. Bepaalde familieleden van een ingezetene van België die zijn recht op vrij verkeer niet heeft uitgeoefend overeenkomstig het Unierecht, of van een onderdaan van een derde land die wettelijk in België verblijft, kunnen de gezinshereniger, onder bepaalde voorwaarden, begeleiden of vervoegen in België. Voor de familieleden van een burger van de Europese Unie of een geassocieerd land (IJsland, Lichtenstein, Noorwegen en Zwitserland) en van een Belg die gebruik maakt of gebruik gemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer, worden gunstigere bepalingen toegepast.

2.2.1 Visum

2.2.1.1 Visum D

De familieleden van een Belg die zijn recht op vrij verkeer niet heeft uitgeoefend, of van een onderdaan van een derde land die wettelijk in België verblijft, moeten een visum D (nationaal visum lang verblijf) aanvragen bij de bevoegde Belgische diplomatieke of consulaire post en in het buitenland op de beslissing wachten.

In bepaalde gevallen zijn de posten gemachtigd om het visum af te geven, indien alle voorwaarden voor de gezinshereniging vervuld zijn. De beslissing om een visum te weigeren wordt daarentegen steeds door de DVZ genomen.

In bepaalde gevallen die op de website van de DVZ worden beschreven, aanvaardt de DVZ om een aanvraag tot herziening van een beslissing tot weigering te onderzoeken.

Aanvragen voor een visum D met het oog op een gezinshereniging die aan België worden gericht (artikelen 10, 10bis en 40ter van de wet van 15/12/1980)

Meest voorkomende nationaliteiten				
Jaar	Nationaliteiten	Aanvragen	Akkoorden	Weigeringen
2019	Marokko	2.646	1.765	790
	India	1.967	1.775	75
	Afghanistan	1.468	1.316	367
	Turkije	958	668	199
	Ethiopië	766	423	391
	Andere	10.969	8.186	3.071
	Totaal	18.774	14.133	4.893
2020	Marokko	1.696	1.616	606
	India	1.134	1.064	87
	Turkije	844	678	199
	Afghanistan	789	791	373
	Syrië	782	480	371
	Andere	8.027	7.653	2.757
	Totaal	13.272	12.282	4.393
2021	Marokko	2.257	1.803	584
	India	1.629	1.547	51
	Palestina	1.282	666	42
	Afghanistan	1.229	1.069	330
	Syrie	1.189	1.118	115
	Andere	12.606	9.444	2.955
	Totaal	20.192	15.647	4.077
2022	Marokko	2.624	1.820	546
	India	2.184	1.859	68
	Afghanistan	2.096	710	671
	Syrië	1.731	975	130
	Turkije	1.673	1.090	269
	Andere	13.350	9.579	2.947
	Totaal	23.658	16.033	4.631

We stellen een opmerkelijke stijging vast van de visumaanvragen (+ 3.466 t.o.v. 2021 en + 4.884 t.o.v. 2019) met een sterk aandeel van Afghanistan en Syrië omdat vele onderdanen van deze landen de laatste jaren het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire bescherming hebben verworven. De aanvragen gezinshereniging door Indiërs betreffen hoofdzakelijk familieleden van werknemers.

Door de DVZ behandelde aanvragen

Het onderzoek van een visumaanvraag kan leiden tot een definitieve beslissing (het visum wordt toegekend of geweigerd) of een tussentijdse beslissing (vraag om aanvullende documenten of inlichtingen, onderzoeken, vragen om een onderhoud, vragen om een advies aan het parket, enz.).

Door de DVZ behandelde aanvragen					
Jaar	Aanvragen		Beslissingen		
	Visum	Herziening	Definitief		Tussentijds
			Akkoorden	Weigeringen	
2019	14.905	2.228	10.043 (64%)	5.657 (36%)	3.045
Totaal	17.133		15.700		
2020	10.131	1.308	8.170 (64 %)	4.678 (36%)	2.042
Totaal	11.439		12.848		
2021	15.655	488	12.228 (69 %)	5.515 (31 %)	4.335
Totaal	16.143		17.743		
2022	18.442	2.028	11.079 (65 %)	5.968 (35 %)	4.197*
Totaal	20.470		17.047		

* waarvan 453 gemotiveerd door een verzoek om info aan het parket.

Het totaal aantal genomen beslissingen (akkoord + weigering) gedurende een jaar komt niet overeen met het aantal ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk behandeld in het jaar waarin ze werd ingediend.

We stellen een sterke stijging vast van het aantal visumaanvragen (+ 2.777 t.o.v. 2021 en + 3.537 t.o.v. 2019), met een toename sinds september (+ 400 aanvragen per maand t.o.v. het gemiddelde van de eerste 8 maanden).

Aanvragen met het oog op het vervoegen van een vreemdeling waaraan België de vluchtelingenstatus of de subsidiaire bescherming heeft toegekend

De visumaanvragen met het oog op het vervoegen van een vreemdeling die internationale bescherming geniet, worden, zonder uitzondering, door de DVZ behandeld. Hun aantal kent een constante stijging. Het dossier is vaak niet volledig of laattijdig ingediend waardoor er meer tussenkomsten (in het algemeen meerdere per aanvraag) vereist zijn, wat de werklast verhoogt en de vlotheid van de procedure bemoeilijkt.

Aanvragen voor het vervoegen van een beschermde vreemdeling						
Jaar	Aanvragen			Beslissingen		
	Vluchtelingenstatus	Subsidiaire bescherming	Totaal	Akkoorden	Weigeringen	Totaal
2019	3.667	968	4.635	2.653 (56%)	2.070 (44%)	4.723
2020	2.265	371	2.636	2.008 (58%)	1.428 (42%)	3.436
2021	3.755	1.049	4.804	2.977 (63%)	1.766 (37%)	4.743
2022	4.978	574	5.552	3.269 (66%)	1.694 (34%)	4.963

De aanvragen voor het vervoegen van een beschermde vreemdeling vertegenwoordigen 30% van de visumaanvragen met het oog op gezinshereniging (23,98% in 2021 en 24,60% in 2019).

Over de weigeringen

De DVZ weigert een visumaanvraag wanneer één of meerdere van de voorwaarden waaraan de erkenning van het recht op gezinshereniging onderworpen is, niet vervuld wordt of worden. Een zelfde beslissing kan dus op meerdere weigeringsgronden gemotiveerd worden.

Een deel van de weigeringsbeslissingen wordt na het ontvangen van een positieve DNA test omgezet in een akkoord.

Jaar 2019⁷

Geweigerde aanvragen: 5.657 (36% van de beslissingen), waarvan:

- 2.466 (43,6 %) omdat de door de wet van 8 juli 2011 ingevoerde voorwaarden niet vervuld werden, voornamelijk omdat stabiele, regelmatige en toereikende bestaansmiddelen ontbraken (1.559, zijnde 27,6 %);
- 207 (3,66 %) in het kader van de strijd tegen schijnrelaties;
- 2.984 (40 %) wegens andere redenen.

De DVZ heeft 28 aanvragen onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet betaald werd. 24 aanvragen werden tijdelijk onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet volledig betaald werd.

Jaar 2020

Geweigerde aanvragen: 4.678 (36,4 % van de beslissingen), waarvan:

- 2.621 (56 %) omdat de door de wet van 8 juli 2011 ingevoerde voorwaarden niet vervuld werden, voornamelijk omdat stabiele, regelmatige en toereikende bestaansmiddelen ontbraken (1.605, zijnde 34,3 %);
- 186 (3,98 %) in het kader van de strijd tegen schijnrelaties;
- : 1.871 (52,75 %) wegens andere redenen.

De DVZ heeft 19 aanvragen onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet betaald werd. 14 aanvragen werden tijdelijk onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet volledig betaald werd.

Jaar 2021

Geweigerde aanvragen: 5.515 (31,8 % van de beslissingen), waarvan:

- 1.893 (34,3 %) omdat de door de wet van 8 juli 2011 ingevoerde voorwaarden niet vervuld werden, voornamelijk omdat stabiele, regelmatige en toereikende bestaansmiddelen ontbraken (1.039, zijnde 18,8 %);
- 196 (3,6 %) in het kader van de strijd tegen schijnrelaties;
- 3.622 (65,7 %) wegens andere redenen.

De DVZ heeft 7 aanvragen onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet betaald werd. 12 aanvragen werden tijdelijk onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet volledig betaald werd.

Jaar 2022

Geweigerde aanvragen: 5.968 (34,4 % van de beslissingen), waarvan:

- 2.414 (40,4 %) omdat de door de wet van 8 juli 2011 ingevoerde voorwaarden niet vervuld werden, voornamelijk omdat stabiele, regelmatige en toereikende bestaansmiddelen ontbraken (1500, soit 25,1 %);
- 222 (3,7 %) in het kader van de strijd tegen schijnrelaties;
- 3.554 (59,6 %) wegens andere redenen.

De DVZ heeft 10 aanvragen onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet betaald werd. 6 aanvragen werden tijdelijk onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet volledig betaald werd.

DNA-test om een verwantschapsband aan te tonen

De stijging van de gezinshereniging met een vreemdeling die internationale bescherming geniet in België, brengt een stijging van het aantal DNA-testen met zich mee om het gebrek aan documenten van de burgerlijke stand of andere documenten die de afstamming bevestigen, te compenseren.

⁷ Deze cijfers worden, bij gebrek aan een betrouwbaar statistisch instrument, bij wijze van informatie gegeven.

Het weigeringspercentage moet dus genuanceerd worden, omdat een deel van deze weigeringen onder voorbehoud van een DNA-test genomen wordt. Indien de aanvrager en de gezinshereniger de procedure, op vrijwillige basis, opstarten en het resultaat van de test positief is, wordt de initiële beslissing tot weigering in een akkoord omgezet.

De meest voorkomende landen waarbij tot een DNA-test overgegaan wordt, zijn Eritrea, Afghanistan, Somalië, Guinee, Congo (DRC) en Kameroen.

Beroep op een DNA-test die door de DVZ wordt aangeboden					
	Weigering	Weigering onder voorbehoud van een DNA-test	Uitgevoerde tests	Resultaten	
				Positief	Negatief
2019	5.657	1.306	2.074	2.006	68
2020	4.678	1.034	1.316	1.281	35
2021	5.515	1.300	2.257	2.173	84
2022	5.968	2.001	1.826	1.735	91

2.2.1.2 *Binnenkomstvisum voor de gezinsleden van een burger van de Europese Unie of een geassocieerd land*⁸

Krachtens de richtlijn 2004/38/EG⁹ is de enige verplichting die opgelegd kan worden aan de familieleden van een burger van de Unie of een geassocieerd land die gebruik maakt of gemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer, een binnenkomstvisum (visum C) voor de Schengenruimte, wat het motief of de duur van het beoogde visum ook mag zijn, tenzij ze voor een kort verblijf niet over een visum moeten beschikken.

De familieleden die meer dan 90 dagen in België wensen te verblijven, zullen een verzoek tot gezinshereniging moeten indienen bij het Belgische gemeentebestuur van de plaats waar ze verblijven.

De Belgische diplomatieke en consulaire posten zijn gemachtigd om een binnenkomstvisum af te geven aan de familieleden die een burger van de Unie of een geassocieerd land in België begeleiden of vervoegen en die aantonen dat de bijzondere bepalingen van de richtlijn 2004/38/EG op hen van toepassing zijn. Zij kunnen echter de aflevering van een visum niet weigeren. Deze beslissing wordt altijd door de DVZ genomen. De weigeringen betreffen voor het merendeel de andere leden van het gezin van een onderdaan van de EU (artikel 47/1 van de wet van 15/12/1980).

Overzicht van de door de DVZ behandelde aanvragen ¹⁰					
Jaar	Aanvragen	Beslissingen	Tussentijdse beslissingen	Akkoorden	Weigeringen
2019	1.346	1.467	98	790	579
2020	1.045	1.135	121	618	396
2021	1.338	1.514	243	850	421
2022	1.442	1.550	351	652	547

2.2.1.3 *Visum C met het oog op een huwelijk of een verklaring van wettelijke samenwoning in België*

Dit visum is een Belgische creatie die de personen wier project met betrekking tot een huwelijk of een wettelijk partnerschap, om uiteenlopende redenen, niet in het buitenland kan worden verwezenlijkt, in staat stelt om in België in het huwelijk te treden of een verklaring van wettelijke samenwoning af te leggen.

Zodra het project tijdens het toegestane korte verblijf verwezenlijkt is, moet de echtgenoot of de wettelijke partner die meer dan 90 dagen in België wenst te verblijven, een verzoek tot gezinshereniging indienen bij het Belgisch gemeentebestuur van zijn verblijfplaats.

Deze aanvragen worden door de DVZ behandeld.

⁸ IJsland, Lichtenstein, Noorwegen en Zwitserland.

⁹ Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor burgers van de Unie en hun familieleden.

¹⁰ Deze visa worden eveneens geteld in de cijfers visa C zie pagina 5.

Door de DVZ behandelde aanvragen						
Met het oog op:	Aanvragen		Akkoord		Weigering	
	Huwelijk	Wettelijke samenwoning	Huwelijk	Wettelijke samenwoning	Huwelijk	Wettelijke samenwoning
2019	379	181	238	114	125	40
Totaal	560		352		165	
2020	287	181	178	84	75	36
Totaal	468		262		111	
2021	496	241	324	161	96	55
Totaal	737		485		151	
2022	388	225	247	148	107	63
Totaal	613		395		274	

De DVZ heeft eveneens 249 tussentijdse beslissingen genomen, waarvan 193 in het kader van een onderzoek van een visumaanvraag met het oog op huwelijk en 56 in deze van een aanvraag met het oog op wettelijke samenwoning.

2.2.1.4 *Terugkeervisum*

Het is mogelijk dat een vreemdeling die betrokken is bij een gezinsherenigingsprocedure België verlaat vooraleer hij een verblijfstitel bekomen heeft en vervolgens vraagt om naar België terug te keren, om de procedure af te ronden.

Het is ook mogelijk dat een vreemdeling die houder is van een verblijfstitel die in het kader van een gezinshereniging werd afgegeven, België verlaat en een visum moet aanvragen om terug te keren naar België, omdat hij zijn verblijfstitel verloren heeft, of omdat die gestolen werd, of omdat de verblijfstitel tijdens het verblijf in het buitenland verstreken is. In al deze situaties kan de vreemdeling een « terugkeervisum » aanvragen.

Door de DVZ behandelde aanvragen			
Jaar	Beslissingen	Akkoorden	Weigeringen
2019	280	179	56
2020	259	177	36
2021	371	211	92
2022	280	183	97

De DVZ heeft eveneens 34 tussentijdse beslissingen genomen in 2022 (opvragen van documenten).

2.2.2 *Verblijf gezinshereniging*

2.2.2.1 *Verblijfsaanvragen*

Onder verblijfsaanvragen verstaat men de verzoeken tot gezinshereniging die in de in de wet van 15 december 1980 beschreven situaties in België worden ingediend. Deze verblijfsaanvragen genereren een groot aantal naar de DVZ verzonden stukken. Iedere zending kan meerdere te raadplegen/behandelen/klasseren stukken bevatten.

De gemeentebesturen nemen bepaalde soorten beslissingen en sturen de aanvragen waarvoor ze geen beslissing kunnen nemen (onvolledige dossiers of niet bevoegd om een beslissing te nemen, twijfel, enz.) door naar de DVZ.

De DVZ houdt geen statistieken bij van alle aanvragen tot gezinshereniging, omdat een deel van deze procedures volledig door de gemeenten worden afgehandeld. Het aantal personen waarvoor uiteindelijk een verblijfskaart uitgereikt wordt op basis van deze aanvragen, wordt wel gepubliceerd, in de lijsten van verblijfskaarten.

Aantal verblijfsaanvragen gezinshereniging		
Jaar	Door de DVZ ontvangen aanvragen	Onontvankelijke of geweigerde aanvragen
2019	41.036	5.780
2020	30.711	6.582
2021	32.055	6.864
2022	37.042	8.450

2.2.2.2 Controles

De DVZ controleert of de voorwaarden voor een gezinshereniging nog steeds gerespecteerd worden tijdens de periode die vastgelegd is in de wet van 15 december 1980. Deze controles kunnen leiden tot een beslissing om een verblijfstitel niet te verlengen (A-kaart) of in te trekken (E- of F-kaart).

Aantal controles die door de DVZ werden uitgevoerd	
2019	29.956
2020	20.887
2021	20.524
2022	21.180

Aantal raadplegingen van de ANG ¹¹ door de DVZ	
2019	11.918
2020	12.587
2021	11.542
2022	10.619

Aantal beslissingen tot niet-verlenging of intrekking van een verblijfstitel	
2019	215
2020	252
2021	387
2022	332

2.2.2.3 Verwerking van de documenten en informatiegegevens

De verwerking van de aanvragen voor een (duurzaam) verblijf en het beheer van de opvolging van de dossiers (aanvragen verlenging verblijf, controles, ...) voeren een constante en aanzienlijke stroom van documenten en gegevens, afkomstig van de gemeentebesturen, parketten, derden (tussenkomen) naar de DVZ.

Bovenop de behandeling van de aanvragen komt dus nog veel logistiek werk (kennismaken, sorteren, opvolging, klasseren, ...) vooraleer er een beslissing kan worden genomen in volledige kennis van het dossier.

Documenten die door de DVZ ontvangen werden ¹²	
2019	118.673
2020	103.092
2021	123.598
2022	123.509

¹¹ De Algemene Nationale Gegevensbank van de politie.

¹² Bij gebrek aan een instrument dat een automatische telling mogelijk maakt, is dit cijfer niet volledig.

2.3 Lang verblijf (niet-EU)

Een lang verblijf wordt in dit verslag begrepen als een verblijf waarvan de duur de 90 dagen te boven gaat, met uitzondering van de Gezinshereniging¹³ behandeld in het hoofdstuk 2.2.

De algemene regel stelt dat een eerste aanvraag voor een machtiging tot verblijf moet worden ingediend bij de Belgische diplomatieke of consulaire post die bevoegd is voor de verblijfplaats in het buitenland (aanvraag visum D). In sommige omstandigheden, wanneer een vreemdeling reeds legaal in België verblijft, kan deze aanvraag uitzonderlijk worden ingediend bij het gemeentebestuur van de verblijfplaats in België.¹⁴

Er zijn meerdere redenen waarom een vreemdeling tijdelijk of onbeperkt in België wil komen wonen. De meerderheid van de aanvragen wordt ingediend om te komen studeren of werken of om humanitaire redenen.

In 2021 heeft de DVZ 7.860 aanvragen voor toelating tot verblijf ontvangen.

In 2022 heeft de DVZ 8.358 aanvragen voor toelating tot verblijf ontvangen, waarvan er 7.301 in het buitenland werden ingediend (aanvragen visum D) en 973 die in België werden ingediend. De DVZ heeft 5.806 beslissingen genomen, waarvan er 4.945 gelinkt zijn aan een visumaanvraag en 861 aan een aanvraag die in België werd ingediend.

2.3.1 Aanvragen voor een machtiging tot verblijf ingediend in het buitenland (Visa D - nationaal visum lang verblijf)¹⁵

In sommige gevallen zijn de Belgische ambassades en consulaten gemachtigd om het visum af te geven zonder vooraf de DVZ te raadplegen. Dit is het geval voor studenten die zijn toegelaten of ingeschreven in een openbare instelling voor hoger onderwijs die met documenten aantonen dat ze alle voorwaarden voor verblijf vervullen of voor houders van een gecombineerde vergunning toegekend door de DVZ.

De beslissing om een visum te weigeren, wordt daarentegen steeds door de DVZ genomen.

Jaar	Aanvragen	Akkoorden	Weigeringen
2019	22.797	18.859	3.248
2020	16.948	13.621	2.581
2021	26.552	20.991	3.903
2022	30.285	23.203	4.198

Het totaal aantal in een jaar genomen beslissingen komt niet overeen met het totaal aantal in datzelfde jaar ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk afgesloten in het jaar waarin ze wordt ingediend.

Meest voorkomende nationaliteiten				
Jaar	Nationaliteiten	Aanvragen	Akkoorden	Weigeringen
2019	India	2.741	2.591	72
	Kameroen	2.205	861	1.326
	China	1.770	1.682	26
	Marokko	1.442	1.009	373
	Turkije	1.227	1.046	107
	Andere	13.412	11.670	1.344
	Totaal	22.797	18.859	3.248
2020	Kameroen	2.111	956	1.103
	India	1.776	1.613	12

¹³ Visumaanvragen op basis van de artikelen 10, 10bis.§1, 10bis.§2 en 40 ter van de wet van 15/12/1980.

¹⁴ De aanvragen tot verblijf ingediend op basis van de artikelen 9bis en 9ter van de wet van 15/12/1980 worden behandeld in hoofdstuk 3.3.

¹⁵ De aanvragen voor een visum D ingediend door de houders van een gecombineerde vergunning worden in deze tabel niet geteld.

Meest voorkomende nationaliteiten				
Jaar	Nationaliteiten	Aanvragen	Akkoorden	Weigeringen
	Marokko	1.294	867	352
	China	1.053	1.051	17
	Turkije	934	800	73
	Andere	9.780	8.334	1.024
	Totaal	16.948	13.621	2.581
2021	Kameroen	3.553	1.623	1.632
	Marokko	2.158	1.470	608
	India	2.047	2.115	27
	China	1.548	1.468	14
	Turkije	1.489	1.298	136
	Andere	15.757	13.017	1.486
	Totaal	26.552	20.991	3.903
2022	Kameroen	3.061	982	1.717
	India	2.625	2.457	42
	Turkije	2.552	1.913	68
	Marokko	2.301	1.664	521
	China	1.621	1.543	16
	Andere	18.125	14.644	1.834
	Totaal	30.285	23.203	4.198

In 2022 heeft de DVZ 7.301 visumaanvragen ontvangen en 4.945 beslissingen genomen.

2.3.2 *Aanvragen ingediend in België en behandeld door de DVZ (machtiging tot verblijf, statut van langdurige ingezetene)*¹⁶

Jaar	Aantal aanvragen
2019	936
2020	878
2021	923
2022	973

Het totaal aantal in een jaar genomen beslissingen komt niet overeen met het totaal aantal in datzelfde jaar ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk afgesloten in het jaar waarin ze wordt ingediend.

In 2022 heeft de DVZ 973 in België ingediende aanvragen ontvangen en 861 beslissingen genomen.

2.3.3 *Academische migratie*

2.3.3.1 *Visa D*

Aantal aanvragen voor een studentenvisum			
Jaar	In het erkend hoger onderwijs ¹⁷	In het niet erkend hoger onderwijs	Totaal
2019	11.409	1.128	12.537
2020	8.158	632	8.790
2021	12.774	1.183	13.957
2022	11.908	1.575	13.483

¹⁶ De aanvragen tot toelating tot verblijf in het kader van een gecombineerde vergunning worden hier niet geteld.

¹⁷ Artikel 58 van de wet van 15/12/1980.

Meest voorkomende nationaliteiten - aanvragen							
2019		2020		2021		2022	
Kameroen	2.144	Kameroen	2.041	Kameroen	3.382	Kameroen	2.868
China	1.422	Marokko	933	Marokko	1.651	Marokko	1.358
Marokko	957	China	841	China	1.157	China	1.134
India	749	India	601	Turkije	628	Turkije	580
USA	690	Turkije	360	Congo	586	India	447
Andere	7.998	Andere	5.283	Andere	6.553	Andere	5.228

In 2021 was het aantal aanvragen voor een studentervisum door Kameroeners opvallend (24,23%). Ook in 2022 vertegenwoordigen zij nog 21,27% van de aanvragen.

Aantal beslissingen				
Jaar	Positieve beslissingen genomen door de DVZ en de posten		Negatieve beslissingen genomen door de DVZ	Totaal beslissingen genomen door de DVZ
	Totaal	Beslissingen genomen door de DVZ		
2019	10.860	1.605	2.532	4.137
2020	7.507	1.255	1.996	3.251
2021	10.034	1.902	2.994	4.896
2022	9.232	937	3.219	4.156

2.3.3.2 Zoekjaar naar werk na voltooiën van de studies

Na het voltooiën van zijn studies in België, kan de onderdaan van een derde land vragen om zijn verblijf te verlengen gedurende maximum 12 maanden om werk te vinden of om een onderneming op te richten met het oog op het bekomen van een verblijfstitel op basis van werk.

Deze mogelijkheid is eveneens van toepassing op onderdanen van derde landen die gebruik maken of gemaakt hebben van het recht op vrij verkeer en die een diploma verkregen hebben van een instelling van hoger onderwijs in een andere lidstaat van de Europese Unie, maar die een deel van hun curriculum in België hebben schoolgelopen.

Aantal aanvragen en beslissingen voor zoekjaar			
Jaar	Aanvragen	Akkoord	Weigering
2021 ¹⁸	783 ¹⁹	313	39
2022	1.503	716	64

2.3.4 Arbeidsmigratie

De gecombineerde vergunning is het materiële bewijs van de arbeidsvergunning verleend door een Gewest en de toelating tot verblijf gegeven door de DVZ aan de onderdaan van een derde land die meer dan 90 dagen tewerkgesteld zal zijn door een werkgever in België. De beslissing om al dan niet een gecombineerde vergunning te verlenen aan een onderdaan van een derde land aan wie door een Gewest een arbeidsvergunning is verleend, wordt altijd door de DVZ genomen.

De onderdaan van een derde land die toegelaten werd tot arbeid en tot verblijf in België moet vervolgens een D visum aanvragen bij de Belgische diplomatieke of consulaire post bevoegd voor de verblijfplaats in het buitenland of een verblijfstitel bij de gemeentelijke administratie van zijn verblijfplaats in België.

¹⁸ Onvolledig jaar daar de wet van 11/07/2021 op 05/08/2021 werd gepubliceerd.

¹⁹ Deze aanvragen worden geteld in hoofdstuk 2.3.6.

De cijfers van vóór 2022 zijn niet vergelijkbaar met deze van 2022 aangezien ze niet uit de 'single permit' toepassing werden getrokken omdat het gebruik hiervan nog niet verplicht was, maar uit de databank van de DVZ.

Aantal door de DVZ ontvangen aanvragen in 2021	
Eerste aanvragen voor een gecombineerde vergunning	5.789
Aanvragen voor hernieuwing van een gecombineerde vergunning	6.385
Aanvragen voor wijziging van het statuut (andere naar werknemer)	803
Totaal	12.977

Aantal door de DVZ genomen beslissingen in 2021				
Aard van de aanvraag	Totaal	Akkoord	Weigering	Intrekking
Eerste aanvragen voor een gecombineerde vergunning	5.316	5.251	65	
Aanvragen voor hernieuwing van een gecombineerde vergunning	6.482	4.537	1	972
Statuutswijziging	813	786	27	
Totaal	12.611	10.574	93	972

Aantal beslissingen met betrekking tot een eerste aanvraag - Belangrijkste nationaliteiten							
2019				2020			
Nationaliteit	Akkoorden	Weigeringen	Totaal	Nationaliteit	Akkoorden	Weigeringen	Totaal
India	1.678	1	1.679	India	1.579	0	1.579
Turkije	385	4	389	Turkije	423	6	429
Japan	276	0	276	Japan	346	1	347
Marokko	229	3	232	Marokko	272	11	283
China	209	0	209	China	242	0	242
Andere	1.440	6	1.446	Andere	2.025	28	2.053
Totaal	4.217	14	4.231	Totaal	4.887	46	4.933

Aantal beslissingen met betrekking tot een eerste aanvraag - Belangrijkste nationaliteiten			
2021			
Nationaliteit	Akkoord	Weigering	Totaal
India	1.406	19	1.425
Turkije	724	9	733
Marokko	256	32	288
Oekraïne	244	14	258
Japan	233	2	235
Andere	2.261	116	2377
Totaal	5.124	192	5.316

De cijfers van het jaar 2022 werden getrokken uit de 'Single permit' toepassing waarin de aanvragen voor een gecombineerde vergunning worden geregistreerd evenals de bijhorende beslissingen. Het gebruik van deze toepassing is verplicht sinds 01/10/2021.

In 2022 werden er 24.365 aanvragen voor een gecombineerde vergunning geregistreerd in de 'Single permit' toepassing.

Op 31/12/2022 moest de DVZ nog 3.181 aanvragen onderzoeken (eerste aanvragen en aanvragen tot vernieuwing).

2.3.4.1 *Eerste aanvragen van een gecombineerde vergunning - 2022*

Er werden in 2022 13.839 aanvragen geregistreerd in de 'Single permit' toepassing, waarvan 3.962 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 8.495 voor het Vlaams Gewest, 1.339 voor het Waals Gewest en 43 voor de Duitstalige Gemeenschap.

11.361 aanvragen betroffen een werknemer die in het buitenland verbleef en 2.478 een werknemer die reeds in België verbleef.

Top 10 van de meest voorkomende nationaliteiten	
Turkije	3.365
India	2.527
Marokko	1.211
Tunesië	566
Albanië	405
China	341
Japan	321
Verenigd Koninkrijk	318
Rusland	311
Filippijnen	299
Andere	4.175
Totaal	13.839

De Gewesten hebben 12.172 aanvragen ontvankelijk verklaard.

De DVZ heeft 9.549 gecombineerde vergunningen afgeleverd aan vreemdelingen door een Gewest toegelaten waren tot arbeid en heeft er 92 geweigerd.

2.3.4.2 *Aanvragen tot hernieuwing van de gecombineerde vergunning - 2022*

Er werden 10.526 aanvragen geregistreerd in de 'Single permit' toepassing, waarvan 3.604 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 6.205 voor het Vlaams Gewest, 687 voor het Waals Gewest en 30 voor de Duitstalige Gemeenschap.

Top 10 van de meest voorkomende nationaliteiten	
India	3.097
Turkije	1.492
Marokko	677
Japan	386
China	319
Brazilië	307
Kameroen	297
Tunesië	257
USA	222
Oekraïne	220
Andere	3.252
Totaal	10.526

De DVZ heeft 7.827 gecombineerde vergunningen goedgekeurd en 31 aanvragen geweigerd.

2.3.5 Humanitaire visa

De aanvragen voor humanitaire visa kunnen worden ondergebracht in drie grote categorieën:

- **De hervestiging (verbintenis van België in het kader van het Europees hervestigingsprogramma – AMIF-fonds) :**
België heeft zich in dit Europees programma ingeschreven. De personen worden door het CGVS geselecteerd en komen met een humanitair visum naar België. De meerderheid van de geselecteerde personen zijn Syrische vluchtelingen in Libanon, Jordanië, Egypte en Turkije.
- **De verruimde gezinshereniging**
Het gaat om vreemdelingen die het recht op gezinshereniging niet of niet meer genieten, maar die een Belg of een in België verblijvende vreemdeling willen begeleiden of vervoegen. De volgende situaties komen het vaakst voor: personen die hun recht op gezinshereniging verloren hebben omdat de leeftijdsvoorwaarde niet langer vervuld is of omdat de visumaanvraag laattijdig werd ingediend; de broers en zussen van een NBMV waaraan België het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire bescherming heeft toegekend, die een ouder wenst te vergezellen en in voorkomend geval de minderjarige broers en zussen; meerderjarige kinderen die, na het vertrek van de gezinscel naar België, geïsoleerd achterblijven in het land van herkomst; de verwanten die weduwnaar zijn, geïsoleerd zijn of ten laste zijn van een Belg of een onderdaan van een derde land; of nog de kinderen die buiten het kader van de internationale adoptie (voogdij, kefala,...) toevertrouwd zijn aan een derde die in België verblijft. Kinderen van meer dan 25 jaar en de verwanten van buitenlandse diplomaten die op missie zijn in België worden ook opgenomen in deze categorie omdat ze niet kunnen genieten van een speciaal statuut.
- **De humanitaire en/of dringende situaties:**
Over het algemeen gaat het om vreemdelingen die zich, omwille van hun profiel en/of hun activiteiten en/of hun standpunten en/of hun engagement, niet meer veilig voelen in hun land of het land waarnaar ze gevlucht zijn en die tijdelijk of definitief afstand wensen te nemen van de nationale overheden. Sommige aanvragen worden om economische of medische redenen ingediend.

Aantal visumaanvragen om humanitaire redenen						
	2021			2022		
	Aanvragen	Akkoord	Weigering	Aanvragen	Akkoord	Weigering
Hervestiging	145	65	0	77	91	0
Uitgebreide gezinshereniging (art. 9)	727	76	126	1.293	375	442
Overdracht van een kind (voogdij, kefala)	18	4	0	38	9	1
Andere	2.018	1.714	512	776	395	242
Totaal	2.908	1.859	638	2.184	870	685

Het totaal aantal beslissingen (akkoord + weigering) komt niet overeen met het aantal in datzelfde jaar ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk behandeld in het jaar waarin ze wordt ingediend.

Meest voorkomende nationaliteiten											
2021						2022					
Aanvragen		Akkoord		Weigering		Aanvragen		Akkoord		Weigering	
Syrië	1.174	Syrië	1.024	Afghanistan	278	Afghanistan	1.347	Afghanistan	389	Afghanistan	531
Afghanistan	964	Afghanistan	502	Syrië	61	Syrië	264	Syrië	166	Syrië	41
Palestina	126	Palestina	44	Congo (DRC)	41	Palestina	114	Palestina	93	Somalië	19
Soudan	58	Turkije	40	Burundi	37	Turkije	54	Turkije	29	Eritrea	8
Somalië	55	Somalië	35	Irak	33	Burundi	42	Burundi - Eritrea	26	Turkije	8
Andere	531	Andere	214	Andere	188	Andere	363	Andere	141	Andere	78
Totaal	2.908	Totaal	1.859	Totaal	638	Totaal	2.184	Totaal	870	Totaal	685

2.3.6 Aanvragen tot verlenging van het verblijf

Algemeen gezien wordt een machtiging tot verblijf voor een beperkte duur verleend. Voor de verlenging van deze machtiging moeten de in de oorspronkelijke beslissing vastgelegde voorwaarden gerespecteerd worden. In dit kader controleert de DVZ of de persoon die de machtiging om zijn verblijf te verlengen aanvraagt, aan de voorwaarden voor de vernieuwing voldoet.

Jaar	Aanvragen	Beslissingen
2019	18.679	15.294
2020	21.430	20.602
2021	25.250	22.569
2022	28.142	20.423

2.4 Onderdanen van de Europese Unie

Een lang verblijf is een verblijf dat langer dan drie maanden duurt. De DVZ behandelt slechts een zeer klein deel van de verblijfsaanvragen van de burgers van de Unie. Hij staat de gemeenten daarentegen wel bij in het kader van de uitoefening van hun bevoegdheden op dit gebied. De DVZ kan het verblijf van een burger van de Unie weigeren of er een einde aan maken indien de burger niet of niet meer aan de verblijfsvoorwaarden voldoet. De DVZ verleent voorrang aan de behandeling van de informatiegegevens die door de POD Maatschappelijke Integratie worden doorgegeven en de schrappingsadviezen die door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen worden doorgegeven.

2.4.1 Verblifsaanvragen

Aantal verblijfsaanvragen ingediend door de burgers van de Unie in de gemeenten	
2019	71.987
2020	60.039
2021	65.586
2022	72.442

Meest voorkomende nationaliteiten							
2019		2020		2021		2022	
Roemenië	19.263	Roemenië	14.552	Roemenië	16.586	Roemenië	17.784
Frankrijk	11.072	Frankrijk	10.223	Frankrijk	11.000	Frankrijk	11.643
Nederland	7.617	Nederland	6.705	Nederland	7.320	Nederland	8.112
Italië	5.369	Spanje	4.363	Spanje	5.870	Spanje	6.740
Bulgarije	5.157	Italië	4.357	Bulgarije	4.698	Italië	5.367
Andere	23.509	Andere	19.839	Andere	20.112	Andere	17.616
Totaal	71.987	Totaal	60.039	Totaal	65.586	Totaal	72.442

2.4.2 Weigering van verblijf (bijlage 20 van het KB van 8 oktober 1981)

2019		2020		2021		2022	
Nederland	280	Roemenië	329	Roemenië	644	Roemenië	540
Frankrijk	261	Nederland	311	Frankrijk	362	Spanje	282
Roemenië	234	Frankrijk	238	Nederland	304	Nederland	272
Italië	130	Bulgarije	134	Spanje	263	Frankrijk	269
Spanje	123	Spanje	126	Bulgarije	184	Bulgarije	237
Andere	523	Andere	500	Andere	563	Andere	617
Totaal	1.551	Totaal	1.638	Totaal	2.320	Totaal	2.217

De stijging van het aantal weigeringsbeslissingen sinds 2020 wordt verklaard door de fraudedossiers van loontrekkenden of zelfstandigen (bijlage 19) die niet behandeld worden door de gemeenten, maar door de DVZ, de enige instantie die bevoegd is voor het nemen van een negatieve beslissing.

Profiel van de burgers van de Unie aan wie een weigering van verblijf betekend werd				
	2019	2020	2021	2022
Houder van toereikende bestaansmiddelen	476	654	843	1.019
Loontrekkende	161	13	351	377
Zelfstandige	85	114	295	253
Gedetacheerde	7	2	3	0
Werkzoekende	794	635	786	538
Student	23	13	40	25
Gezinshereniging	5	5	0	5
Herinschrijving	0	1	0	0
Bijlage 22	0	1	0	0
Totaal	1.551	1.638	2.320	2.217

2.4.3 Einde verblijf (bijlage 21 van het KB van 8 oktober 1981)

2019		2020		2021		2022	
Roemenië	294	Roemenië	434	Roemenië	359	Roemenië	259
Bulgarije	79	Bulgarije	122	Bulgarije	48	Bulgarije	49
Italië	49	Nederland	71	Nederland	32	Frankrijk	21
Andere	178	Andere	269	Andere	124	Andere	61
Totaal	600	Totaal	896	Totaal	563	Totaal	390

Profiel van de burgers van de Unie aan wie een einde van het verblijf betekend werd	2019	2020	2021	2022
Houder van toereikende bestaansmiddelen	57	43	26	14
Loontrekkende	148	308	253	138
Zelfstandige	272	329	184	169
Gedetacheerde	2	3	0	0
Werkzoekende	66	132	48	38
Student	15	28	10	5
Gezinshereniging	40	51	41	26
Herinschrijving	0	2	0	0
Totaal	600	896	563	390

2.4.4 *Verwerking van de informatiegegevens die door de POD Maatschappelijke Integratie worden doorgestuurd en de schrappingsadviezen die door het RSVZ worden doorgestuurd*

Zowel op het niveau van de aanvragen als op het niveau van de opvolging van de dossiers heeft de DVZ ervoor gekozen om zich te concentreren op de strijd tegen het veiligheidsrisico, fraude en de Unieburgers waarvoor een indicatie bestaat dat ze niet meer voldoen aan hun verblijfsvoorwaarden omwille van het krijgen van sociale bijstand. In dit kader werkt hij nauw samen met de POD Maatschappelijke Integratie en het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), via een geïnformatiseerd communicatiekanaal.

Verwerking van de door de POD Maatschappelijke Integratie doorgestuurde informatiegegevens betreffende meerderjarige burgers van de Unie die een leefloon of sociale bijstand ontvangen

Jaar	Ontvangen informatiegegevens	Verwerkte informatiegegevens
2019	2.140	2.495
2020	2.241	1.254 ²⁰
2021	2.106	618
2022	2.047	441

In 2021 heeft de BREXIT een aanzienlijke impact gehad op de werklast van de dienst: moeilijk te integreren materie, vorming en ondersteuning van de gemeenten, behandeling van de aanvragen, vragen om inlichtingen van het publiek, antwoorden op interventies enz.

Verwerking van de door het RSVZ doorgestuurde adviezen voor de schrapping van een meerderjarige burger van de Unie uit de registers van het RSVZ

Jaar	Ontvangen adviezen	Behandelde adviezen
2019	378	471
2020	308	296
2021	111	97
2022	39	57

Sinds 2021 wordt er bij het RSVZ gefocust op fraude met het overbruggingsrecht. Tijdens de covidcrisis nam het aantal nieuwe zelfstandigen verdacht toe. Ze trachtten op die manier te kunnen profiteren van de geboden financiële ondersteuning. De oorzaak van de afname van het aantal ontvangen adviezen is bijgevolg extern aan de DVZ.

²⁰ De oorzaak van deze daling moet gezocht worden bij een verschuiving van personeel naar de dienst gecombineerde vergunning.

2.5 Naturalisaties

De rol die door de DVZ gespeeld wordt in het kader van de verschillende procedures die ingediend worden om de Belgische nationaliteit te verkrijgen is beperkt: de DVZ verstrekt inlichtingen over de verblijfssituatie aan de Procureurs en formele adviezen aan de Naturalisatiecommissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. De informatie en adviezen moeten binnen een termijn van 60 dagen worden gegeven, wat een hele uitdaging betekent gezien het stijgende aantal aanvragen.

Jaar	Vragen om een advies	Uitgebrachte adviezen
2019	28.661	28.460
2020	22.280	27.553
2021	34.037	30.354
2022	37.054	35.720

Op 31/12/2022 moest de DVZ nog antwoorden op 7.782 vragen om advies. Voor 2.936 dossiers was de adviestermijn reeds verstreken.

2.6 Ondersteuning van de externe partners (gemeenten)

De dienst Ondersteuning Externe Partners vervult een essentiële taak voor de 581 gemeenten van het Rijk.

Deze dienst is het eerste contactpunt voor de gemeentelijke administraties bij de DVZ. Hij zorgt voor opleidingen voor de gemeentelijke ambtenaren belast met de toepassing van de vreemdelingenreglementering, voor het actualiseren van de documentatie over de verschillende verblijfsprocedures, geeft advies over de toepassing van de reglementering en controleert de manier waarop de gemeenten de reglementering toepassen.

In 2022 werden er 68 gemeentes (8.873 dossiers) gecontroleerd en werd hun kennisniveau geëvalueerd (grondig, voldoende, te verbeteren en onvoldoende). Er werden 20 opleidingsdagen georganiseerd met een deelname van 3.104 gemeentelijke beampten. Er werden 9.565 mails behandeld.

Deze dienst behandelt eveneens de aanvragen tot terugbetaling van de administratieve vergoeding die per vergissing werd betaald. In 2022 werden er 2.007 terugbetalingen goedgekeurd.

3 Kwetsbare personen

3.1 Slachtoffers van mensenhandel²¹ en -smokkel²²

De DVZ is bevoegd voor de afgifte van verblijfsdocumenten in het kader van de procedure bedoeld in de artikelen 61/2 tot 61/5 van de wet van 15 december 1980. Op vraag van een erkend gespecialiseerd centrum voor begeleiding en opvang van slachtoffers mensenhandel en afhankelijk van de fase van het gerechtelijk onderzoek levert de DVZ de bijhorende verblijfsdocumenten af.

In de zomer van 2022 werd een grote groep potentiële slachtoffers van mensenhandel (economische exploitatie) aangetroffen op een site van Borealis te Antwerpen.

De bevoegde magistraat kende aan 71 aangetroffen arbeiders (32 Bengalen en 39 Filipijnen) het slachtofferstatuut toe en zij werden in begeleiding genomen door een gespecialiseerd centrum; 70 bij vzw Payoke en 1 bij vzw Sürya.

Het gespecialiseerd centrum heeft voor hen de toepassing van de slachtofferprocedure gevraagd. De DVZ heeft conform de artikelen 61/2-61/5 de verblijfsdocumenten afgeleverd. Dit is dan ook terug te vinden in de cijfers van 2022 met een opmerkelijk stijging van het aantal aanvragen voor economische uitbuiting in vergelijking met de voorgaande jaren.

Zij werden allen in het bezit gesteld van een attest van immatriculatie, geldig voor 3 maanden. Inmiddels werd hun slachtofferstatuut bevestigd door de magistraat en zijn zij reeds in het bezit van een A-kaart.

In een gelijkaardige zaak (BASF) in oktober 2022 werden nog eens 26 Filipijnse slachtoffers aangetroffen en ook voor hen werd het slachtofferstatuut aangevraagd. Allen zijn inmiddels in het bezit van een A-kaart.

3.1.1 Binnenkomende aanvragen

Sector	Aantal binnenkomende aanvragen								
	2020			2021			2022		
	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V
Economische uitbuiting	48	37	11	80	62	18	178	167	10
Uitbuiting prostitutie	26	3	23	26	2	24	37	6	31
Uitbuiting bedelarij	1	0	1	1	0	1	0	0	0
Verplichting om een misdaad of een wanbedrijf te plegen	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Smokkel	5	2	3	36	31	5	11	9	2
Andere	2	0	2	2	2	0	4	3	1
Algemeen totaal	82	42	40	145	97	48	231	187	44

²¹ Artikel 433 quinquies van het Strafwetboek: de werving, het vervoer, de overbrenging, de huisvesting, de opvang van een persoon, het nemen of de overdracht van de controle over hem, teneinde de laatstgenoemde persoon te kunnen uitbuiten. De uitbuiting omvat: de seksuele uitbuiting; de economisch uitbuiting; uitbuiting van bedelarij; verplichting om misdaden of wanbedrijven te plegen; handel in organen of menselijk lichaamsmateriaal.

²² Art. 77 bis en 77 quater van de wet van 15/12/1980.

3.1.2 Beslissingen

Aantal beslissingen									
Type document	2020			2021			2022		
	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V
Bijlage 15	16	8	8	42	36	6	49	45	4
Attest van immatriculatie	80	41	39	98	71	27	204	167	37
Verlenging attest van immatriculatie	7	6	1	6	4	2	4	3	1
Tijdelijk verblijf (A-kaart) / MH - MS	78	38	40	62	45	17	140	120	20
Tijdelijk verblijf (A-kaart) / humanitair	5	3	2	0	0	0	1	1	0
Verlenging (A-kaart) / MH - MS	384	224	160	398	230	168	395	257	138
Verlenging (A-kaart) / humanitair	34	16	18	40	20	20	49	26	23
Definitief verblijf (B-kaart) / MH - MS	29	19	10	25	7	18	35	15	20
Definitief verblijf (B-kaart) / humanitair	13	8	5	22	13	9	14	10	4
Bevel om het grondgebied te verlaten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemeen totaal	646	363	283	693	426	267	891	644	247

Bijlage 15 - artikel 61/2§2 van de wet van 15/12/1980

Een bijlage 15 wordt voor een periode van maximum 45 dagen afgeleverd en dekt de reflectieperiode. Dit document zal niet worden afgeleverd indien het slachtoffer een rechtstreekse klacht indient of verklaringen tegen de daders aflegt. Een NBMV ontvangt tijdens de reflectieperiode onmiddellijk een attest van immatriculatie.

Attest van immatriculatie (AI) – artikel 61/3 van de wet van 15/12/1980

Een attest van immatriculatie is een verblijfsdocument dat afgeleverd wordt terwijl de magistraat onderzoekt of het slachtofferstatuut zal worden toegekend. Deze is drie maanden geldig en kan één enkele keer verlengd worden, voor een periode van drie maanden.

A-kaart/MH – artikel 61/4 van de wet van 15/12/1980

De A-kaart, is een verblijfstitel met een duur van zes maanden die toegekend wordt wanneer de magistraat het voorlopig statuut van slachtoffer van mensenhandel en/of zwaardere vormen van mensensmokkel heeft toegekend.

Humanitaire A-kaart (A-kaart/HUM)

Deze A-kaart is een verblijfstitel met een duur van zes maanden die om humanitaire redenen, op basis van de artikelen 9 (bis) en 13 van de wet van 15/12/1980, wordt toegekend (vb. familieleden waarvan het verblijf gelinkt is aan de situatie van het slachtoffer).

B-kaart/MH – artikel 61/5 van de wet van 15/12/1980

Het gaat om een machtiging tot verblijf van onbepaalde duur die aan het slachtoffer wordt afgeleverd indien zijn verklaring of klacht tot een veroordeling geleid heeft, of indien de magistraat in zijn vorderingen de tenlastelegging van mensenhandel of mensensmokkel onder de verzwarende omstandigheden voorzien in artikel 77quater weerhouden heeft.

Humanitaire B-kaart (B-kaart/HUM)

Het gaat om een machtiging tot verblijf van onbepaalde duur die om humanitaire redenen, op basis van artikel 9 (bis) van de wet van 15/12/1980, wordt afgeleverd.

3.2 Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV)

De wet van 15 december 1980 voorziet een specifieke procedure voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die geen internationale bescherming aanvragen in België.²³

De artikelen 61/14 tot 61/25 van de wet voorzien een specifieke procedure met behulp waarvan de DVZ een duurzame oplossing moet zoeken voor de NBMV, namelijk:

1. De gezinshereniging in het land van herkomst (artikelen 9 en 10 van het Verdrag inzake de rechten van het kind);
2. De terugkeer naar het land van herkomst, met garanties op opvang en verzorging, hetzij door zijn ouders of andere volwassenen die een band hebben met het kind, hetzij door niet-gouvernementele organisaties);
3. De toekenning van een verblijf in België.

Tijdens het onderzoek van de duurzame oplossing (6 maanden) wordt een attest van immatriculatie (AI) afgegeven en de minderjarige wordt in het vreemdelingenregister ingeschreven. Een maand voor het verstrijken van de geldigheidsduur van het AI moet de voogd een nieuw voorstel voor een duurzame oplossing, samen met alle nuttige bewijselementen, voorleggen. Zolang er geen duurzame oplossing gevonden is, wordt het AI verlengd.

Een A-kaart wordt afgegeven indien de duurzame oplossing zich in België bevindt (1 jaar), op voorwaarde dat een identiteitsdocument, zoals een paspoort, wordt voorgelegd. Een maand voor het verstrijken van de titel moet de voogd documenten met betrekking tot het levensproject in België voorleggen (artikel 61/21).

Behoudens uitzonderingen wordt een B-kaart afgegeven na een verblijf van drie jaar met een A-kaart (onbeperkt verblijf).

Indien de duurzame oplossing zich niet in België bevindt, wordt een bevel tot terugleiding uitgevaardigd en aan de voogd betekend. Deze beslissing wordt in rechte en in feite gemotiveerd. Binnen de 30 dagen kan een annulatieberoep worden ingediend bij de RVV.

Beslissingen²⁴

Type document	2020			2021			2022		
	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V
Attest van immatriculatie	153	95	58	107	55	52	90	61	29
Verlenging attest van immatriculatie	198	128	70	211	119	92	156	89	67
A-kaart	47	28	19	58	25	33	49	23	26
Verlenging A-kaart	96	46	50	84	42	42	75	35	40
A-kaart afgegeven op basis van artikel 61/24 van de wet	21	13	8	33	23	10	11	8	3
Verlenging A-kaart afgegeven op basis van artikel 61/24 van de wet	16	11	5	24	13	11	12	5	7
B-kaart	28	15	13	29	12	17	43	20	23
Bevel tot terugbrenging (bijlage 38)	50	26	24	32	18	14	27	21	6
Totaal	609	362	247	578	307	271	463	262	201

²³ Voor de NBMV die een verzoek om internationale bescherming indienen, vindt u de beschikbare cijfers in het hoofdstuk Internationale bescherming, zie pagina 31.

²⁴ Het is om technische redenen niet mogelijk om het aantal aanvragen te geven, maar dit aantal zal zeer dicht liggen bij het aantal beslissingen.

3.3 Uitzonderlijk verblijf

In geval van buitengewone omstandigheden behandelt de DVZ de aanvragen voor een machtiging tot verblijf die op het grondgebied worden ingediend. Het gaat om de aanvragen om humanitaire redenen (artikel 9bis) en de aanvragen om medische redenen (artikel 9ter).

3.3.1 *Humanitaire redenen*

Artikel 9bis van de wet van 15/12/1980 voorziet een uitzondering op de algemene regel die bepaalt dat een verblijfsaanvraag voor meer dan drie maanden in principe voor de aankomst in België moet worden ingediend, vanuit het land van herkomst of het land waar men gewoonlijk verblijft.

Voor zover hij aan de noodzakelijke formaliteiten voldoet (betaling van de bijdrage, identiteitsbewijs en bewijs van effectief verblijf in België, overeenkomstig de omzendbrief van 21 juni 2007) kan de vreemdeling zijn aanvraag op het Belgisch grondgebied indienen.

Hij zal de redenen waarom het voor hem moeilijk, of zelfs onmogelijk, is om zijn verblijfsaanvraag vanuit zijn land van herkomst of verblijf in het buitenland in te dienen, moeten vermelden.

Deze redenen kunnen ook iets te maken hebben met een bijzonder kwetsbare situatie (kwetsbaarheid omwille van zijn sociale fragiliteit, bijvoorbeeld om dat hij tot een gediscrimineerde groep behoort). Daarom worden ze als humanitaire redenen beschouwd.

3.3.1.1 *Aanvragen*

In 2022 heeft de Dienst 4.388 nieuwe aanvragen die op grond van artikel 9bis van de wet van 15/12/1980 werden ingediend, ontvangen (5.030 in 2021, 3.642 in 2020 en 4.141 in 2019). In 2022 werden per maand dus gemiddeld 366 aanvragen ontvangen.

Men kon verwachten dat er na de vermindering van het bedrag van de bijdrage in juni vaker een beroep zou worden gedaan op de procedure²⁵. Dit was blijkbaar niet het geval, aangezien het aantal ontvangen aanvragen sinds maart 2022 gedaald is.

3.3.1.2 *Beslissingen*

De toekenning van een machtiging tot verblijf om humanitaire redenen is een gunst die aan de meest kwetsbare personen wordt verleend of aan de personen die zich in een uitzonderlijke situatie bevinden die hen werkelijk verhindert om terug te keren naar hun land van herkomst, om er de vereiste machtigingen te bekomen. De ingeroepen redenen zijn individueel en variabel in de tijd. Voorbeeld: het feit dat het onmogelijk was om terug te keren naar het land van herkomst, dat door bepaalde nationaliteiten op het hoogtepunt van de pandemie werd ingeroepen, kon niet meer als rechtvaardiging dienen zodra het reisverbod werd opgeheven.

Tijdens het onderzoek van de ontvankelijkheid van de verblijfsaanvraag worden de formele voorwaarden en de uitzonderlijke omstandigheden geanalyseerd. Voor zover de aanvraag ontvankelijk is, wordt ze ten gronde onderzocht met betrekking tot de elementen die een verblijf van meer dan drie maanden in België kunnen rechtvaardigen.

De dossiers worden geval per geval beoordeeld, op basis van de discretionaire bevoegdheid van de Staatssecretaris. De bewijzen die door de verzoekers aangedragen worden om hun aanvraag te staven zijn belangrijk om hun beweringen geloofwaardig te maken.

²⁵ Publicatie op 16 mei 2022 van het KB tot vastlegging van het nieuwe bedrag voor de bijdrage (in principe voordeliger dan vroeger, aangezien de leden van eenzelfde gezin, die in staat zijn om hun bloed- of aanverwantschapsband officieel aan te tonen, vanaf 26/05/2022 niet meer dan een enkel bedrag van 313 euro, in plaats van 366 euro per volwassene, moeten betalen om een aanvraag 9bis in te dienen). Dit bedrag werd sindsdien geïndexeerd en bedraagt nu 343 euro.

Aantal beslissingen:					
Jaar	Gunstig	Ongunstig	Zonder voorwerp	Art. 9bis §3	Totaal
2019	1.613 (50 %)	1.376 (43 %)	206 (6 %)	11 (0,3%)	3.206
2020	1.847 (49 %)	1.657 (44 %)	263 (7%)	11 (0,3%)	3.778
2021	1.300 (41 %)	1.546 (49 %)	279 (9%)	27 (1%)	3.152
2022	1.314 (31 %)	2.411 (57 %)	498 (11 %)	29 (1%)	4.252

In 2022 konden er, dankzij de toegekende versterkingen, in vergelijking met 2021 35% meer bijkomende activiteiten worden uitgevoerd (1.100 bijkomende beslissingen).²⁶

Met andere woorden: in 2022 werden per maand gemiddeld 354 aanvragen afgesloten (263 in 2021 en 315 in 2020).

In 2022 is de stijging van het aantal afsluitingen, die tijdens het eerste semester reeds merkbaar was (gemiddeld 302 afsluitingen/maand), in de loop van het tweede semester intensiever geworden (gemiddeld 406 afsluitingen/maand).

Aantal gunstige afsluitingen			
Jaar	Onbeperkt verblijf	Beperkt verblijf	Totaal
2019	10	1.603	1.613
2020	0	1.847	1.847
2021	0	1.300	1.300
2022	0	1.314	1.314

In 2022 werden 1.314 machtigingen tot verblijf toegekend, allemaal voor een beperkte duur en vernieuwbaar onder voorwaarden.²⁷

De geldigheidsduur van de A-kaart, die tot nu toe een jaar bedroeg, werd in december 2022 aangepast, zodat de afloop van deze termijn niet in de piekperiode voor de studenten valt en de gemeenten de personen wier verblijf moet worden vernieuwd binnen redelijke termijnen kunnen oproepen.

Aantal personen die gemachtigd zijn tot verblijf	
2019	3.320
2020	3.508
2021	2.265
2022	2.038

In 2022 werden 2.038 personen geregulariseerd. Met het oog op het aantal genomen beslissingen (1.314 in 2022) betekent dit dat een gunstige beslissing op gemiddeld 1,6 persoon betrekking had (1,7 persoon in 2021, 1,9 persoon in 2020 en 2 personen in 2019). De afgelopen jaren werden er dus minder gezinnen geregulariseerd.

²⁶ 26 nieuwe ambtenaren hebben de dienst vervoegd, waaronder 6 in 2021, 10 in de loop van het eerste semester van 2022 en 10 in de loop van het laatste semester. De laatst aangekomen ambtenaren zijn nog niet autonoom, aangezien een opleiding van minimum zes maanden noodzakelijk is.

²⁷ De gevraagde voorwaarden voor de vernieuwing van het verblijf zijn: de voorlegging van een geldig paspoort, de afwezigheid van feiten die in strijd zijn met de openbare orde of de nationale veiligheid, de uitoefening van effectief en recent werk en/of het bewijs dat de verzoeker/verzoekster niet afhankelijk is van de openbare overheden, het bewijs van de inspanningen die geleverd worden om zich in de maatschappij te integreren. Indien het gaat om een regularisatie in de hoedanigheid van ouder van een geregulariseerd kind moet de verzoeker/verzoekster het bewijs van de samenwoning of het bewijs van effectieve banden met het wettelijk verblijvend kind leveren.

Top 5 van de nationaliteiten voor de geregulariseerde personen							
2019		2020		2021		2022	
Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen
Armenië	656	Armenië	500	Marokko	332	Marokko	366
Kosovo	322	Servië	286	Congo (DRC)	174	Congo(DRC)	166
Servië	314	Kosovo	260	Armenië	158	Albanië	135
Macedonië	244	Marokko	234	Kosovo	130	Armenië	109
Rusland	217	Congo (DRC)	232	Guinee	127	Guinee	107

Net zoals in 2021 blijft Marokko de meest geregulariseerde nationaliteit in 2022.

Congo en Guinée staan nog in de top 5.

Wat de Guineese nationaliteit betreft, gaat het vooral om regularisaties van ouders van kinderen die omwille van een risico op vrouwelijke genitale verminking als vluchteling erkend werden.

Aantal ongunstige afsluitingen			
Jaar	Onontvankelijkheid	Ongegrond	Totaal
2019	1.255	121	1.376
2020	1.599	58	1.657
2021	1.421	125	1.546
2022	2.065	346	2.411

In 2022 werden 2.065 onontvankelijkheidsbeslissingen genomen: 154 wegens het niet betalen van de administratieve bijdrage, 82 wegens het ontbreken van een identiteitsdocument en 1.829 wegens het ontbreken van buitengewone omstandigheden.

Aantal personen aan wie het verblijf geweigerd wordt	
2019	1.970
2020	2.474
2021	2.269
2022	3.251

In het kader van 2.411 ongunstige beslissingen tot afsluiting in 2022 gaat het om 3.251 personen. Per beslissing wordt dus gemiddeld 1,3 persoon geweigerd (1,5 persoon in 2021 en in 2020 en 1,4 persoon in 2019).

Top 5 van de nationaliteiten voor de geweigerde personen							
2019		2020		2021		2022	
Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen
Marokko	329	Marokko	318	Marokko	382	Marokko	934
Armenië	199	Armenië	192	Albanië	170	Albanië	232
Congo (DRC)	136	Albanië	184	Armenië	166	Algerije	190
Kosovo	120	Congo (DRC)	160	Congo (DRC)	99	Congo (DRC)	143
Albanië	112	Brazilië	112	Brazilië	90	Armenië	129

In 2022 staat Marokko bovenaan de top 5 van de geweigerde nationaliteiten, net zoals in 2019, 2020 en 2021.

De negatieve beslissingen met betrekking tot de hongerstakers werden vooral in 2022 geregistreerd. Daarom is het aantal geweigerde personen met de Marokkaanse en Algerijnse nationaliteit zo hoog.

Aantal andere afsluitingen			
Jaar	Zonder voorwerp ²⁸	Artikel 9bis §3 ²⁹	Totaal
2019	206	11	217
2020	263	11	274
2021	279	27	306
2022	498	29	527

In 2022 is er opnieuw een duidelijke toename van het aantal beslissingen « zonder voorwerp ». Over het algemeen wordt een beslissing "zonder voorwerp" genomen na het bekomen van een verblijf in het kader van een andere procedure die gelijktijdig met de aanvraag 9bis werd ingediend.

Aantal personen op wie de andere afsluitingen betrekking hebben			
Jaar	Zonder voorwerp	Artikel 9bis §3	Totaal
2019	297	15	312
2020	358	16	374
2021	374	47	421
2022	697	46	743

Top 5 van de nationaliteiten voor de personen op wie de andere afsluitingen betrekking hebben							
2019		2020		2021		2022	
Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen
Armenië	27	Rusland	36	Palestina	57	Afghanistan	123
Marokko	26	Congo (DRC)	33	Congo (DRC)	33	Palestina	67
Turkije	23	Irak	26	Afghanistan	28	Marokko	63
Rusland	21	Armenië	24	Rusland	24	Oekraïne	57
Congo (DRC)	17	Afghanistan	22	Staatloos	20	Congo (DRC)	35

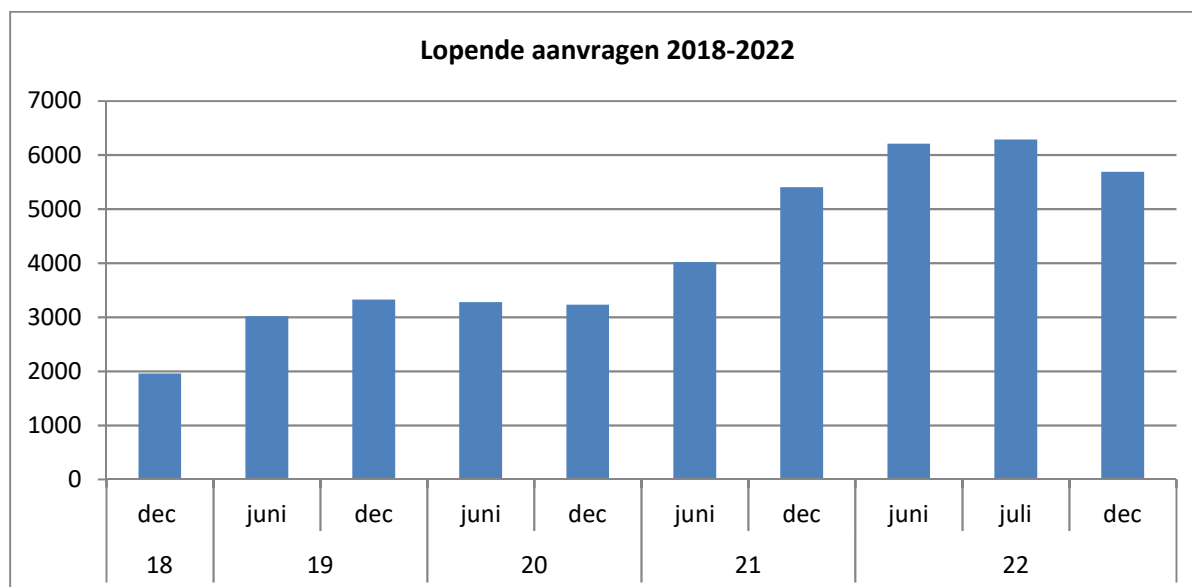
In 2022 hebben een groot aantal Afghanen de vluchtelingenstatus bekomen. Voor sommigen onder hen werd gelijktijdig een verblijfsaanvraag op grond van artikel 9bis ingediend. Deze aanvraag is na de erkenning van het CGVS zonder voorwerp geworden.

3.3.1.3 Aanvragen in onderzoek

Eind juli 2022 bereikten de niet afgehandelde procedures een piek van 6.286. Tussen eind juli en eind december 2022 verminderde de achterstand met 600 dossiers, hoewel er in die periode ongeveer 1.685 nieuwe aanvragen werden ingediend. Eind december 2022 was er een saldo van 5.686 open aanvragen. Met de versterking van de dienst wordt alles in het werk gesteld om deze achterstand aan aanvragen zo snel mogelijk weg te werken en dus ook om de behandelingstermijn in te korten.

²⁸ Een aanvraag wordt zonder voorwerp wanneer deze uitgedoofd is. Bij voorbeeld: De aanvrager heeft het gevraagde verblijf reeds op basis van een andere procedure verkregen of heeft na het indienen van zijn 9bis het Schengengebied verlaten, waardoor hij niet meer geacht wordt het centrum van zijn belangen in België te hebben.

²⁹ Afstand: In toepassing van artikel 9bis, § 3, of van artikel 9ter, § 8, wordt de vreemdeling die een nieuwe 9bis- of 9ter-aanvraag indient sinds 01.03.2016 geacht afstand te doen van de aanvragen die eerder op basis van hetzelfde artikel werden ingediend, voor zover ze nog hangende zijn. In dit geval behandelt de Dienst enkel de meest recente aanvraag. Een aanvraag waarvoor de DVZ nog geen beslissing heeft genomen, wordt als een hangende aanvraag beschouwd.

Op 31.12.2022 zijn 56.6 % van de niet afgesloten aanvragen minder dan een jaar oud (65 % in 2020 en 72 % in 2021), 29.6 % zijn een à twee jaar oud (26 % in 2020 en 20 % in 2021), 7.6 % zijn twee à drie jaar oud (6 % in 2020 en 5 % in 2021) en 6 % zijn meer dan drie jaar oud (3 % in 2020 en 2021).

De meeste van de oude aanvragen die meer dan twee jaar oud (66 %) zijn, worden opgeschort omdat er een andere procedure is die gelijktijdig loopt (verzoek om internationale bescherming, aanvraag 9Ter, verzoek om gezinshereniging, NBMV-procedure, enz.), of omdat aan externe instanties gevraagd werd om onderzoeken uit te voeren (controle openbare orde, opzoeken van verblijfsadres, wachten op bijkomende informatie die gevraagd werd...).

3.3.1.4 *Genitale verminking*³⁰

Het CGVS informeert de DVZ regelmatig over de gevallen waarvoor hij de vluchtelingenstatus heeft toegekend aan kinderen omwille van een risico op vrouwelijke genitale verminking. Op basis van deze informatie kan de Dienst het dossier van de ouders controleren, om in voorkomend geval prioriteit te verlenen aan de behandeling van de aanvraag voor een machtiging tot verblijf die eventueel ingediend werd door de laatstgenoemden.

Tussen 2020 en 2022 heeft het CGVS geseind dat 418 kinderen als vluchteling erkend werden omdat er sprake was van een risico op vrouwelijke genitale verminking. Het ging potentieel om 339 ouders of ouderkoppels.

41 onder hen hebben geen aanvraag 9bis ingediend en 73 hebben een verblijf in een andere context (gezinshereniging of asiel) bekomen.

173 van de 225 gevallen die effectief een regularisatieaanvraag 9bis hebben ingediend hebben een tijdelijk verblijf bekomen (114 in 2020 en 2021 en 59 in 2022), aan 8 personen werd het verblijf geweigerd omwille van feiten in strijd met de openbare orde of omwille van het ontbreken van een identiteitsbewijs of verwantschap (2 in 2020 en 2021 en 6 in 2022), 4 hebben na de toekenning van een verblijfsrecht een beslissing zonder voorwerp ontvangen en 40 recente aanvragen werden eind 2022 nog onderzocht.

Om zoveel mogelijk gevallen te detecteren en te verzekeren dat ze prioritair behandeld worden, werd een nieuwe mailbox geopend voor de advocaten en andere vertegenwoordigers van de vreemdelingen

³⁰ Ter herinnering: op 12 april 2019 heeft het CGVS op zijn site aangekondigd dat het de vluchtelingenstatus niet langer kon toekennen aan de ouders van kinderen die wegens een risico op vrouwelijke genitale verminking (VGV) als vluchteling erkend worden. Deze ouders werden aangemoedigd om hun verblijf door middel van een aanvraag op basis van artikel 9bis van de wet van 15/12/1980 te laten regulariseren. Er wordt nagedacht over een wetsontwerp om deze terugkerende situaties in de vreemdelingenwet op te nemen.

die in deze mailbox aanvragen die in de hoedanigheid van ouder van een wettelijk verblijvend kind zijn ingediend, kunnen signaleren, met inbegrip van de ouders van kinderen die omwille van een risico op vrouwelijke genitale verminking erkend werden.

3.3.2 Medische redenen

Het gaat hier om de aanvragen om machtiging tot verblijf op basis van medische redenen, ingediend op basis van artikel 9ter van de wet van 15 december 1980.

3.3.2.1 Binnenkomende aanvragen

	Nieuwe aanvragen	Aanvragen verlenging
2019	1.237	350
2020	1.166	280
2021	1.156	470
2022	1.147	384

3.3.2.2 Beslissingen

Aantal eindbeslissingen									
		2019		2020		2021		2022	
		Beslissing	Personen	Beslissing	Personen	Beslissing	Personen	Beslissing	Personen
Gunstige	Machtiging tot tijdelijk verblijf	178	289	182	295	119	193	160	248
	Machtiging tot definitief verblijf	14		13		7		10	
	Totaal	192		195		126		170	
Ongunstige	Onontvankelijke aanvraag	566	2.592	328	1.816	301	1.328	313	1.305
	Ongegrunde aanvraag	1.025		788		581		543	
	Technische weigering	0		7		5		14	
	Totaal	1.591		1.123		887		870	
Andere	Uitsluiting	35	35	21	21	17	17	25	25
	Aanvraag zonder voorwerp	110	153	90	139	112	186	152	223
	Afstand	2	4	2	4	6	6	6	9
	Totaal	147	192	113	164	135	209	183	257
Algemeen totaal		1.930	3.073	1.431	2.275	1.148	1.730	1.223	1.810

Aantal andere beslissingen				
Type beslissing	2019	2020	2021	2022
Aflevering attest van immatriculatie	122	84	148	162
Akkoord verlenging tijdelijk verblijf	177	179	301	301
Weigering verlenging tijdelijk verblijf wegens niet meer voldoen aan de criteria	73	59	57	82
Omzetting in definitief verblijf na 5 jaar tijdelijk verblijf	54	50	87	83
Totaal	426	372	593	628

Top 5 nationaliteit geregulariseerde personen							
2019		2020		2021		2022	
Marokko	36	Congo (DRC)	39	Congo (DRC)	17	Marokko	22
Armenië	31	Marokko	31	Marokko	13	Congo (DRC)	20
Congo (DRC)	23	Venezuela	31	Albanië	12	Noord-Macedonië	17
Brazilië	20	Albanië	25	Macedonië	11	Armenië	15
Algerije	20	Algerije	15	El Salvador	10	Guinee	11

Top 5 nationaliteit personen met een weigeringsbeslissing							
2019		2020		2021		2022	
Congo (DRC)	263	Congo (DRC)	188	Marokko	150	Marokko	127
Marokko	237	Marokko	157	Congo (DRC)	116	Albanië	114
Kosovo	211	Albanië	151	Albanië	105	Congo (DRC)	108
Armenië	186	Kosovo	130	Armenië	79	Rusland	62
Rusland	167	Irak	84	Irak	64	Noord-Macedonië	51

Top 5 nationaliteit personen met een andere eindbeslissing ³¹							
2019		2020		2021		2022	
Marokko	25	Marokko	24	Congo (DRC)	29	Palestina	38
Congo (DRC)	19	Congo (DRC)	20	Palestina	21	Marokko	22
Servië	17	Algerije	17	Servië	21	Congo (DRC)	20
Armenië	13	Rusland	14	Marokko	15	Armenië	19
Nigeria	10	Turkije	11	Guinee	11	Oekraïne	15

3.3.2.3 Medische adviezen

De artsen-adviseurs van de Dienst Medisch Verblijf verstrekken naast medische adviezen 9ter, ook medische adviezen in het kader van verblijfsprocedures, bij het afleveren van een BGV of het organiseren van een verwijdering. In 2019 gebeurde dat 132 keer, 209 keer in 2020, 158 keer in 2021, en 146 keer in 2022.

3.3.2.4 Medische informatie

Het Team MedCOI Belgium is verantwoordelijk voor de antwoorden over de toegankelijkheid en beschikbaarheid van medische zorgen op vragen van de gesloten centra, CEDOCA en iedere andere dienst die geen toegang heeft tot het MedCOI platform en om leemtes op het platform op te vullen indien nodig. Team MedCOI Belgium stelt eveneens mini Country Fact Sheets op en zorgt voor de vorming van de Belgische gebruikers. Het is eveneens contactpersoon voor EUAA MedCOI Sector en neemt deel aan de EUAA-activiteiten dienaangaande.

Aantal individuele vragen en antwoorden MedCOI Belgium				
	9ter	CEDOCA	Andere diensten	Totaal
2021	6	2	1	9
2022	5	1	0	6

Aantal Mini Country Fact Sheets		
2021	3	Griekenland – Albanië – Kosovo
2022	2	Bulgarije – Senegal

Aantal aanvragen van de gesloten centra	
2019	22
2020	13
2021	18
2022	15

³¹ Onder andere afsluitingen verstaat men de beslissingen genomen op basis van artikel 9ter, § 8, de beslissingen « zonder voorwerp » en de beslissingen tot uitsluiting.

4 Internationale bescherming

4.1 Registratie van verzoeken om internationale bescherming

In 2022 nam het aantal personen dat zich aanbood aan het Klein Kasteeltje en vanaf 29 augustus 2022 aan het Pachecogebouw significant toe. De cijfers zijn sinds 2015 nooit meer zo hoog geweest (44.760 geregistreerde verzoeken in 2015).

De Dienst Vreemdelingenzaken heeft in 2022 maand per maand de inspanningen gedaan en de nodige maatregelen genomen om alle verzoekers, in principe, op de dag van aanbieden te registreren. Op het moment dat het aantal verzoekers te hoog was, werden de kwetsbare personen binnengelaten en de overige ontvingen een uitnodiging om zich op een latere datum aan te bieden.

Hoewel de Dienst Vreemdelingenzaken op 17 november 2022 de toelating kreeg van de staatssecretaris om, zoals artikel 50, §2 van de wet van 15/12/1980 toelaat³², de termijn voor registratie naar 10 werkdagen te brengen, is deze termijn nooit maximaal gebruikt geweest. In de praktijk is de DVZ ruim onder deze termijn van 10 werkdagen gebleven en werd er voor gezorgd dat de registratie zo snel mogelijk kon gebeuren.

Sinds december heeft de DVZ geen registraties meer moeten uitstellen en konden alle verzoekers geregistreerd worden op de dag van aanmelden.

Aantal verzoekers om internationale bescherming, per type verzoek				
Jaar	Totaal	Eerste verzoek	Volgend verzoek	Percentage volgende verzoeken
2019	27.742	23.379	4.363	16%
2020	16.910	13.105	3.805	23%
2021	25.971	20.539	5.432	21%
2022	36.871	32.219	4.652	13%

Aantal ingediende verzoeken volgens geslacht				
	2019	2020	2021	2022
Man	18.563	11.670	18.811	26.045
Vrouw	9.179	5.240	7.160	10.826

Meest voorkomende nationaliteiten onder de verzoekers om internationale bescherming (eerste + volgende verzoeken)							
2019				2020			
Nationaliteit	Totaal	Eerste verzoeken	Volgende verzoeken	Nationaliteit	Totaal	Eerste verzoeken	Volgende verzoeken
Afghanistan	3.400	2.246	1.154	Afghanistan	3.104	2.308	796
Syrië	3.138	2.967	171	Syrië	1.725	1.489	236
Palestina	2.407	2.321	86	Irak	864	404	460
Irak	1.475	846	629	Eritrea	832	807	25
El Salvador	1.369	1.366	3	Palestina	788	453	335
Andere	15.953	13.633	2.320	Andere	9.597	7.644	1.953
Totaal	27.742	23.379	4.363	Totaal	16.910	13.105	3.805

³² Artikel 50, §2, van de wet bepaalt: De bevoegde overheid waarbij de vreemdeling zijn verzoek om internationale bescherming heeft gedaan, verleent hem daarvan een bewijs van aanmelding en brengt het verzoek ter kennis van de minister of zijn gemachtigde, die ze binnen de drie werkdagen registreert. Wanneer een groot aantal vreemdelingen tegelijk een verzoek om internationale bescherming doet, waardoor het in de praktijk zeer moeilijk is om de registratietermijn van drie werkdagen na te leven, kan deze verlengd worden tot tien werkdagen.

Meest voorkomende nationaliteiten onder de verzoekers om internationale bescherming (eerste + volgende verzoeken)							
2021				2022			
Nationaliteit	Totaal	Eerste verzoeken	Volgende verzoeken	Nationaliteit	Totaal	Eerste verzoeken	Volgende verzoeken
Afghanistan	6.506	5.154	1.352	Afghanistan	6.156	5.762	394
Syrië	2.874	2658	216	Syrië	3.545	3.271	274
Palestina	1.662	1199	463	Palestina	2.802	2.500	302
Eritrea	1.558	1516	42	Burundi	2.736	2.720	16
Somalië	1.116	938	178	Eritrea	1.953	1.882	71
Andere	12.255	9.074	3.181	Andere	19.679	16.084	3.595
Totaal	25.971	20.539	5.432	Totaal	36.871	32.219	4.652

Verzoekers om internationale bescherming die verklaren dat ze niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) zijn, per geslacht en leeftijdsgroep										
Jaar	Totaal (0-17 jaar)	Totaal (18 jaar en + inbegrepen)	Jongens				Meisjes			
			0-13 jaar	14-15 jaar	16-17 jaar	18 jaar en +	0-13 jaar	14-15 jaar	16-17 jaar	18 jaar en +
2019	1.220	1.761	115	444	505	511	31	45	80	30
2020	1.335	1.764	83	418	723	409	24	35	52	20
2021	1.828	3.219	194	805	734	1350	23	24	48	41
2022	2.308	3.853	230	796	1.100	1.489	46	55	81	56

Meest voorkomende nationaliteiten onder de verzoekers om internationale bescherming die zich NBMV verklaarden							
2019		2020		2021		2022	
Nationaliteit	Aantal	Nationaliteit	Aantal	Nationaliteit	Aantal	Nationaliteit	Aantal
Afghanistan	973	Afghanistan	1.235	Afghanistan	1.390	Afghanistan	2.454
Guinee	137	Somalië	117	Syrië	111	Syrië	327
Somalië	109	Eritrea	91	Somalië	92	Eritrea	306
Eritrea	81	Syrië	77	Eritrea	41	Burundi	131
Syrië	77	Guinee	69	Guinee	28	Somalië	125
Andere	384	Andere	175	Andere	166	Andere	510
Totaal	1.761	Totaal	1.764	Totaal	1.828	Totaal	3.853

Hoeveel er hiervan werkelijk minderjarig zijn, kan u terugvinden in het jaarverslag van de Dienst Voogdij (FOD Justitie).

Beslissingen van de Dienst Vreemdelingenzaken				
Beslissingen	2019	2020	2021	2022
Overdracht CGVS	21.073	19.540	21.040	25.525
Weigering van verblijf in het kader van de Verordening 604/2013 (Dublin III)	3.744	3.532	2.852	4.492
Technische weigeringen	1.696	1.147	1.719	2.098
Totaal	26.513	24.219	25.611	32.115

4.2 Interviews

De cel interviews is belast met het verhoren van de verzoekers om internationale bescherming, zowel voor de verzoeken die door België moeten worden behandeld als voor de verzoeken die in het kader van de verordening (EU) 604/2013 moeten worden behandeld. Ambtenaren die gespecialiseerd zijn in het verhoor van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen maken ook deel uit van deze cel.

In de praktijk ontvangt elke verzoeker een oproep met de precieze datum en het precieze uur waarop hij zich bij de DVZ moet aanbieden. De verzoeker ontvangt ook enkele instructies, met pictogrammen

over de gezondheidsmaatregelen, evenals een mededeling, in een taal die hij begrijpt, die de voorwaarden voor de afspraak bevat.

Aantal verhoren per maand				
Maand	2019	2020	2021	2022
Januari	2.244	3.112	2.035	1.769
Februari	1.453	2.835	1.995	1.949
Maart	1.489	1.325	2.316	2.443
April	1.534	8	1.770	1.817
Mei	1.573	202	1.537	2.464
Juni	1.764	971	1.843	2.333
Juli	2.149	1.420	1.368	1.713
Augustus	1.444	1.167	1.521	2.535
September	2.112	1.519	1.925	2.935
Oktober	2.392	1.775	1.923	2.752
November	1.900	1.687	1.651	2.736
December	1.734	1.718	1.557	2.519
Totaal	21.788	17.739	21.441	27.965

4.3 Dublin

In het kader van de toepassing van de verordening (EU) Nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking), houdt de cel Dublin zich bezig met het behandelen van de aanvragen tot overname of terugname die door België aan andere lidstaten worden gericht en de aanvragen tot overname of terugname die door de andere lidstaten aan België worden gericht.

Aantal aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de verordening 604/2013				
Categorie	2019	2020	2021	2022
Verstuurde aanvragen	11.882	6.607	9.808	15.052
Ontvangen positieve beslissingen	7.058	3.813	5.568	8.735
Ontvangen negatieve beslissingen	4.364	2.603	4.086	6.069

Top 5 van de aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de verordening 604/2013, per land van bestemming (2019)			
Land van bestemming	Verstuurde aanvragen	Ontvangen positieve beslissingen	Ontvangen negatieve beslissingen
Spanje	2.372	1.938	516
Duitsland	1.943	969	884
Italië	1.581	1.140	231
Frankrijk	1.515	1.006	444
Griekenland	959	44	925
Andere	3.512	1.961	1.364
Totaal	11.882	7.058	4.364

Top 5 van de aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de verordening 604/2013, per land van bestemming (2020)			
Land van bestemming	Verstuurde aanvragen	Ontvangen positieve beslissingen	Ontvangen negatieve beslissingen
Duitsland	1.260	677	561
Frankrijk	1.020	701	313
Italië	928	695	159
Spanje	711	541	166
Nederland	506	262	235
Andere	2.182	937	1.169
Totaal	6.607	3.813	2.603

Top 5 van de aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de verordening 604/2013, per land van bestemming (2021)			
Land van bestemming	Verstuurde aanvragen	Ontvangen positieve beslissingen	Ontvangen negatieve beslissingen
Duitsland	1.691	913	789
Italië	1.572	1.222	283
Frankrijk	1.403	927	432
Oostenrijk	757	283	470
Nederland	732	388	342
Andere	3.653	1.835	1.770
Totaal	9.808	5.568	4.086

Top 5 van de aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de verordening 604/2013, per land van bestemming (2022)			
Land van bestemming	Verstuurde aanvragen	Ontvangen positieve beslissingen	Ontvangen negatieve beslissingen
Oostenrijk	2.544	1.052	1.477
Duitsland	2.139	1.126	1.008
Frankrijk	1.998	1.176	839
Italië	1.984	1.520	442
Kroatië	1.035	646	122
Andere	5.352	3.215	2.181
Totaal	15.052	8.735	6.069

Aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de verordening 604/2013, per nationaliteit van de betrokken persoon, 2019 – top 5			
Land van nationaliteit	Verstuurde aanvragen	Ontvangen positieve beslissingen	Ontvangen negatieve beslissingen
Palestina	1.609	1.108	547
Eritrea	1.137	621	414
Afghanistan	1.067	492	518
Syrië	941	495	364
Guinee	630	447	215
Andere	6.498	3.895	2.306
Totaal	11.882	7.058	4.364

Aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de verordening 604/2013, per nationaliteit van de betrokken persoon, 2020 – top 5			
Land van nationaliteit	Verstuurde aanvragen	Ontvangen positieve beslissingen	Ontvangen negatieve beslissingen
Afghanistan	782	320	405
Eritrea	454	285	147
Syrië	451	261	188
Guinee	361	251	105
Moldavië	279	127	139
Andere	4.280	2.569	1.619
Totaal	6.607	3.813	2.603

Aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de verordening 604/2013, per nationaliteit van de betrokken persoon, 2021 – top 5			
Land van nationaliteit	Verstuurde aanvragen	Ontvangen positieve beslissingen	Ontvangen negatieve beslissingen
Afghanistan	2.604	1.165	1.427
Eritrea	872	630	233
Moldavië	580	314	271
Algerije	460	289	170
Guinee	404	304	97
Andere	4.888	2.866	1.888
Totaal	9.808	5.568	4.086

Aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de verordening 604/2013, per nationaliteit van de betrokken persoon, 2022 – top 5			
Land van nationaliteit	Verstuurde aanvragen	Ontvangen positieve beslissingen	Ontvangen negatieve beslissingen
Afghanistan	3.967	1.942	2.031
Moldavië	1.348	644	701
Eritrea	1.043	694	319
Burundi	1.023	638	173
Palestina	1.005	717	290
Andere	6.666	4.100	2.555
Totaal	15.052	8.735	6.069

De cijfers over het effectief aantal overgebrachte personen kan u terugvinden in het hoofdstuk over de verwijderingen op pagina 77.

Overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de verordening 604/2013				
Categorie	2019	2020	2021	2022
Binnenkomende aanvragen	3.170	2.985	2.284	2.787
Gestuurde positieve beslissingen	1.828	1.655	1.254	1.696
Gestuurde negatieve beslissingen	1.231	1.396	983	1.058

Top 5 van de overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de verordening 604/2013, per land van verzending van de aanvraag, 2019			
Land waaruit de aanvraag afkomstig is	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde positieve beslissingen	Verstuurde negatieve beslissingen
Frankrijk	1.508	796	658
Duitsland	863	582	264
Nederland	180	154	27
Griekenland	167	83	71
Verenigd Koninkrijk	81	27	51
Andere	371	186	160
Totaal	3.170	1.828	1.231

Top 5 van de overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de verordening 604/2013, per land van verzending van de aanvraag, 2020			
Land waaruit de aanvraag afkomstig is	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde positieve beslissingen	Verstuurde negatieve beslissingen
Frankrijk	1.309	719	624
Duitsland	675	470	214
Verenigd Koninkrijk	406	125	283
Nederland	146	125	23
Griekenland	145	51	111
Andere	304	165	141
Totaal	2.985	1.655	1.396

Top 5 van de overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de verordening 604/2013, per land van verzending van de aanvraag, 2021			
Land waaruit de aanvraag afkomstig is	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde positieve beslissingen	Verstuurde negatieve beslissingen
Frankrijk	1.098	560	522
Duitsland	646	367	265
Nederland	166	127	35
Griekenland	74	32	35
Zwitserland	64	41	23
Andere	236	127	103
Totaal	2.284	1.254	983

Top 5 van de overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de verordening 604/2013, per land van verzending van de aanvraag, 2022			
Land waaruit de aanvraag afkomstig is	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde positieve beslissingen	Verstuurde negatieve beslissingen
Frankrijk	1.249	761	460
Duitsland	791	447	343
Nederland	206	152	52
Zwitserland	120	79	37
Oostenrijk	68	30	37
Andere	353	227	129
Totaal	2.787	1.696	1.058

Overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de verordening 604/2013, volgens de nationaliteit van de betrokken persoon, 2019 – top 5			
Land van nationaliteit	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde positieve beslissingen	Verstuurde negatieve beslissingen
Afghanistan	665	462	185
Irak	256	175	82
Guinee	175	113	62
Somalië	162	100	60
Georgië	156	51	103
Andere	1.756	927	739
Totaal	3.170	1.828	1.231

Overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de verordening 604/2013, volgens de nationaliteit van de betrokken persoon, 2020 – top 5			
Land van nationaliteit	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde positieve beslissingen	Verstuurde negatieve beslissingen
Afghanistan	624	385	246
Irak	344	226	124
Syrië	160	40	127
Guinee	146	101	47
Somalië	130	73	57
Andere	1.581	830	795
Totaal	2.985	1.655	1.396

Overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de verordening 604/2013, volgens de nationaliteit van de betrokken persoon, 2021 – top 5			
Land van nationaliteit	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde positieve beslissingen	Verstuurde negatieve beslissingen
Afghanistan	564	359	190
Irak	185	136	47
Guinee	160	100	55
Somalië	141	86	54
Georgië	103	40	60
Andere	1.131	533	577
Totaal	2.284	1.254	983

Overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de verordening 604/2013, volgens de nationaliteit van de betrokken persoon, 2022 – top 5			
Land van nationaliteit	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde positieve beslissingen	Verstuurde negatieve beslissingen
Afghanistan	582	405	163
Georgië	210	96	113
Congo (DR)	188	105	76
Somalië	139	86	46
Irak	117	76	41
Andere	1.551	928	619
Totaal	2.787	1.696	1.058

4.3.1 *Versnelde procedure en Centrum van Zaventem*

Op 24 augustus 2022 werd een versnelde procedure ingevoerd voor de verzoekers om internationale bescherming die al een verzoek om internationale bescherming hebben ingediend in een andere lidstaat van de Europese Unie en voor wie de waarschijnlijkheid dat de Dublinverordening van toepassing is hoog is.

De versnelde procedure impliceert dat op de dag van de indiening van het verzoek bij de Dienst Vreemdelingenzaken een gehoordatum wordt vastgelegd die aan de verzoeker wordt meegedeeld. In principe vindt het gehoor zo snel mogelijk na de indiening van het verzoek plaats, in het centrum van Zaventem of in het Pachecogebouw. Tijdens de procedure wordt de informatie met betrekking tot de Dublinprocedure aan de verzoeker meegedeeld (informatiebrochures, mondelinge uitleg). Er wordt een beslissing genomen zodra het antwoord van de lidstaat (akkoord - weigering - verzoek tot herziening) ontvangen wordt. De beslissing(en) wordt (worden) zo snel mogelijk betekend.

De ingevoerde procedure heeft tot doel de behandelingstermijnen korter te maken en de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek zo snel mogelijk te bepalen, zodat de duur van de procedure zo kort mogelijk gehouden wordt voor de verzoeker.

Verzoekers om internationale bescherming voor wie de versnelde procedure van toepassing is, kunnen (door Fedasil) toegewezen worden aan het open opvangcentrum van Zaventem. Sinds 24 augustus 2022 verblijven in dit opvangcentrum enkel verzoekers om internationale bescherming voor wie de versnelde procedure van toepassing is. Indien de persoon opgevangen wordt in het open centrum van Zaventem, vindt een intakegesprek met een ICAM-coach plaats.

Wanneer een beslissing genomen wordt, gaan de ambtenaren van de cel Dublin die aanwezig zijn in het centrum van Zaventem over tot de kennisgeving van de beslissing(en).

In de loop van de maanden is het aantal gebruikte plaatsen toegenomen, van een honderdtal plaatsen dat in september 2022 gebruikt werd tot meer dan +/- 170 op het einde van het jaar. Deze evolutie is gelinkt aan de aanwerving van personeel ter plaatse, maar ook aan de aanwezigheid van medisch personeel in het centrum.

In 2023, bij de eerste verjaardag van het centrum, zal een evaluatie gemaakt worden van de werking, waarbij meer cijfers gepubliceerd zullen worden.

Globale cijfers van de versnelde procedure (onafhankelijk van het feit of de verzoekers al dan niet in het opvangcentrum van Zaventem worden opgevangen):

Aantal personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is	
Augustus (na 24.08)	174
September	602
Oktober	680
November	374
December	338
Totaal	2.168

Aantal personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is, per nationaliteit	
Burundi	502
Afghanistan	479
Moldavië	181
Palestina	145
Rusland	88
Turkije	89
Syrië	85
Eritrea	69
Georgië	46
Wit-Rusland	45
Andere	439
Totaal	2.168

Aantal beslissingen tot weigering van verblijf (26quater) voor personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is	
Augustus (na 24.08)	2
September	225
Oktober	267
November	268
December	349
Totaal	1.111

Nationaliteiten en type beslissing, met of zonder vasthouding in gesloten centrum, voor personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is				
Nationaliteit	26 quater met vasthouding	26 quater met BGV	26 quater zonder BGV	Totaal
Afghanistan	83	229	2	314
Burundi	6	235	0	241
Moldavië	1	87	0	88
Palestina	9	64	0	73
Syrië	11	40	0	51
Turkije	0	45	0	45
Eritrea	7	19	0	26
Rusland	0	21	0	21
Guinee	0	20	0	20
Irak	3	16	0	19
Congo (DR)	0	19	0	19
Andere	22	171	1	194
Totaal	142	966	3	1.111

Aantal personen die na een toewijzing door Fedasil in het opvangcentrum van Zaventem aangekomen zijn	
Augustus (na 24.08)	100
September	94
Oktober	135
November	122
December	128
Totaal	579

In 2022 kwam 97.31%³³ van de aan het opvangcentrum toegewezen personen er ook effectief aan.

ICAM-gesprekken met de personen die in het opvangcentrum van Zaventem verblijven	
Augustus (na 24.08)	0
September	156
Oktober	64
November	66
December	206
Totaal	492

³³ Bron Fedasil

4.4 Printrak

De cel Printrak neemt de vingerafdrukken en voert de controles voor de verzoekers om internationale bescherming uit. In het kader van deze aanvragen zorgt Printrak met behulp van verschillende databanken (EURODAC, VIS) voor de controles en het informatiebeheer. Printrak houdt zich ook bezig met het klasseren van de resultaten en de verzending van de relevante informatiegegevens naar de betrokken cellen van het Departement Internationale Bescherming. Parallel daarmee werkt de dienst nauw samen met de verwijderingsdiensten en zorgt voor de vergelijking van de biometrische gegevens voor de vreemdelingen die onwettig op het grondgebied verblijven en dit in samenwerking met de verwijderingsdiensten in het kader van de identificatie van personen.

Dit jaar heeft de dienst ook de vingerafdrukken genomen van de personen die zich bij de Dienst Vreemdelingenzaken hebben aangeboden om de tijdelijke bescherming te verkrijgen.

Hits Eurodac 1 en 2 van de verzoekers om internationale bescherming

In het kader van de verzoeken om internationale bescherming worden de vingerafdrukken met Eurodac vergeleken. De cijfers hieronder geven het aantal personen weer die in een lidstaat gekend zijn omdat ze er reeds internationale bescherming hebben aangevraagd of omdat ze de grenzen illegaal hebben overschreden.

Aantal hits Eurodac 1 en 2 en % met betrekking tot het aantal uitgevoerde vingerafdrukken				
	2019	2020	2021	2022
	10.698	6.179	10.952	14.537
	48,9 %	53,15 %	51,62 %	46,97%

Personen die via Eurodac geseind worden als personen die in een andere lidstaat internationale bescherming hebben bekomen

Er werd in juni 2019 begonnen met het verzamelen van dit statistisch gegeven, omdat vastgesteld werd dat veel verzoekers om internationale bescherming die reeds een beschermingsstatuut hebben, opnieuw bescherming aanvragen in België.

De personen die in België bescherming aanvragen en in een andere lidstaat reeds internationale bescherming bekomen hebben, worden in het centraal Eurodac-systeem geseind.

Alle EU-lidstaten, plus Zwitserland en Noorwegen, nemen deel aan dit systeem.

Aantal personen dat in een andere lidstaat een internationale beschermingsstatuut heeft				
Maand	2019	2020	2021	2022
Januari		189	69	126
Februari		84	54	89
Maart		28	102	108
April		6	79	97
Mei		29	89	155
Juni	7	59	187	143
Juli	156	56	164	97
Augustus	129	76	132	108
September	192	80	125	107
Oktober	214	69	100	110
November	137	59	134	105
December	212	47	115	128
Totaal	1.047	782	1.350	1.373

Naast vingerafdrukken in het kader van de procedure internationale bescherming, controleert Printrak ook vingerafdrukken op vraag van de politie.

Aantal behandelde sets vingerafdrukken ontvangen van de politiediensten	
2021	30.163
2022	32.147

4.5 Opvolging

De cel Opvolging Internationale Bescherming is belast met de opvolging van de personen die een internationale beschermingsstatus bekomen hebben in België en die wegens een vaststelling van fraude, een terugkeer naar het land van herkomst, openbare orde en/of nationale veiligheid het voorwerp uitmaken van een vraag tot opheffing of intrekking van de status aan het CGVS. Deze cel zorgt ook voor de opvolging op het gebied van het verblijf (heroverweging van het verblijf na een definitieve intrekking of opheffing van de internationale beschermingsstatus) en de opvolging van de terugkeer (in samenwerking met de verwijderingsdiensten).

Aantal door de DVZ ingediende intrekking- of opheffingsaanvragen, naargelang de status			
Jaar	Vluchteling	Subsidiaire bescherming	Totaal
2019	186	138	324
2020	154	99	253
2021	202	74	276
2022	149	49	198

Opvolging door de DVZ van de intrekkingen en opheffingen van het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire beschermingsstatus als gevolg van een aanvraag van de DVZ, volgens het jaar van de beslissing				
Jaar	Beslissing tot einde / intrekking van verblijf		Vaststelling van het verlies van het verblijfsrecht	Totaal
	Zonder BGV	Met BGV		
2019	19	77	22	118
2020	31	72	27	130
2021	24	58	21	103
2022	20	20	5	45

Top van de betrokken nationaliteiten voor de intrekking- of opheffingsaanvragen							
2019		2020		2021		2022	
Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen
Irak	121	Afghanistan	70	Afghanistan	56	Irak	38
Afghanistan	76	Irak	57	Irak	55	Afghanistan	31
Syrië	29	Syrië	29	Syrië	41	Syrië	26
Rusland	24	Onbepaald	21	Onbepaald	14	Onbepaald	16
Onbepaald	14	Rusland	11	Turkije	11	Turkije	13
Andere	60	andere	65	andere	99	Andere	74
Totaal	324	Totaal	253	Totaal	276	Totaal	198

De cel is eveneens belast met de opvolging van de bevelen om het grondgebied te verlaten volgend op een negatieve beslissing van het CGVS en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Aantal bevelen om het grondgebied te verlaten				
Maand	2019	2020	2021	2022
Januari	182	725	342	467
Februari	152	649	396	295
Maart	140	661	490	477
April	156	625	338	301
Mei	96	820	367	282
Juni	211	755	594	230
Juli	414	623	474	308
Augustus	165	589	325	236
September	344	700	325	278
Oktober	324	321	430	337
November	453	394	490	318
December	429	308	558	422
Totaal	3.066	7.170	5.129	3.951

In 2022 werden 1.471 beslissingen genomen tot reactivatie van een eerder afgeleverd bevel om het grondgebied te verlaten.

De cel is eveneens belast met het versturen van de instructies aan de bevoegde gemeentelijke administraties wanneer een B-kaart mag worden afgeleverd na het bekomen van een vluchtelingenstatus of subsidiaire beschermingsstatus.

Aantal instructies voor het afleveren van een B kaart	
2019	823
2020	2.430
2021	5.374
2022	4.260

De B-kaart kan worden aangevraagd door personen die internationale bescherming hebben gekregen, 5 jaar na de indiening van het verzoek om internationale bescherming dat aanleiding heeft gegeven tot de toekenning van de beschermingsstatus. De aanvraag gebeurt via de gemeente en vereist een instructie van de DVZ.

4.6 Administratie

Identiteitscorrecties in het wachtregister

Het gaat om de identiteitscorrecties voor de verzoekers om internationale bescherming wier procedure loopt en die in het wachtregister (WR) zijn ingeschreven. In geval van wijzigingen worden het CGVS en de RVV per brief over de uitgevoerde wijzigingen geïnformeerd.

Aantal identiteitscorrecties	
2019	243
2020	360
2021	367
2022	306

Afgifte van een duplicaat van een bijlage 26/26quinquies

Het betreft het aantal duplicaten afgeleverd op basis van een attest van verlies opgesteld door de politie.

Aantal afgeleverde duplicaten	
2019	618
2020	371
2021	416
2022	508

Inschrijving in het wachtregister - in België geboren kinderen waarvan voor één van de ouders een internationale beschermingsprocedure hangende is

Na de geboorte van een kind op het grondgebied schrijft het gemeentebestuur het kind in het Rijksregister in. De gemeente stuurt de geboorteakte naar de cel administratie, die informatie invoert in de informatietypes van het Rijksregister.

Het CGVS en de RVV worden per brief over de geboorte van het kind geïnformeerd.

Inschrijvingen in het wachtregister van in België geboren kinderen	
2019	380
2020	354
2021	233
2022	148

Inschrijving in het vreemdelingenregister - in België geboren kinderen waarvan één van de ouders als vluchteling erkend is

Na de geboorte van een kind op het grondgebied schrijft het gemeentebestuur het kind in het Rijksregister in, indien op zijn minst een van de ouders als vluchteling erkend is. Het kind geniet van het verblijf van de erkende ouder.

Indien de ouder wenst dat het kind de vluchtelingenstatus bekomt, moet een verzoek tot internationale bescherming worden ingediend.

Inschrijvingen in het vreemdelingenregister van in België geboren kinderen	
2019	227
2020	60
2021	368
2022	297

Schoolreizen

Door een besluit van 30 november 1994³⁴ heeft de Raad van de Europese Unie duidelijk gemaakt dat hij het reizen voor scholieren uit derde landen die wettig op het grondgebied van de lidstaten verblijven wil vereenvoudigen.

Het kind uit een derde land dat in een lidstaat van de Europese Unie verblijft, moet wettig op het grondgebied verblijven en in een algemene onderwijsinstelling, dit wil zeggen primair of secundair onderwijs, naar school gaan. De scholieren/studentengroep moet begeleid worden door een leerkracht van de school die de schoolreis organiseert. Om met een groep scholieren te mogen reizen binnen de EU, moet een namenlijst worden ingevuld, die door de DVZ wordt nagekeken ter goedkeuring.

Aantal behandelde lijsten	
2019	281
2020	185
2021	23
2022	189

³⁴ Besluit van de Raad van de Europese Unie van 30 november 1994 inzake een gemeenschappelijk optreden, door de Raad aangenomen op basis van artikel K.3, lid 2, onder b), van het Verdrag betreffende de Europese Unie, ter vereenvoudiging van het reizen voor scholieren uit derde landen die in een Lid-Staat verblijven

4.7 Tijdelijke bescherming

De tijdelijke bescherming is een buitengewone procedure die werd ingevoerd door de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen. Deze richtlijn werd omgezet in het Belgisch recht.

Door een uitvoeringsbesluit van 4 maart 2022 heeft de Raad van de Europese Unie het bestaan van een massale toestroom in de Unie van ontheemden die Oekraïne wegens een gewapend conflict hebben moeten verlaten, vastgesteld.

Het besluit betreffende de tijdelijke bescherming is van toepassing op de Oekraïense onderdanen en hun gezinsleden wier hoofdverblijfplaats zich voor 24 februari 2022 in Oekraïne bevond, de staatlozen en de onderdanen van andere derde landen dan Oekraïne die internationale bescherming of gelijkwaardige nationale bescherming genoten in Oekraïne en hun gezinsleden wier hoofdverblijfplaats zich voor 24 februari 2022 in Oekraïne bevond, en ten slotte op de onderdanen van derde landen die vóór 24 februari 2022 legaal in Oekraïne verbleven, op basis van een geldige permanente verblijfsvergunning, en die niet in veilige en duurzame omstandigheden kunnen terugkeren naar hun land of regio van oorsprong.

Op 4 maart 2022 werden de ontheemden uitgenodigd om zich aan te bieden op de Waterloolaan te Brussel (Bordet), om er tijdelijke bescherming aan te vragen.

Aangezien het grote aantal aanvragers die zich dagelijks in Bordet aanboden, niet in de beste omstandigheden konden worden opgevangen op deze plaats, zijn de cel registratie Tijdelijke bescherming van de Dienst Vreemdelingenzaken, Fedasil en het Rode Kruis op 14 maart 2022 naar Paleis 8 van de Heizel verhuisd.

Met het oog op het groeiend aantal ontheemden die zich elke dag in de Heizel aanboden, werd in maart 2022 een online oproepsysteem ingevoerd, om de personen in staat te stellen om een uur voor een afspraak vast te leggen en zo wachtrijen te vermijden.

Op 24 oktober 2022 is het registratiecentrum Tijdelijke bescherming naar Eurostation verhuisd als gevolg van een daling van het aantal aanvragen per dag.

Wat de procedure betreft, wordt aan de ontheemden die zich in het registratiecentrum aanbieden, voor zover ze aan de voorwaarden voor de toekenning van de tijdelijke beschermingsstatus voldoen, een attest van tijdelijke bescherming afgegeven. Wanneer een grondig onderzoek van de aanvraag nodig is of wanneer bijkomende stukken moeten worden voorgelegd, levert de DVZ een bewijs van registratie af. Indien nodig wordt de persoon doorverwezen naar de ambassade om aldaar de nodige documenten te bekomen of uitgenodigd voor een interview op een later tijdstip. Als de persoon niet aan de voorwaarden voldoet, zal een negatieve beslissing worden genomen.

De registratie van onderdanen van derde landen met een permanent verblijfsrecht in Oekraïne en die niet kunnen terugkeren naar hun land van herkomst in veilige en duurzame omstandigheden, verloopt als volgt: er wordt een kort verhoor afgenomen in het registratiecentrum. Tijdens dit gesprek wordt hen gevraagd zoveel mogelijk bewijzen voor te leggen die aantonen dat ze niet kunnen terugkeren naar het land of de regio van herkomst. Na het interview krijgen ze een bewijs van registratie. De DVZ evalueert vervolgens het dossier op basis van alle elementen en neemt een beslissing.

De personen die een attest van tijdelijke bescherming hebben ontvangen, moeten ze zich vervolgens, met dit attest, naar het gemeentebestuur van hun verblijfplaats begeven. Het gemeentebestuur overhandigt hen een verblijfstitel van meer dan drie maanden (« A-kaart Beperkt verblijf »).

De personen die in de hoedanigheid van begunstigde van de tijdelijke bescherming gemachtigd zijn om in België te verblijven, kunnen werken, op voorwaarde dat ze in het bezit zijn van hun verblijfstitel (hierboven vermelde A-kaart of bijlage 15, in afwachting van de afgifte van de A-kaart).

Vanaf de datum van de inwerkingtreding van de tijdelijke bescherming is de A-kaart een jaar geldig (dus van 04.03.2022 tot 04.03.2023). De gemeentebesturen werden geïnformeerd dat de ontheemden die over een A-kaart beschikken zich vanaf 4 januari 2023 bij de gemeente kunnen aanbieden, om te vragen dat de A-kaart vernieuwd wordt. Deze nieuwe verblijfstitel zal tot en met 4 maart 2024 geldig zijn.

Aantal personen die een attest van tijdelijke bescherming ontvangen hebben, per maand, 2022	
Maart	26.507
April	11.035
Mei	7.278
Juni	4.325
Juli	3.156
Augustus	3.106
September	2.202
Oktober	2.094
November	1.918
December	1.735
Totaal	63.356

Aantal personen met een beschermingsattest, per geslacht, per leeftijdsgroep en per maand, 2022												
Leeftijd		03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Totaal
Mannen	0-12	3.784	1.469	818	413	302	324	167	184	177	162	7.800
	13-17	1.406	576	307	213	152	118	70	82	81	57	3.062
	18-34	1.613	786	781	526	404	427	367	319	290	262	5.775
	35-64	2.041	1.071	916	661	510	516	390	378	302	254	7.039
	65+	367	160	84	58	39	44	30	29	28	38	877
	Totaal	9.211	4.062	2.906	1.871	1.407	1.429	1.024	992	878	773	24.553
Vrouwen	0-12	3.676	1.381	815	437	301	252	182	173	161	167	7.545
	13-17	1.380	528	290	148	117	108	68	51	40	38	2.768
	18-34	4.716	1.995	1.401	772	571	541	382	372	346	292	11.388
	35-64	6.503	2.614	1.674	958	651	670	485	440	414	359	14.768
	65+	1.005	451	189	138	108	106	61	66	78	106	2.308
	Totaal	17.280	6.969	4.369	2.453	1.748	1.677	1.178	1.102	1.039	962	38.777
Onbepaald ³⁵	0-12	3	2	1	0	0	0	0	0	0	0	6
	13-17	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	18-34	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	6
	35-64	6	0	1	1	0	0	0	0	1	0	9
	65+	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	4
	Totaal	16	4	3	1	1	0	0	0	1	0	26
Totaal	26.507	11.035	7.278	4.325	3.156	3.106	2.202	2.094	1.918	1.735	63.356	

Een tijdelijke bescherming die in België is toegekend, wordt van rechtswege beëindigd wanneer opnieuw een tijdelijke bescherming bekomen wordt in een ander land dat het uitvoeringsbesluit van 4 maart 2022 van de Raad van de Europese Unie toepast. In voorkomend geval wordt de afgegeven verblijfstitel (A-kaart, of bijlage 15 die in afwachting van de afgifte van de A-kaart afgegeven werd) ingetrokken.

³⁵ Het geslacht van de persoon in de statistieken van de DVZ is onbepaald.

Het feit dat men tijdelijke bescherming bekomen heeft in een andere lidstaat, verhindert daarentegen niet dat de persoon vervolgens tijdelijke bescherming aanvraagt in België, omdat de EU-lidstaten beslist hebben om het artikel 11 van de richtlijn 2001/55/EG niet toe te passen.³⁶ In dit geval wordt de tijdelijke bescherming echter niet automatisch toegekend. Vooraleer een beslissing genomen wordt, wordt een individueel onderzoek van de situatie van de persoon uitgevoerd.

Aantal personen die een beschermingsattest ontvangen hebben, per nationaliteit, 2022	
Oekraïne	61.899
Onbepaald ³⁷	211
Armenië	196
Rusland	183
Afghanistan	129
Andere	738
Totaal	63.356

Voor een bepaald aantal personen werd een beslissing tot weigering van de toekenning van de tijdelijke beschermingsstatus genomen.

In de onderstaande tabel vindt u per reden van weigering het aantal personen aan wie een negatieve beslissing betekend werd.

Maand	Verblijfstitel (andere dan tijdelijke bescherming) in een andere lidstaat	Uitsluiting van de tijdelijke bescherming	Fraude	Weigering tijdelijke bescherming ³⁸	Weigering (voldoet niet aan de door het besluit van de Raad vastgelegde voorwaarden)	TOT
April	104	2	0	34	63	203
Mei	158	2	0	35	125	318
Juni	157	1	2	23	116	298
Juli	78	0	0	7	103	188
Aug.	75	0	3	9	87	174
Sept.	36	2	1	12	65	116
Okt.	30	0	0	3	72	105
Nov.	22	1	3	7	78	111
Dec.	16	1	0	0	57	74
Totaal	676	9	9	130	766	1.587

Aantal personen aan wie een negatieve beslissing betekend werd, per nationaliteit											
Maand	04-22	05-22	06-22	07-22	08-22	09-22	10-22	11-22	12-22	Totaal	
Oekraïne	104	207	219	131	128	86	81	79	54	1.089	
Marokko	11	14	4	6	7	4	1	1	1	49	
Moldavië	7	8	4	4	7	6	0	3	3	42	
Armenië	11	10	6	3	2	2	1	0	0	35	
Rusland	2	6	5	4	2	1	4	5	0	29	
Andere	68	73	60	40	28	17	18	23	16	343	
Totaal	203	318	298	188	174	116	105	111	74	1.587	

³⁶ Het artikel 11 van de richtlijn 2001/55/CE bepaalt dat de lidstaten de personen met een tijdelijke bescherming terugnemen op hun grondgebied wanneer de persoon in kwestie op het grondgebied van een andere lidstaat verblijft of er toegang toe tracht te krijgen zonder toelating.

³⁷ De nationaliteit in de statistieken van de DVZ is onbepaald.

³⁸ Weigering na een aanvraag gebaseerd op categorie 3, namelijk de onderdanen van derde landen die vóór 24 februari 2022 legaal in Oekraïne verbleven, op basis van een geldige permanente verblijfsvergunning, en die niet in veilige en duurzame omstandigheden kunnen terugkeren naar hun land of regio van oorsprong. Deze categorie omvat ook de personen die de toekenning van de tijdelijke beschermingsstatus aanvragen, maar die niet voldoen aan de definitie van deze derde categorie (voorbeeld: personen die tijdelijk in Oekraïne verbleven).

5 De strijd tegen de irreguliere migratie

5.1 Controle aan de Schengenbuitengrenzen

Wanneer de vreemdeling bij aankomst niet aan de vereiste binnenkomstvoorwaarden voldoet, stelt de met de grenscontrole belaste agent van de Federale Politie een administratief verslag van de controle op en bezorgt dit aan de DVZ. De DVZ onderzoekt elk dossier op individuele wijze en neemt een gemotiveerde beslissing op basis van de gegevens uit het administratief verslag van de politie, dat de verklaringen van de betrokkene bevat, en de gegevens uit het DVZ-dossier indien betrokkene reeds gekend is.

De beslissing die de DVZ neemt is ofwel een beslissing tot teruggrijping met eventuele vasthouding als de teruggrijping niet dadelijk kan doorgaan, ofwel een beslissing om de toegang tot het grondgebied te verlenen mits, zo nodig, de afgifte van een visum. De binnenkomstvoorwaarden gelden voor het gehele Schengengebied, aangezien de controle verlegd werd naar de buitengrenzen van dit gebied.

Aantal beslissingen aan de buitengrenzen				
	2019	2020	2021	2022
Beslissingen tot teruggrijping	3.057	1.026	1.566	2.248
Visa afgeleverd aan zeelui	4.965	4.860	5.792	5.434
Transits IOM	2.763	147	164	837
Transit van door derde landen gepatrieerde personen	187	77	102	157
Verzoekers om internationale bescherming (incl. kinderen) aan de grens	868	231	332	580
Verklaarde NBMV (waarvan effectief NBMV na onderzoek)	43 (29 = 67%)	19 (15 = 79%)	26 (20 = 77%)	31 (28 = 86%)

De COVID-19-reisrestricties hadden tot gevolg dat het Extra-Schengen verkeer drastisch daalde in 2020, zowel qua aantal commerciële vluchten als qua aantal passagiers. Dit weerspiegelt zich ook in de lagere cijfers van de genomen beslissingen tot teruggrijvingen aan de Belgische buitengrenzen in vergelijking met de voorgaande jaren. In 2021 was een lichte stijging merkbaar. Deze stijging zette zich sterker voort in 2022. Op 20 mei 2022 werd het koninklijk besluit gepubliceerd houdende de nodige maatregelen inzake de door de EU gecoördineerde reisbeperkingen ten gevolge van de covid-19 pandemie, waarbij er slechts nog een aantal derde landen als “zone van heel hoog risico” waren aangeduid, maar die ook geleidelijk vervielen. Vanaf 20 mei 2022 ving dus een fase aan waarin het Extra-Schengen verkeer van en naar België opnieuw substantieel toenam.

5.1.1 Beslissingen tot teruggrijping aan de grens

Dit betekent dat de toegang tot het grondgebied wordt geweigerd, omdat er niet aan de binnenkomstvoorwaarden om het Schengengebied te betreden, wordt voldaan.

Aantal beslissingen tot teruggrijvingen per grenspost									
	Luchtgrens				Zeegrens				
	2019	2020	2021	2022		2019	2020	2021	2022
BNL	2.392	797	1343	1.637	Antwerpen	0	0	4	0
Gosselies	634	218	213	608	Gent	0	0	0	0
Bierset	8	3	2	3	Zeebrugge }	0	0	3	0
Deurne	19	5	0	0	Blankenberge }				
Oostende	4	3	1	0	Oostende }	0	0	0	0
Totaal	3.057	1.026	1.559	2.248	Nieuwpoort }				
					Totaal	0	0	7	0

Top 10 nationaliteiten bij de beslissingen tot terugdrijving			Top 3 van de herkomstluchthavens
	Aan alle grensposten samen	Op de luchthaven van Brussel-Nationaal	
2019	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië; - Turkije - Oekraïne - Marokko - Palestina - Congo (DRC) - Venezuela - Moldavië - Macedonië - China 	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië; - Turkije - Oekraïne - Palestina - Congo (DRC) - Venezuela - China - Marokko - Rusland - Kameroen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tirana 2. Istanboel 3. Casablanca
2020	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië; - Turkije - Marokko - Congo (DRC) - USA - Kameroen - Oekraïne - Georgië - Macedonië - Brazilië 	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië; - Turkije - Congo (DRC) - Kameroen - USA - Oekraïne - Brazilië - Marokko - Syrië - Servië 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tirana 2. Istanboel 3. Belgrado
2021	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië - Turkije - USA - UK - Congo (DRC) - Marokko - Palestina - Roemenië - Kameroen - China 	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië - Turkije - USA - UK - Congo (DRC) - Palestina - Marokko - Kameroen - China - Roemenië 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tirana 2. Istanboel 3. Addis Abeba
2022	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië - Turkije - RD Congo - Palestina - Moldavië - Marokko - Colombia - Oekraïne - Rusland - Syrië 	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië - Turkije - RD Congo - Colombia - Palestina - Moldavië Marokko - Rusland - Kameroen - Burundi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tirana 2. Istanboel 3. Manchester

De meest voorkomende motieven in volgorde van belang voor de beslissing tot terugdrijving van deze nationaliteiten:

- Onduidelijk reismotief;
- Geen of geen geldig visum;
- Geen of geen geldig reisdocument;
- SIS-seining;
- Onvoldoende bestaansmiddelen;
- Reeds 90 op 180 dagen op het Schengengebied verbleven;
- Openbare Orde (inclusief COVID-19 / niet-essentiële reis).

Aantal effectieve terugdrijvingen				
	2019	2020	2021	2022
Aantal beslissingen tot terugdrijving	3.057	1.026	1.566	2.248
Aantal effectief uitgevoerde terugdrijvingen	2.319	808	1.237	1.752

Top 5 teruggedreven nationaliteiten								
	2019		2020		2021		2022	
1	Albanië	566	Albanië	205	Albanië	320	Albanië	468
2	Oekraïne	197	Marokko	45	USA	93	Moldavië	91
3	Marokko	173	Congo (DRC)	40	UK	85	Congo (DRC)	75
4	Moldavië	103	Oekraïne	33	Turkije	55	Turkije	73
5	Congo (DRC) / Turkije	90	USA	31	Marokko	45	Colombia	70

Top 5 van de bestemmingen van de terugdrijvingen								
	2019		2020		2021		2022	
1	Tirana	354	Tirana	149	Tirana	284	Tirana	379
2	Istanboel	180	Istanboel	89	Istanboe	138	Istanboel	175
3	Kiev	180	Skopje	33	Londen	79	Londen	79
4	Skopje	108	Dublin	30	Washington	45	Manchester	78
5	Pristina	100	Belgrado	29	Newark	36	Chisinau	63

5.1.2 Beslissingen tot het verlenen van toegang tot het grondgebied

Afgeleverde visastickers aan zee-en luchtgrens (zowel doorreisvisa als visa voor kort verblijf)		Waarvan visastickers aan transiterende zeelieden	
2019	5.279		4.965
2020	4.950		4.860
2021	6.461		5.792
2022	5.628		5.434

5.1.3 Transitfaciliteiten voor IOM-passagiers

De DVZ faciliteert de transit van vreemdelingen die met IOM vanuit derde landen via de luchthaven van Brussel-Nationaal (BNL) naar een ander Europees land, Canada, Australië of de Verenigde Staten van Amerika reizen en die niet over het nodige luchthaventransitvisum beschikken.

Aantal transiterende personen via BNL	
2019	2.763
2020	147
2021	164
2022	837

5.1.4 Toestemming voor transits van gerepatrieerde personen

Voor vreemdelingen die op beslissing van een ander land worden gerepatrieerd, is soms een transit nodig op de luchthaven Brussel- Nationaal. Hiervoor is een voorafgaandelijk akkoord nodig. Om het aantal weigeringen te beperken en de vlotte werking met de andere landen verder te zetten, wordt er een reservatielijst aangelegd. Als een dag volzet is, met name 5 personen per dag, worden de meeste andere landen hiervan op de hoogte gesteld via e-mail.

	Aanvragen	Effectief getransiteerde personen	Geannuleerde transits
2019	375	187	188
2020	170	77	93
2021	282	102	180
2022	345	157	188

Top 3 van de landen die een transit aanvragen							
2019		2020		2021		2022	
Landen	Aantal aanvragen	Landen	Aantal aanvragen	Landen	Aantal aanvragen	Landen	Aantal aanvragen
Duitsland	178	Duitsland	101	Duitsland	145	Duitsland	224
Canada	32	Zweden	11	Frankrijk	27	Zweden	25
Noorwegen	30	Nederland	8	Zwitserland	24	Canada	15

5.1.5 Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Aantal nbmv aan de grens				
	2019	2020	2021	2022
Verklaarde NBMV	43	19	26	31
Waarbij twijfel over de leeftijd	31	13	12	3
Effectieve minderjarigen	29 (67%)	15 (79%)	20 (77%)	28 (86%)
Verzoeken om internationale bescherming	13	4	11	10
Terugdrijving met gezinshereniging in het land van herkomst, steeds in samenspraak met en na akkoord van de voogd	7	0	1	2

In 2019 waren de meest voorkomende nationaliteiten onder de 29 NBMV India (7) en Liberia (3), in 2020 onder de 15 NBMV India (4) en Ghana/ Marokko (3), in 2021 onder de 20 NBMV India (7) en Ghana (3) en in 2022 onder de 28 NBMV India (8) en Kameroen (6).

5.2 Controle op het grondgebied

5.2.1 Intercepties

De politie stuurt administratieve verslagen van vreemdelingencontroles door naar de DVZ, waarop deze een beslissing moet nemen. Hieronder wordt het totaal aantal intercepties en de genomen beslissingen weergegeven. Er wordt ook weergegeven onder welke categorie de interceptie valt. De aantallen van de verschillende categorieën kunnen niet opgeteld worden. Een persoon die bijvoorbeeld als transmigrant wordt beschouwd, kan ook een inbreuk op de openbare orde hebben gepleegd en zal dan in beide kolommen worden geteld. De intercepties waarvoor geen categorie is aangeduid, worden enkel in de kolom 'totaal' geteld.

Aantal intercepties en genomen beslissingen												
Beslissing	2019						2020					
	Totaal intercepties	Openbare orde	Zwart werk	Transmigratie	Bilaterale terugname	Sefor	Totaal intercepties	Openbare orde	Zwart werk	Transmigratie	Bilaterale terugname	Sefor
TOTAAL	34.693	12.486	896	8.853	113	397	24.389	8.069	679	4.238	74	159
Vasthouding	4.957	1.866	475	2.767	0	367	1.179	405	102	282	0	142
BGV	10.188	3.890	229	1.933	33	11	7.324	2.289	421	1.264	22	0
Herbevestiging BGV	6.963	1.644	74	933	9	8	5.004	1.240	67	499	10	3
Geen maatregel ³⁹	5.282	1.838	100	885	62	7	6.025	1.932	67	1.220	37	4
Verklaarde minderjarige	5.070	1.683	4	2.222	5	0	2.904	880	1	890	3	0
Andere ⁴⁰	2.233	1.561	14	113	4	4	1.953	1.323	21	83	2	10

Aantal intercepties en genomen beslissingen												
Beslissing	2021						2022					
	Totaal intercepties	Openbare orde	Zwart werk	Transmigratie	Bilaterale terugname	Sefor	Totaal intercepties	Openbare orde	Zwart werk	Transmigratie	Bilaterale terugname	Sefor
TOTAAL	26.317	9.303	896	3.458	110	179	24.727	9.968	1.031	988	80	276
Vasthouding	1.017	415	100	135	0	175	1.690	823	196	63	0	237
BGV	7.880	2.583	569	1.280	18	2	7.967	3.116	615	451	37	3
Herbevestiging BGV	5.114	1.354	75	505	11	1	4.666	1.534	75	107	3	4
Geen maatregel ⁴¹	6.835	2.318	112	964	70	1	6.674	2.598	137	189	38	8
Verklaarde minderjarige	2.814	1.047	5	415	1	0	2.574	1.156	4	169	1	0
Andere ⁴²	2.657	1.586	35	149	10	0	1.156	741	4	9	0	24

Op vraag van de politie en sociale inspectiediensten en op eigen initiatief neemt de DVZ op het terrein deel aan acties wanneer er wordt verwacht dat een aanzienlijk aantal personen in onwettig verblijf zullen worden geïntercepteerd.

Jaar	Acties	Intercepties	Vasthoudingen	BGV	Herbevestiging BGV	Minderjarigen	Vrijstellen	Geen beslissing
2019	141	835	200	188	107	163	147	30
2020	152	805	157	272	125	60	188	3
2021	254	964	157	408	96	40	224	39
2022	245	377	92	163	44	13	56	9

³⁹ De vreemdeling heeft recht op verblijf of er is een lopende procedure.

⁴⁰ In sommige gevallen neemt de DVZ geen beslissing omdat dit niet langer nodig is, na een opsluiting door het parket bijvoorbeeld.

⁴¹ De vreemdeling heeft recht op verblijf of er is een lopende procedure.

⁴² In sommige gevallen neemt de DVZ geen beslissing omdat dit niet langer nodig is, na een opsluiting door het parket bijvoorbeeld.

De top 5 van de opgegeven nationaliteiten bij interceptie							
2019	Totaal	2020	Totaal	2021	Totaal	2022	Totaal
Marokko	6.350	Marokko	5.100	Marokko	6.123	Marokko	6.343
Algerije	6.052	Algerije	4.918	Algerije	5.597	Algerije	5.324
Eritrea	4.269	Eritrea	2.233	Eritrea	2.150	Tunesië	1.424
Roemenië	1.442	Tunesië	1.045	Tunesië	1.249	Roemenië	1.052
Tunesië	1.245	Roemenië	961	Roemenië	939	Albanië	805

De top 5 van de opgegeven nationaliteiten voor de beslissingen tot vasthouding							
2019	Totaal	2020	Totaal	2021	Totaal	2022	Totaal
Eritrea	1.189	Albanië	164	Algerije	403	Albanië	290
Albanië	469	Eritrea	118	Marokko	349	Marokko	134
Soedan	364	Marokko	76	Albanië	102	Georgië	131
Marokko	240	Oekraïne	71	Syrië	90	Brazilië	127
Algerije	220	Brazilië	70	Tunesië	79	Algerije	112

De Top 5 van de opgegeven nationaliteiten van de transmigranten							
2019	Totaal	2020	Totaal	2021	Totaal	2022	Totaal
Eritrea	3731	Eritrea	1748	Eritrea	1.595	Eritrea	413
Soedan	904	Algerije	539	Algerije	427	Algerije	102
Irak	816	Soedan	439	Marokko	269	Marokko	98
Algerije	614	Marokko	282	Soedan	237	Afghanistan	53
Syrië	340	Libië	197	Libië	163	Soedan	48

5.2.2 Behandeling van de overnames door België

Deze rubriek bevat de bilaterale aanvragen door andere EU-lidstaten aan België tot overname van personen die een verblijfsrecht hebben in België en de gegeven akkoorden tot overname. Afhankelijk van het bilateraal akkoord kan er ook een overname gevraagd worden voor personen zonder rechtmatig verblijf in België:

Jaar	Aantal bilaterale aanvragen	Aantal akkoorden
2020	110	94
2019	152	131
2021	92	82
2022	130	110

5.2.3 Gedetineerden

De DVZ staat in voor de administratieve opvolging van de dossiers van vreemdelingen die opgesloten zijn voor feiten van gemeen recht. Dagelijks wordt voor de nieuwe opsluitingen van vreemdelingen de databank van de gevangenen aangevuld met de verblijfssituatie en wordt, indien nodig, aan de gedetineerde vreemdelingen zonder verblijfsrecht een formulier voor het hoorrecht betekend. Als blijkt dat de gedetineerde vreemdeling zonder verblijfsrecht niet over geldige documenten beschikt, wordt de identificatieprocedure opgestart. Als er nog openstaande procedures zijn (gezinshereniging, verzoek om internationale bescherming, regularisatie,...) zullen deze behandeld worden.

Aantal opsluitingen door Justitie die opgevolgd werden door de DVZ	
2019	8.037
2020	6.895
2021	7.037
2022	8.294

5.2.3.1 *Beslissingen genomen na invrijheidstelling door Justitie*

Dagelijks ontvangt de DVZ van de gevangenis aanvragen tot invrijheidstelling waarop de DVZ een beslissing moet nemen op verblijfsrechtelijk vlak. Rekening houdend met de aanvraag (opheffing aanhoudingsmandaat, verzet, voorlopige invrijheidstelling, strafeinde, beslissing strafuitvoeringsrechtbank, ...), de verblijfsituatie, familiale en gezinssituatie en dit in afweging met het persoonlijk gedrag, hoorrechten, arresten, vonnissen, strafregister, Dublinverordening,... stelt de DVZ gemotiveerde beslissingen op. Wanneer de DVZ wenst over te gaan tot een gedwongen verwijdering en de vreemdeling niet langer in de gevangenis kan blijven, wordt een plaats in een gesloten centrum gezocht en dient er een transfert georganiseerd te worden naar het centrum.

De DVZ werkt proactief rond aanvragen in het kader van voorlopige invrijheidstelling en strafeinde. Zo is het mogelijk om 4 maanden voor de datum van voorlopige invrijheidstelling en 6 maanden voor strafeinde een verwijdering vanuit de gevangenis te organiseren mits de vreemdeling geïdentificeerd is. Sinds 1 september 2022 zijn nieuwe regels van toepassing op personen veroordeeld tot een of meerdere gevangenisstraffen met een totaal van meer dan 2 jaar en maximum 3 jaar.⁴³ Op vraag van de veroordeelde kan een voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied worden toegekend door een strafuitvoeringsrechter. Voor deze personen is het niet langer mogelijk om 4 maanden voorafgaand aan de voorlopige invrijheidstellingsdatum een verwijdering te organiseren vanuit de gevangenis.

Aantal genomen beslissingen				
	Totaal	Verblijfsrecht of lopende procedure	BGV	Administratieve vasthouding met verwijdering
2019	6.953	3.302	2.053	1.598 (waarvan 68 Dublin)
2020	6.769	3.117	2.309	1.343 (waarvan 128 Dublin)
2021	6.998	3.466	2.156	1.376 (waarvan 218 Dublin)
2022	7.824	3.899	2.373	1.552 (waarvan 213 Dublin)

De voorgaande verwijderingsbeslissingen kunnen vergezeld gaan van een inreisverbod.

Aantal inreisverboden per categorie									
	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	8 jaar	10 jaar	15 jaar	20 jaar
2019	1	793	1	40	87	886	284	103	12
2020	1	698	1	0	128	791	242	0	2
2021	2	349	0	1	69	781	339	139	23
2022	7	799	4	2	121	995	360	181	29

5.2.3.2 *Overbrenging van gedetineerden door Justitie*

Via de procedure van tussenstaatse overbrenging zit iemand zijn Belgische straf uit in een gevangenis in zijn land van herkomst of van verblijfsrecht. Voor vreemdelingen zonder recht op verblijf is dit voor bepaalde landen ook mogelijk zonder toestemming van betrokkene. Voor deze gevallen wordt er een BGV met het oog op een tussenstaatse overbrenging en eventueel met inreisverbod opgesteld.

	Aantal aanvragen aan de DVZ voor beslissing BGV met oog op tussenstaatse overbrenging	Effectief aantal uitgevoerde tussenstaatse overbrengingen
2019	125	86
2020	164	34
2021	54	91
2022	198	67

⁴³ Wet van 18/05/2022 tot uitstel van de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder.

De FOD Justitie onderzoekt of een vreemdeling al dan niet onder bepaalde voorwaarden kan uitgeleverd worden aan het land dat daarom vraagt. Hiervoor wordt de verblijfssituatie van de vreemdeling opgevraagd.

Aantal behandelde aanvragen	
2019	94
2020	101
2021	52
2022	169

5.2.4 *Beslissingen tot beëindiging van verblijf om redenen van openbare orde of nationale veiligheid*

De DVZ kan na individueel onderzoek overgaan tot beëindiging van het verblijf van vreemdelingen die in een strafinstelling verblijven om redenen van openbare orde of nationale veiligheid, om ernstige redenen van openbare orde of nationale veiligheid of om dwingende redenen van nationale veiligheid.

Aantal beslissingen tot einde verblijf			
2019	2020	2021	2022
83	68	79	68

Top 5 nationaliteiten beslissingen tot einde verblijf			
2021		2022	
Marokko	19	Marokko	14
Nederland	8	Nederland	12
Albanië	4	Irak	5
Tsjechië	3	Russische Federatie	4
Guinea	2	DR Congo	

In 2022 werden 16 waarschuwingen betekend om betrokkene op de hoogte te brengen van een mogelijke beslissing tot beëindiging van verblijf in geval van het plegen van een nieuwe inbreuk op de openbare orde.

Er moet opgemerkt worden dat er ook beslissingen tot beëindiging van verblijf worden genomen voor geradicaliseerde personen en voor personen waarvan het beschermingsstatuut werd ingetrokken. Deze cijfers zijn hierin niet vervat.

In de Belgische gevangenissen bevinden zich veel onderdanen van derde landen met een verblijfstitel van een andere EU-lidstaat of van een Schengenpartnerland. Wanneer deze vreemdelingen in België veroordeeld worden, neemt de DVZ contact op met het land waar de verblijfstitel afgeleverd werd om na te gaan of het mogelijk is deze in te trekken.

Indien de procedure tot intrekking van het verblijfsrecht niet afgerond kan worden tijdens de Belgische gevangenisstraf, wordt betrokkene gerepatriëerd naar het land van verblijfsrecht. Als de procedure wel is afgerond, kan hij naar zijn land van herkomst worden verwijderd. Hierdoor is het risico op terugkeer naar België en naar het Schengengebied kleiner.

Aantal dossiers overgemaakt aan de partners				
	2019	2020	2021	2022
Spanje	37	21	28	15
Italië	23	12	30	6
Oostenrijk	1	/	1	/
Nederland	13	24	20	20
Polen	3	/	/	/
Duitsland	/	2	13	8
Zweden	1	3	/	/
Finland	1	/	/	/
Griekenland	1	/	/	/
Portugal	/	1	2	1
Luxemburg	/	2	/	/
Slovakije	/	1	1	/

Aantal verzoeken om informatie aan andere lidstaten: 2022	
Spanje	64
Italie	19
Oostenrijk	2
Portugal	1

Op 1 maart 2021 werd binnen de DVZ een nieuwe dienst Einde Verblijf/Niet-Opgeslotenen/Openbare Orde opgericht. Deze dienst onderzoekt de mogelijkheid om het verblijf te beëindigen van personen die een inbreuk hebben gepleegd tegen de openbare orde of de nationale veiligheid en die niet of niet meer in de gevangenis zitten of die zijn opgesloten in een andere EU-lidstaat.

Deze dienst analyseert het persoonlijke dossier van betrokkene om te bepalen of een beslissing tot einde van het verblijf kan worden genomen. In sommige gevallen is het beter betrokkene te waarschuwen dat een beslissing tot einde van het verblijf zal worden genomen in geval van een nieuwe inbreuk op de openbare orde.

Aantal genomen beslissingen		
	2021	2022
Beslissingen tot einde van het verblijf	30	17
Waarschuwingen	15	12
BGV met inreisverbod	11	14

Nationaliteiten beslissingen tot einde verblijf				
	2021		2022	
Marokko	7	Marokko	3	
Turkije	3	Turkije	2	
Polen	2	Italië	2	
Tunesië	2	Nederland	2	
Suriname	2	Andere	8	
Nederland	2			
Andere	12			

5.3 Signaleringen met het oog op weigering van toegang en verblijf

5.3.1 Signaleringen in de ANG en het SIS

Wanneer een bevel om het grondgebied te verlaten wordt genomen ten aanzien van een burger van de Unie of zijn familielid, kan de minister of zijn gemachtigde dit bevel met een inreisverbod voor het grondgebied van het Rijk gepaard laten gaan, en dit uitsluitend om redenen van openbare orde, nationale veiligheid of volksgezondheid.⁴⁴ Dit inreisverbod wordt gesignaleerd in de Algemene Nationale Gegevensbank van de Federale Politie (ANG).

De onderdanen van derde landen die teruggewezen of uitgezet werden of die het voorwerp uitmaken van een inreisverbod voor het Schengengebied, maken ook het voorwerp uit van een signalering in de Algemene Nationale Gegevensbank en, indien de voorwaarden vervuld zijn, in het Schengeninformatiesysteem (SIS).⁴⁵

Indien een onderdaan van een derde land beschikt over een verblijfstitel die geldig is in een lidstaat of indien de vreemdeling aan wie een inreisverbod is opgelegd een onderdaan van de Unie is, kan de signalering enkel op het nationaal niveau (dit wil zeggen in de ANG) uitgevoerd worden.

ANG – Signaleringen van de inreisverboden					SIS- Signaleringen van de inreisverboden			
	Totaal	1 tot 4 jaar	5 tot 9 jaar	10 jaar en +	Totaal	1 tot 4 jaar	5 tot 9 jaar	10 jaar en +
2019	2.248	1.186	622	440	1.724	1.116	316	292
2020 ⁴⁶	3.677	1.826	1.290	561	2.655	1.523	754	378
2021	2.579	1.162	905	512	1.850	943	580	327
2022	2.322	1.250	694	378	1.725	1.032	458	235

5.3.2 Intrekking signaleringen in de ANG en het SIS

ANG – intrekkingen signalement					SIS- intrekkingen signalement			
	Totaal	Annulatie RVV	Verwerven verblijfsrecht	Andere ⁴⁷	Totaal	Annulatie RVV	Verwerven verblijfsrecht	Andere
2019	76	22	31	23	105	20	51	34
2020	81	24	17	40	109	17	34	58
2021	84	26	22	36	127	24	60	43
2022	114	57	31	26	166	47	79	40

De intrekkingen van de seiningen op het einde van de geldigheidstermijn van de maatregel worden hier niet mee geteld, omdat dit automatisch gebeurt.

5.3.3 Bijwerking van de signaleringen

Een signalerende lidstaat is verantwoordelijk voor de juistheid en actualiteit van de gegevens, alsmede voor de rechtmatige opname van de gegevens in het SIS. De geldige signaleringen worden regelmatig gewijzigd. Deze wijzigingen worden uitgevoerd na een identificatie of wanneer de DVZ geïnformeerd wordt dat de geseinde persoon de identiteit van een echte persoon gebruikt (identiteitsdiefstal) of andere identiteiten gebruikt (alias).

⁴⁴ Art. 44 nonies van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

⁴⁵ Overeenkomstig artikel 24 van de verordening (EG) nr. 1987/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) en de besluiten van de Europese Unie die zijn genomen ter uitvoering van deze verordening.

⁴⁶ Van maart tot december 2020 hebben verschillende bureaus die getroffen werden door de gezondheids crisis een bijdrage tot de invoering van de inreisverboden in de ANG (en in het SIS, indien dat nodig was) geleverd.

⁴⁷ Vb. de intrekking voor EU-onderdanen waarvan de nationaliteit niet gekend was of waarvan blijkt dat hij een ongekennde dubbele nationaliteit had of die een EU nationaliteit heeft verworven; inreisverboden die worden ingetrokken door de DVZ wegens nieuwe elementen of slechte motivering, ...

SIS – Wijzigingen	
2019	219
2020	280
2021	187
2022	167

De SIS II-verordening verplicht de lidstaten trouwens om de noodzaak van de verdere bewaring van een signalering in het SIS om de drie jaar te onderzoeken. Vroeger verlengde het SIRENE-bureau de signaleringen van de DVZ automatisch, op basis van de vervaldatum die in de oorspronkelijke signaleringsaanvraag werd vermeld. Eind 2019 werd door het Controleorgaan op de politionele informatie (COC) en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) een negatief advies met betrekking tot deze systematische vernieuwing uitgebracht. Volgens de verordening kan een besluit tot bewaring van de signalering immers enkel op basis van een uitvoerige individuele beoordeling, die wordt uitgevoerd door de dienst die aan de basis ligt van de verwittiging, worden genomen. Sinds september 2020 wordt een individueel onderzoek van elke signalering die na het verstrijken van de periode van drie jaar vervalt, uitgevoerd. Elke aanvraag tot verlenging moet gemotiveerd worden.

ONDERZOEK VAN DE SIGNALERINGEN - ART. 24					
	GEEN VERLENGING	VERLENGING Geldige signalering	VERLENGING Toepassing van het arrest Ouhrami ⁴⁸	VERLENGING Nieuw IRV dat het vorige annuleert en vervangt	TOTAAL
2020	485	492	117	28	1.122
2021	1.826	895	181	43	2.945
2022	1.737	1.121	186	36	3.080

5.3.4 De uitwisseling van informatiegegevens inzake vreemdelingen aan wie de toegang en het verblijf geweigerd werden

Het SIS bevat enkel de onontbeerlijke informatiegegevens (de gegevens van het signalement) die het mogelijk maken om een persoon te identificeren en de noodzakelijke maatregelen te nemen. Er moeten dus bijkomende gegevens worden uitgewisseld:

Uitwisseling bijkomende gegevens				
	2019	2020	2021	2022
OUT	1.594	1.885	2.716	3.301
IN	1.907	2.269	3.028	3.541
Algemeen totaal	3.501	4.154	5.744	6.842

Aantal hits ⁴⁹ in het buitenland op Belgische signaleringen				
De door België geseinde persoon werd:	2019	2020	2021	2022
- van het Schengengrondgebied verwijderd	441	444	619	583
- gemachtigd om het grondgebied van een lidstaat binnen te komen of erop te verblijven	288	294	385	404

⁴⁸ In de zaak Ouhrami heeft het Hof zich uitgesproken over het startpunt van de duur van het inreisverbod: de duur hiervan moet berekend worden vanaf de datum waarop de vreemdeling effectief het Schengengrondgebied heeft verlaten (HJEU C-225/16 van 26/07/2017).

⁴⁹ Het aantal vaststellingen door de andere lidstaten (aan de grens of op het grondgebied) van personen die door DVZ werden gesignaleerd voor weigering van toegang of verblijf.

5.3.5 Uitwisseling van gegevens in het kader van het toegangsrecht ⁵⁰

Elke persoon die zijn toegangsrecht uitoefent, kan zich wenden tot de bevoegde overheden van het Schengenland van zijn keuze. In België is de DVZ de overheid die bevoegd is voor de behandeling van de aanvragen met betrekking tot de signaleringen ter fine van weigering van toegang of verblijf.

Aantal behandelde aanvragen in het kader van het toegangsrecht	
2019	944
2020	775
2021	1.104
2022	2.902

5.3.6 Raadplegingen

De lidstaten moeten het SIS raadplegen vooraleer een verblijfstitel of een visum lang verblijf afgegeven wordt.⁵¹ De DVZ raadpleegt het SIS om de vereiste beslissingen inzake de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen te nemen.

Opzoeken uitgevoerd in het SIS			
	Totaal	HITS	No-HIT
2019	21.084	1.054	20.030
2020	22.169	633	21.536
2021	21.672	690	20.982
2022	62.895	1.955	60.940

De toename in 2022 werd veroorzaakt door de SIS-controles in het kader van de tijdelijke bescherming.

De DVZ gaat over tot een rechtstreekse raadpleging van de ANG om te controleren of een vreemdeling geen gevaar vormt voor de openbare orde en/of de nationale veiligheid.

Opzoeken uitgevoerd in de ANG				
	Totaal	Gerechtigde HITS	Bestuurlijke HITS	% HIT
2019	25.327	7.528	143	30,2%
2020	28.108	7.505	162	27,2%
2021	41.498 ⁵²	10.676	108	25,9%
2022	31.399	8.101	109	26,1%

⁵⁰ Het toegangsrecht is de mogelijkheid voor elke persoon die dat vraagt om toegang te hebben tot de hem betreffende informatiegegevens die in een bestand zijn geregistreerd. Het gaat om een fundamenteel principe van de gegevensbescherming dat de betrokken personen in staat stelt om controle uit te oefenen op hun persoonsgegevens die in het bezit zijn van derden.

⁵¹ Verordening (EU) 265/2010 van het Europees parlement en de raad van 25 maart 2010 tot wijziging van de overeenkomst ter uitvoering van het te Schengen gesloten akkoord en verordening (EG) 562/2006 wat het verkeer van personen met een visum voor verblijf van langere duur betreft.

⁵² In het vorige activiteitenrapport werd hier enkel het aantal consultaties weergegeven door het bureau C-sis, vanaf 2021 wordt hier het aantal opzoeken weergegeven van heel de DVZ, wat de sterke stijging verklaart.

6 Terugkeer

6.1 Alternatieven voor detentie

Sinds 1 juni 2021 staat de afdeling 'Alternatieven voor Detentie' (ATD) in voor de ontwikkeling en toepassing van alternatieve maatregelen om detentie voor personen in onwettig verblijf te vermijden. Als voornaamste maatregel worden personen in onwettig verblijf door de ICAM (individual case management)-coaches van de dienst ATD begeleid naar een duurzaam toekomstperspectief. Hierbij worden alle aspecten van de juridisch-administratieve verblijfssituatie in beschouwing genomen.

Wanneer er geen verblijfsmogelijkheden meer zijn, zal de vreemdeling op een respectvolle manier begeleid en voorbereid worden naar vrijwillige terugkeer. Bij weigering van medewerking zal de vreemdeling geïnformeerd worden over de mogelijkheid tot gedwongen terugkeer.

6.1.1 *De afdeling Alternatieven voor Detentie*

Voorafgaand aan de opstart van de nieuwe afdeling werd er door de DVZ reeds begeleiding voorzien van families met minderjarige kinderen in onwettig verblijf als alternatief voor detentie. Binnen de nieuwe afdeling worden de beoogde doelgroepen uitgebreid. De focus ligt niet meer enkel op families met minderjarige kinderen maar ook op individuele vreemdelingen die op een gekend adres verblijven, ofwel in een privé-woning, ofwel in een opvangstructuur. Daarnaast behoren ook personen die geïntercepteerd worden op het Belgisch grondgebied en die geen gekend adres hebben, maar waarvoor er niet wordt overgegaan tot een gedwongen verwijdering met vasthouding, tot de doelgroep.

In grote lijnen zullen personen die een BGV hebben ontvangen een uitnodiging krijgen om zich aan te melden bij een coach van de afdeling ATD voor een intensieve begeleiding met het oog op een duurzaam toekomstperspectief. Dit gebeurt enerzijds via concrete afspraken op welbepaalde tijdstippen en anderzijds via de organisatie van loketdagen voor personen die niet over een vaste verblijfplaats beschikken. De begeleiding gebeurt door in gesprek te gaan met de vreemdeling in een regionaal bureau, naar hem te luisteren, hem zijn verblijfstoestand toe te lichten, de obstakels voor terugkeer te identificeren en dergelijke, kortom met het oog op het vinden van een duurzame oplossing om onwettig verblijf te vermijden.

De afdeling was nog in volle opbouw op het moment van het uitbreken van de crisis in Oekraïne. Nagenoeg alle coaches van de afdeling werden ingezet voor de registratie van tijdelijke bescherming, waardoor de ICAM-gesprekken grotendeels werden stopgezet. Het is bijgevolg onmogelijk om over alle activiteiten van de afdeling te rapporteren.

6.1.2 *Coaching Families en Individuen (CFI)*

6.1.2.1 *Families en Individuen*

De dienst 'Coaching families en Individuen' staat in voor de opvolging van families met minderjarige kinderen en individuen in onwettig verblijf met het oog op het begeleiden naar een duurzaam toekomstperspectief door middel van een intensief en aanklampend begeleidingstraject. Dit aanklampend begeleidingstraject vindt plaats in één van de regionale bureaus verspreid over het Belgisch grondgebied. Nadat een bevel om het grondgebied te verlaten werd afgeleverd, wordt de betrokken persoon door een ICAM-coach uitgenodigd in het ICAM-kantoor dat zich het dichtst bevindt bij de woonplaats van de betrokkene. Dit gebeurt aan de hand van een papieren uitnodiging waarin de plaats en het moment van de afspraak worden vermeld, alsook een korte uitleg over het begeleidingstraject.

In 2022 werden 862 individuele personen uitgenodigd waarvan 184 personen aanwezig waren op de afspraak. Daarnaast werden 534 meerderjarige personen uitgenodigd in het kader van familiedossiers. Hiervan waren 318 meerderjarigen aanwezig op de afspraak. Aldus werden in totaal 1.396 meerderjarige personen uitgenodigd voor een ICAM-begeleidingstraject waarvan 502 personen aanwezig waren op de afspraak.

Bij het interpreteren van de cijfers is het van belang rekening te houden met het feit dat de uitnodiging en het gesprek niet noodzakelijk in hetzelfde jaar zullen gebeuren.

Maand	Individueen (aantal meerderjarigen)		Families (aantal meerderjarigen)		Totaal aantal meerderjarigen	
	Uitgenodigd intake	Opgedaagd intake	Uitgenodigd intake	Opgedaagd intake	Uitgenodigd intake	Opgedaagd intake
1	195	18	80	28	275	46
2	206	12	102	49	308	61
3	63	17	30	43	93	60
4	0	2	0	0	0	2
5	3	0	0	1	3	1
6	4	2	20	5	24	7
7	21	6	34	12	55	18
8	41	8	59	28	100	36
9	67	9	65	41	132	50
10	92	30	62	52	154	82
11	107	47	47	38	154	85
12	63	33	35	21	98	54
Totaal	862	184	534	318	1396	502

6.1.2.2 Niet begeleide minderjarige vreemdeling

Binnen de dienst 'Coaching families en Individuen' worden niet begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) begeleid waarvoor een voogd werd aangesteld en die op een privé adres verblijven. Tijdens de ICAM-begeleiding, die aanvat zodra een bevel tot terugbrenging is genomen, wordt de terugkeer met alle betrokken partners (de voogd, de minderjarige, familieleden in België, ...) voorbereid.

In 2022 werden 6 NBMV begeleid. Voor één NBMV werd een nieuwe verblijfsprocedure ingediend die nog lopende is. Één NBMV kreeg na een nieuwe procedure verblijf in België. Twee NBMV keerden terug. Voor één persoon werd de begeleiding stopgezet wegens geen medewerking en een laatste begeleiding loopt nog door in 2023.

Resultaten coaching NBMV			
2022	Opstart 2021	Opstart 2022	Totaal
Nieuwe procedure (nog lopende)	1	0	1
Verblijf	1	0	1
Terugkeer	1	1	2
Einde coaching	0	1	1
Nog lopende	0	1	1
Totaal	3	3	6

6.1.2.3 Personen geïntercepteerd op het Belgisch grondgebied

Binnen de dienst 'Coaching families en Individuen' worden tevens personen die worden geïntercepteerd op het Belgisch grondgebied wegens onwettig verblijf uitgenodigd. Het gaat hierbij vaak om personen die geen vast adres of geen vaste verblijfplaats hebben. Zij krijgen samen met een BGV een afspraak bij een ICAM-coach door middel van een ICAM-uitnodiging. Zowel het BGV als de ICAM-uitnodiging worden door de politie aan de betrokkene afgeleverd. Tussen 6 oktober 2022 en 31 december 2022 werden 489 geïntercepteerde personen uitgenodigd waarvan 32 personen op de afspraak aanwezig waren.

ICAM-begeleiding van personen geïntercepteerd - van 06/10/2022 tot 31/12/2022	
Aantal volwassen personen	
Aantal uitnodigingen intakegesprek	489
Aantal intakegesprekken	32

6.1.3 Open Terugkeer- en Dublinplaatsen (Fedasil)

Uitgeprocedeerde verzoekers om internationale bescherming (13QQ) en personen met een Dublin traject (26Q) worden toegewezen aan een Dublinplaats of een open terugkeerplaats (OTP) in een opvangcentrum van Fedasil waarbij ze aanklampend worden opgevolgd met het oog op een vrijwillig vertrek. De terugkeerbegeleider van Fedasil zorgt binnen de drie dagen na aankomst van de bewoner in de OTP voor een intake in het opvangcentrum. Deze intake bestaat uit de normale intake (praktisch) en een uitleg over de doelstelling en het begeleidingsconcept van de Open Terugkeerplaatsen. De ICAM-coaches zijn twee dagen per week aanwezig in de centra en voeren gemiddeld 3 gesprekken waarbij de administratieve toestand van betrokkene wordt toegelicht en er de nodige uitleg gegeven wordt rond vrijwillige terugkeer. Voor personen met een 13QQ is dit naar het herkomstland via Fedasil en voor personen met een 26Q is dat naar de verantwoordelijke Dublin-lidstaat via de Dienst Vrijwillige Terugkeer (RVT) van de DVZ.

Er zijn in totaal 5 centra in het beheer van Fedasil met Open Terugkeer- (OTP) en Dublinplaatsen met in totaal 360 plaatsen: Arendonk (90), Sint-Truiden (50), Poelkapelle (40), Jodoigne (90) en Moeskroen (90). Oorspronkelijk waren er 6 centra maar het centrum van Zaventem (40 plaatsen) werd op 24 augustus 2022 in beheer genomen door de DVZ.

Indien personen niet opdagen voor het gesprek met de ICAM-coach, meldt DVZ dit aan Fedasil. Fedasil kan dan de materiële hulp beperken op grond van artikel 4 van de wet van 12 januari 2007 en dus een einde stellen aan de opvang. In 2022 signaleerde de DVZ zo 52 personen bij Fedasil. Er werden 75 dossiers doorgestuurd naar de verbindingssambtenaren van de dienst Opvolging Bevelen (OB) voor verdere opvolging.

De terugkeer vanuit de Open Terugkeer- en Dublin plaatsen na begeleiding door een ICAM-coach 2022		
	Instream in OTP	Vrijwillige terugkeer
OTP Dublin (26Q)	529	32
OTP (13QQ)	305	49

6.1.4 Open Opvangcentrum Zaventem

De afdeling ATD was ook actief betrokken bij de opstart van het Opvangcentrum te Zaventem dat sedert 24 augustus 2022 operationeel is. In dit centrum worden personen met een 26 Quater (Dublin) in een "versneld traject" gecoacht door de 5 aanwezige ICAM-coaches.

In tegenstelling tot de OTP Dublin centra hebben de ICAM coaches hier bijkomend de rol van maatschappelijk assistent aangezien zij ook instaan voor de intakegesprekken bij aankomst in het opvangcentrum. Hierbij wordt de bewoner enkele praktische zaken toegelicht waaronder het huishoudelijk reglement en hij krijgt ook uitleg over zijn administratieve toestand.

Na de betekening van de 26Quater wordt meteen een ICAM-gesprek ingepland en wordt er in cycli van 3 werkdagen verder gecoacht.

Er werden 28 No Shows doorgestuurd aan de dispatching van Fedasil.

Aantal ingeplande gesprekken in OZ in 2022			
	Intakegesprek	ICAM-gesprek	TOTAL
TOTAAL	494	437	931

6.1.5 De Dienst Vrijwillige Terugkeer

De Dienst Vrijwillige Terugkeer van de DVZ regelt de terugkeer naar de verantwoordelijke Dublinlidstaten bij vrijwillig vertrek (80%) en verder ook bij vertrek in het kader van bilaterale akkoorden (15%). Tenslotte worden sporadisch ook dossiers naar herkomstland met versneld vertrek behandeld, bv. in geval van complexe medische dossiers.

Aantal effectief vrijwillige vertrekkers		
	2021	2022
Herkomstland	10	5
Bilateraal	16	16
Dublin	63	77
Totaal	89	98

De aanvragen voor vrijwillig vertrek met de hulp van de DVZ kwamen zowel vanuit de opvangcentra (Fedasil, Rode Kruis, ..) en de OTP's, het Dublin Pacheco Loket, het opvangcentrum Zaventem, de CFI (Coaching Families en Individuen) als van de vreemdelingen zelf. Deze terugkeer betreft personen die willen terugkeren zonder beroep te doen op Fedasil (ingeval van Dublin kan geen beroep gedaan worden op Fedasil), maar toch hulp nodig hebben bv. voor de aankoop van het vliegtuigticket of om een reisdocument te bekomen en zich hiervoor tot de DVZ richten.

6.1.6 *Pilootprojecten*

Een aantal steden of andere lokale actoren ontwikkelen pilootprojecten om mensen zonder wettig verblijf via sociale en juridische begeleiding, al dan niet inclusief opvang, te oriënteren naar een duurzame en reële oplossing. In Gent kwam in dit kader een samenwerking tot stand tussen de projectpartner (CAW/Stad Gent), de Dienst Vreemdelingenzaken en Fedasil.

In 2022 werden drie personen doorverwezen naar een coach van de afdeling ATD voor een gesprek. Twee van hen kregen een verblijf in het kader van hun aanvraag tot humanitaire regularisatie. De derde persoon bevindt zich in 2023 nog in het traject.

6.1.7 *Terugkeerbegeleiding gedetineerden*

De terugkeerbegeleiders zorgen voor de begeleiding, met inbegrip van de identificatie, van de vreemdelingen in onwettig verblijf in de strafinstellingen en de Forensische psychiatrische centra. Door het inzetten van terugkeerbegeleiders in de gevangnissen poogt de DVZ om meer gedetineerden rechtstreeks uit de gevangenis te verwijderen. Zo wordt vermeden dat iemand na vrijstelling uit de gevangenis eerst nog in een gesloten centrum moet verblijven.

In opvolging van de beleidsverklaring van de Staatssecretaris werden permanenties geïnstalleerd in de grootste strafinstellingen, teneinde het aantal identificaties en verwijderingen van ex-gedetineerden te verhogen, maar ook om de operationele samenwerking tussen de DVZ en de strafinstellingen te versterken. Om dit op een efficiënte wijze te organiseren, zijn er sinds augustus 2021 12 nieuwe terugkeerbegeleiders aan de slag gegaan, wat het totaal op 20 brengt.

De installatie van permanenties garandeert een betere begeleiding door de DVZ van de gedetineerden, al dan niet in wettig verblijf. In de grotere gevangnissen en in de arresthuizen, waar gevangenen onder aanhoudingsmandaat verblijven, is het aandeel van vreemdelingen en het verloop van gevangenen immers groot; in deze gevangnissen is het aantal permanentiedagen per week dan ook hoger dan in andere strafinstellingen. De terugkeerbegeleiders staan o.a. in voor de organisatie van intakegesprekken, zijn beschikbaar voor gesprekken om op vragen van de gedetineerden te antwoorden, organiseren hoorrechtgesprekken in het kader van de diverse beslissingen van de DVZ. De terugkeerbegeleiders trachten de gedetineerden ook te overtuigen samen te werken met de DVZ in het kader van de identificatie en de terugkeer (waar mogelijk rechtstreeks vanuit de strafinstelling); dit heeft immers ook positieve effecten voor de vreemdeling, gezien deze potentieel vroeger kan vrijkomen op basis van de bereidheid tot medewerking. Deze personeelsleden kunnen ook de andere diensten van de DVZ bijstaan door de betekening van documenten en beslissingen te faciliteren en er voor zorgen dat op het ogenblik van vrijstelling het dossier van de gedetineerde volledig is. De terugkeerbegeleiders hebben ook een belangrijke rol in de communicatie en samenwerking met de diverse diensten in de strafinstellingen (directies, psychosociale diensten, griffies, ...).

De identificatieverzoeken en de nakende vrijstellingen hebben de prioriteiten bepaald in 2022. Het aandeel van deze dossiers in het totaal aantal behandelde dossiers toont deze tendens aan. Het gevolg hiervan is dat het aandeel van de intakegesprekken daalt. Hoewel het natuurlijk verkiesbaar is preventief

te werken door een maximum aantal nieuwe gedetineerden te ontmoeten, heeft deze aanpak er toe geleid dat het aantal verwijderingen uit de gevangenis is toegenomen, omdat de dossiers in orde waren op het ogenblik van de verwijdering.

Aantal dossiers volgens situatie vreemdeling				
	2019	2020	2021	2022
Aanhoudingsmandaat	1.078	726	871	1.798
Straf < 3 jaar	355	234	394	1.121
Straf > 3 jaar	419	323	364	814
Geïnterneerden	13	12	15	21
Totaal	1.865	1.295	1.644	3.754

TOP 5 (verkleerde) nationaliteiten				
	2019	2020	2021	2022
Marokko	296	225	328	642
Algerije	284	200	250	581
Nederland	168	121	199	357
Roemenië	161	81	106	285
Albanië	109	64	80	281

Aantal interviews en consultaties volgens type								
	2019		2020		2021		2022	
Aantal geconsulteerde dossiers bij de griffies van de strafinstellingen	1.786		1.081		1.604		3.676	
Interview ter identificatie	1.066		652		769		1.430	
Dossiers waarvoor een interview niet noodzakelijk is om de identificatie op te starten	196		319		105		35	
Gesprekken met het oog op het invullen van de vragenlijst van het hoorrecht A = m.o.o. het intrekken van het verblijf B= m.o.o. verwijdering	500	A: 80 B: 420	241	A: 55 B: 186	509	A: 69 B: 440	1.639	A: 74 B: 1.565
Weigeringen voor een interview	42		27		19		97	
Interviews via videoconferentie tussen de vreemdeling en de ambassade georganiseerd door de terugkeerbegeleider	1		1		0		3	

Resultaten				
	2019	2020	2021	2022
Aantal dossiers waarvan het dossier van de DVZ en het griffiedossier geen documenten bevatten.	818	581	711	1.486
Aantal dossiers waarvan het griffiedossier documenten bevat	667	306	550	1.374
Aantal dossiers waarvan het DVZ-dossier documenten bevat	814	544	844	2.087
Aantal dossiers waarin documenten werden neergelegd op de griffie of bij de DVZ na het interview	96	53	18	63
Aantal positieve antwoorden voor een bilaterale overname	78	51	17	41
Aantal positieve antwoorden voor een Dublin overname	84	69	56	111
Aantal akkoorden voor een laissez-passer	/	370	823	2.368

6.1.8 De community based open woonunits

Sinds oktober 2008 worden families met minderjarige kinderen in onwettig verblijf verwezen naar community based open woonunits. Deze woonunits zijn een alternatieve vorm van detentie, omdat er formeel voor elke familie een vasthoudingsbeslissing wordt genomen. De vasthouding is echter een juridische fictie gezien de familie een relatief grote bewegingsruimte heeft.

Wanneer een familie niet zelfstandig terugkeerde of niet inging op de ICAM-coaching, kan deze worden vastgehouden in een van de woonunits beheerd door de DVZ. Door de intensieve begeleiding in die woonunits wordt ernaar gestreefd om betrokkene alsnog te bewegen tot terugkeer, vrijwillig indien mogelijk maar gedwongen als men zich verzet.

Er zijn 28 woonunits in gebruik, verspreid over vijf sites. Het betreft huizen of appartementen in de dorpskern van deze gemeentes die niet te onderscheiden zijn van de andere huizen in de straat. Elke woonunit wordt in principe door één familie bewoond; op die manier wordt de privacy zo veel mogelijk gegarandeerd.

Op elke site zijn twee terugkeerbegeleiders actief⁵³; er is één “vliegende begeleider” die wordt ingezet in functie van de noden op de verschillende sites. De negen begeleiders zijn samen voor de 28 woonunits verantwoordelijk. De aan de sites toegewezen begeleiders staan in voor de administratieve opvolging van de daar verblijvende families. De begeleiders staan de families ook bij in algemene ondersteuning (o.a. psychologisch, medisch, sociaal, school).

6.1.8.1 Bezettingsgraad

Bij het berekenen van de bezettingsgraad werden volgende factoren in acht genomen:

- Het aantal dagen dat er effectief een bezetting was;
- Renovatiewerken in Sint-Gillis-Waas, Zulte, Beauvechain: op deze dagen is immers geen bezetting mogelijk;
- Er is geen significante correlatie tussen het aantal intakes, hoeveelheid werk en de bezettingsgraad;
- Er wordt rekening gehouden met de reservaties vanuit ‘Opvolging BGV’. Dit zijn dagen waarop er in deze specifieke woonunit geen bezetting mogelijk is.

Er werd geen rekening gehouden met de werken eigen aan een outtake (schoonmaak, leegmaken woning, kleine herstellingswerken...) en het onbruikbare huis in Sint-Gillis-Waas en het appartement in Tubize (gesprekslokaal).

Opmerkingen bij de bezettingsgraad specifiek voor 2022:

- Er waren minder intercepties en adrescontroles door de politie, wat een impact heeft op het aantal mogelijk vast te houden families;
- Gelet op het beperkte luchtverkeer was ook de instroom van de grensfamilies kleiner;
- Gewijzigde aanpak ingevolge het aanklampend beleid waarbij ingezet wordt op een intensievere coaching van gezinnen, alvorens over te gaan tot vasthouding.

Bezettingsgraad					
	Capaciteit	2019	2020	2021	2022
BEAUVECHAIN	6	66,6%	54,3%	35,65%	49,36%
SINT-GILLIS-WAAS	7	70,71 %	51 %	11,74%	36,16%
TIELT	3	NVT	NVT	14,8%	NVT
TUBIZE	6	60,9 %	36,1 %	20,06%	(capaciteit 5) 30,25%
ZULTE	6	66,9 %	31,6 %	35,07%	43,47%
Totaal	28	66,28 %	43,25 %	23,58%	39,81%

Door de coronapandemie liep de verblijfsduur in 2021 op. Hierdoor verbleven er in 2021 minder families. In volle coronacrisis zorgden de begeleiders ervoor dat de families werden opgevangen die niet onmiddellijk bij Fedasil terecht konden. In 2022 evolueerde de verblijfsduur terug naar het niveau van voorheen.

⁵³ De sites van Zulte en Tielt worden - omwille van hun nabijheid t.o.v. elkaar - samen genomen.

De gemiddelde verblijfsduur	
2019	33,8 dagen
2020	47,4 dagen
2021	173 dagen
2022	41 dagen

6.1.8.2 In- en out takes

Aantal intakes				
	Families	Mannen	Vrouwen	Kinderen
2019	163	72	161	276
2020	60	28	55	115
2021	61	27	58	121
2022	111	47	105	195

Aantal intakes per procedure				
	Totaal	Grens	Binnenland (onwettig verblijf)	Dublin
2019	163	131	25	7
2020	60	34	12	14
2021	61	47	7	7
2022	111	83	20	8

De meest voorkomende opgegeven nationaliteiten bij intake							
2019				2020			
Grens (INAD/IB)		Binnenland-/Dublinprocedure		Grens (INAD/IB)		Binnenland-/Dublinprocedure	
Turkije	37	Servië	3	Turkije	11	Georgië	4
Syrië	13	Kosovo	3	Albanië	5	Rusland	3
Venezuela	12	Georgië	3	Montenegro	3	Ivoorkust	2
Palestina	10			Bulgarije Georgië Pakistan Syrië	2		

De meest voorkomende opgegeven nationaliteiten bij intake							
2021				2022			
Grens (INAD / IB)		Binnenland-/Dublinprocedure		Grens (INAD / IB)		Binnenland-/ Dublinprocedure	
Turkije	6	Turkije	15	Moldavië	7	Moldavië	7
Palestina	4	Albanië	13	Albanië	3	Albanië	3
Irak	4	Palestina	8	Marokko	3	Marokko	3
Albanië	3	Congo DR	6	Nigeria	3	Nigeria	3

Aantal outtakes grensprocedure				
	Vertrokken op eigen initiatief*	Terugdrijving	Vrijstelling	
			Wegens lopende aanvraag / toekenning internationale bescherming	Andere redenen
2019	14	29	56	16
2020	4	15	20	7
2021	9	17	14	4
2022	22	28	24	6

* Het betreft personen die op eigen initiatief de woonunits hebben verlaten alvorens een terugkeer kon georganiseerd worden.

Aantal outtakes binnenlandprocedure					
	Vertrokken op eigen initiatief	Verwijdering		Vrijstelling	
		Gedwongen verwijdering	Vrijwillige terugkeer	Wegens lopende aanvraag / toekenning internationale bescherming	Andere redenen
2019	13	1	2	1	5
2020	4	0	2	0	5
2021	4	0	3	2	2
2022	8	3	0	0	5

Aantal outtakes Dublinprocedure				
	Vertrokken op eigen initiatief	Verwijdering: Dublinovername	Vrijstelling	
			Wegens lopende aanvraag / toekenning internationale bescherming	Andere redenen
2019	2	8	0	0
2020	9	0	0	2
2021	5	3	0	0
2022	4	2 + (1VT naar het herkomstland)	0	0

In 2022 had de meerderheid van de kinderen een leeftijd tussen 6 en 12 jaar (36,98%), gevolgd door kinderen tussen 0 en 2 jaar (18,75%), 18,23% van de kinderen had de leeftijd van 3 tot 5 jaar. 13,54% tussen 13 en 15 jaar en 12,5% tussen 16 en 18 jaar. De meerderjarige kinderen vertegenwoordigen 2,6% van het totaal aantal kinderen.

Sinds juni 2015 worden de woonunits ook ingezet als opvanginitiatief voor families zonder wettig verblijf met minderjarige kinderen die op basis van het KB van 24 juni 2004 opvang vragen.

In 2022 werden er 6 gezinnen opgevangen die de opvang aanvaard hebben. Ze werden in de woonunits verder begeleid door de coaches van DVZ en de terugkeerconsulenten van Fedasil.

Het betrof een gezin uit Congo (DRC) (een vrouw met vier kinderen), een gezin uit Albanië (een vrouw met twee kinderen), twee gezinnen uit Marokko (een vrouw met één kind en een koppel met twee kinderen) en twee gezinnen uit Moldavië (een koppel met één kind en een koppel met twee kinderen).

Het gezin uit Congo (DRC) werd onder vasthouding geplaatst en verliet de woning op eigen initiatief. Het gezin uit Albanië verliet de woning ook op eigen initiatief.

De twee gezinnen uit Marokko werden onder vasthouding geplaatst en werden uiteindelijk vrijgesteld wegens het niet verkrijgen van een laissez-passer.

De twee gezinnen uit Moldavië tekenden allebei voor vrijwillig vertrek en keerden terug.

6.2 Opvolging BGV

De dossiers van personen die op basis van een individuele beoordeling van het dossier niet in aanmerking komen voor een begeleidingstraject door een ICAM-coach en de dossiers van personen die tijdens het ICAM-begeleidingstraject niet in aanmerking komen voor verblijf en vervolgens niet willen meewerken aan vrijwillige terugkeer, worden verder opgevolgd voor de uitvoering van de gedwongen terugkeer. Hiervoor werkt de dienst 'Opvolging BGV' (voorheen 'Sefor') nauw samen met de lokale politie.

Indien de vreemdeling niet vrijwillig gevolg heeft gegeven aan zijn BGV, kan de DVZ aan de politie vragen om een adrescontrole te doen om de vreemdeling te intercepteren met het oog op een gedwongen terugkeer en een vasthouding in een gesloten centrum. Het dossier is geanalyseerd, de gedwongen terugkeer is reeds voorbereid en een plaats in het gesloten centrum is gereserveerd. Als de persoon een gekend adres heeft, zal de DVZ aan de politie vragen deze persoon te controleren op zijn adres. Als er geen woonplaats gekend is, vraagt de DVZ aan de politie de persoon zo snel mogelijk op een gekende verblijfplaats op te pikken "in de buurt". De controle kan ook gebeuren in een opvangcentrum beheerd door Fedasil, en op basis van specifieke overeenkomsten voor uitgeprocedeerde verzoekers om internationale bescherming, met name 'Dublinplaatsen' en 'Open terugkeerplaatsen'.

Sinds november 2022 dienen de gemeenten, gezien de gewijzigde werking, geen identificatiefiche meer in te vullen voor vreemdelingen die een verwijderingsbeslissing kregen.

Ontvangen informatie van de gemeenten			
Jaar	Aantal ontvangen identificatiefiches	Andere ontvangen documenten	Totaal
2019	964	265	1.229
2020	1.455	100	1.555
2021	725	38	763
2022	579	30	609

Top 5 nationaliteiten: ontvangen identificatiefiches en andere documenten							
2019		2020		2021		2022	
Marokko	389	Marokko	577	Marokko	154	Marokko	193
Congo (DRC)	74	Suriname	86	Turkije	36	Turkije	35
Turkije	50	Congo (DRC)	60	Suriname	34	Congo (DRC)	29
Suriname	49	Turkije	53	Albanië	33	Suriname	20
Algerije	48	Albanië	49	Kameroen	30	Kameroen	20

Aantal aanvragen voor een controle per type dossier						
Jaar	Op het adres	In de buurt	Dublinplaatsen	Open terugkeerplaats	Open centra	Totaal
2019	1.620	14	30	1	13	1.678
2020	513	9	57	4	5	588
2021	439	24	172	1	2	638
2022	1.123	8	76	1	1	1.209

Oorsprong van de aanvragen om een controle						
Jaar	Opvolging IB	Opsporingen	Dublin	Cel radicalisme	Andere	Totaal
2019	64	139	0	4	1.413	1.620
2020	25	58	129	5	296	513
2021	27	129	85	2	196	439
2022	12	253	411	6	441	1.123

Resultaat van de aanvragen om een controle							
Jaar	Resultaat	Op het adres	In de buurt	Dublin plaatsen	Open terugkeerplaats	Open centra	Totaal
2019	Positief	331	7	24	1	8	371
	Geen antwoord van de politie	284	3	0	0	2	289
	Negatief	1.005	4	6	0	3	1.018
	Totaal	1.620	14	30	1	13	1.678
2020	Positief	104	4	31	2	4	145
	Geen antwoord van de politie	137	2	0	0	0	139
	Negatief	272	3	26	2	1	304
	Totaal	513	9	57	4	5	588
2021	Positief	99	11	55	0	2	167
	Geen antwoord van de politie	62	7	0	0	0	69
	Negatief	278	6	117	1	0	402
	Totaal	439	24	172	1	2	638
2022	Positief	216	5	28	1	0	250
	Geen antwoord van de politie	129	3	0	0	0	132
	Negatief	778	0	48	0	1	827
	Totaal	1.123	8	76	1	1	1.209

Resultaat van de uitgevoerde controles				
	2019	2020	2021	2022
Één of meerdere van de geïmputeerde personen werden aangetroffen door de politie	331	104	99	216
Verblijft niet meer op het adres	534	150	167	424
Geen enkele medewerking	58	19	15	54
Afwezig	413	103	96	300
Totaal	1.336	376	377	994

Top 5 van de nationaliteiten van de aanvragen voor controle							
2019		2020		2021		2022	
Marokko	235	Marokko	51	onbepaald	83	Suriname	111
Congo (DRC)	103	onbepaald	34	Suriname	43	Afghanistan	93
Turkije	94	Afghanistan	30	Afghanistan	36	onbepaald	90
Afghanistan	89	Congo (DRC)	27	Turkije	35	Turkije	85
Palestina	89	Albanië	27	Nigeria/Macedonië	20	Congo (DRC)	75

Beslissing volgend op een controle (meerdere mogelijk per controle)							
Jaar	Vasthouding	BGV	Herbevestiging BGV	Vrijstellen	Geen beslissing	Geen verslag ontvangen	Totaal
2019	373	11	8	7	4	25	428
2020	152	0	3	4	1	5	165
2021	175	2	1	1	0	9	188
2022	237	3	4	8	2	22	276

6.3 Identificatie en verwijderingen

6.3.1 *Identificatie*

De DVZ is belast met de identificatie van vreemdelingen in onwettig verblijf. Opdat ze zouden kunnen terugkeren naar het land van herkomst of een land waar ze een recht op verblijf hebben, dienen de nodige reisdocumenten of het akkoord van het bestemmingsland verkregen te worden.

Het bekomen van de nodige reisdocumenten is een complexe en arbeidsintensieve procedure. Eerst en vooral moet een inschatting gemaakt worden van de werkelijke identiteit en nationaliteit van een vreemdeling. Hiervoor wordt een grondige analyse van het dossier gemaakt:

- Controle van de vingerafdrukken;
- Controle van diverse databanken: VIS, Eurodac, SIDIS, SIS;
- Analyse van het administratief dossier;
- Horen van de vreemdeling;
- Invullen van vragenlijsten door de vreemdeling;
- Contact met het gesloten centrum over de terugkeerintentie van de betrokkene.

Op basis van de analyse wordt een identificatieverzoek verzonden aan het (vermoedelijke) land van herkomst. De procedure en moeilijkheidsgraad verschillen van land tot land. Voor sommige landen verloopt de procedure vlot. Voor andere landen moet sterk ingezet worden om tot een positieve identificatie te komen. De medewerking van het land van herkomst kan sterk afhangen van het voorgelegde dossier, zoals al of niet aanwezige familie in België.

Bovendien leidt een bevestiging van identiteit niet noodzakelijk tot de afgifte van een reisdocument. Het is voor de DVZ dan ook belangrijk om uitstekende contacten te onderhouden met de landen van herkomst om hen te overtuigen om te identificeren en reisdocumenten af te leveren. Tot slot worden de zaken verder gecompliceerd doordat de identificatieprocedures per land sterk uiteenlopen. Sommige landen identificeren bijvoorbeeld louter op basis van vingerafdrukken, andere landen wensen hun onderdanen telkens in persoon te interviewen, voor nog een ander land volstaat een foto en persoonsgegevens.

In de praktijk wordt vastgesteld dat heel wat vreemdelingen in onwettig verblijf doelbewust hun identiteitsdocumenten vernietigen of verbergen om een terugkeer te verhinderen. In een aantal gevallen neemt de vreemdeling actief een andere identiteit of nationaliteit aan of maakt hij gebruik van valse documenten om de Belgische autoriteiten opzettelijk op het verkeerde been te zetten.

Naast de identificatieprocedures bij de landen van herkomst, zijn er ook de dossiers van vreemdelingen die een verzoek om internationale bescherming hebben gedaan in een andere lidstaat. Als blijkt uit de vingerafdrukkenvergelijking, documentatie of verklaring van de vreemdeling dat er mogelijk nog een verzoek om internationale bescherming hangende is in een andere EU-lidstaat, dan wordt er een terugnameverzoek gestuurd naar de lidstaat waarvan wordt vermoed dat die verantwoordelijk is voor de afhandeling van het verzoek om internationale bescherming. Voorts zijn er ook nog de overnameverzoeken voor vreemdelingen met een verblijfsrecht in een ander Europees land, de zogenaamde bilaterale overnames. Met sommige landen zijn hiervoor formele akkoorden afgesloten om de terugname te regelen, voor andere landen loopt dit op informele basis.

Daarnaast dient nog een laatste onderscheid gemaakt te worden tussen de verschillende identificatietypes. Zoals eerder aangegeven is de identificatieprocedure vaak een tijdrovende aangelegenheid. Op grote schaal wordt er daarom al een procedure aangevat vooraleer de vreemdeling wordt opgesloten met het oog op verwijdering, de zogenaamde “pre -identificatie”. Hierdoor worden de opsluitingstermijnen verkort. Voor vreemdelingen in onwettig verblijf die nog vrij rond bewegen op het grondgebied, wordt al gestart met de identificatie. Door voorafgaand al een positieve identificatie en akkoord tot afgifte van een reisdocument te bekomen, verkorten de opsluitingstermijnen in de centra. Dezelfde logica wordt gevolgd voor gedetineerden. Hierdoor kunnen ze rechtstreeks uit de gevangnissen gerepatriëerd worden met alle voordelen van dien.

Een gewone “identificatieprocedure” vat aan vanaf de vasthouding in een gesloten centrum of woonunit. De DVZ is er wettelijk aan gehouden om binnen een termijn van 7 werkdagen na de vasthouding de nodige stappen te zetten om de verwijdering uit te voeren.

Tot slot wordt ook gedaan aan “post-identificatie”. In sommige gevallen wordt de vreemdeling uit het gesloten centrum of de gevangenis vrijgesteld. Ook voor deze dossiers wordt een actieve opvolging voorzien met het oog op het verkrijgen van een positieve identificatie.

Identificatieprocedures				
	2019	2020	2021	2022
Opgestarte verzoeken	3.763	3.266	2.949	3.593
- Bij de landen van herkomst	1.737	2370	1.876	2.317
- Overnameverzoeken (bilateraal)	336	260	286	349
- Overnameverzoeken (Dublin)	1.690	636	787	927
Positief afgesloten verzoeken	2.371	1.938	2.423	3.028
- Bij de landen van herkomst	1.148	1.174	1.481	1.755
- Overnameakkoorden (bilateraal)	200	206	222	278
- Overnameakkoorden (Dublin)	1.023	452	544	664
- Via originele identiteitsdocumenten (totaal)	172	106	176	331
Negatief afgesloten verzoeken	755	508	642	637
- Bij de landen van herkomst	169	267	350	318
- Overnameweigeringen (bilateraal)	28	40	46	53
- Overnameweigeringen (Dublin)	577	201	236	266
Verkregen reisdocumenten	768	376	446	604

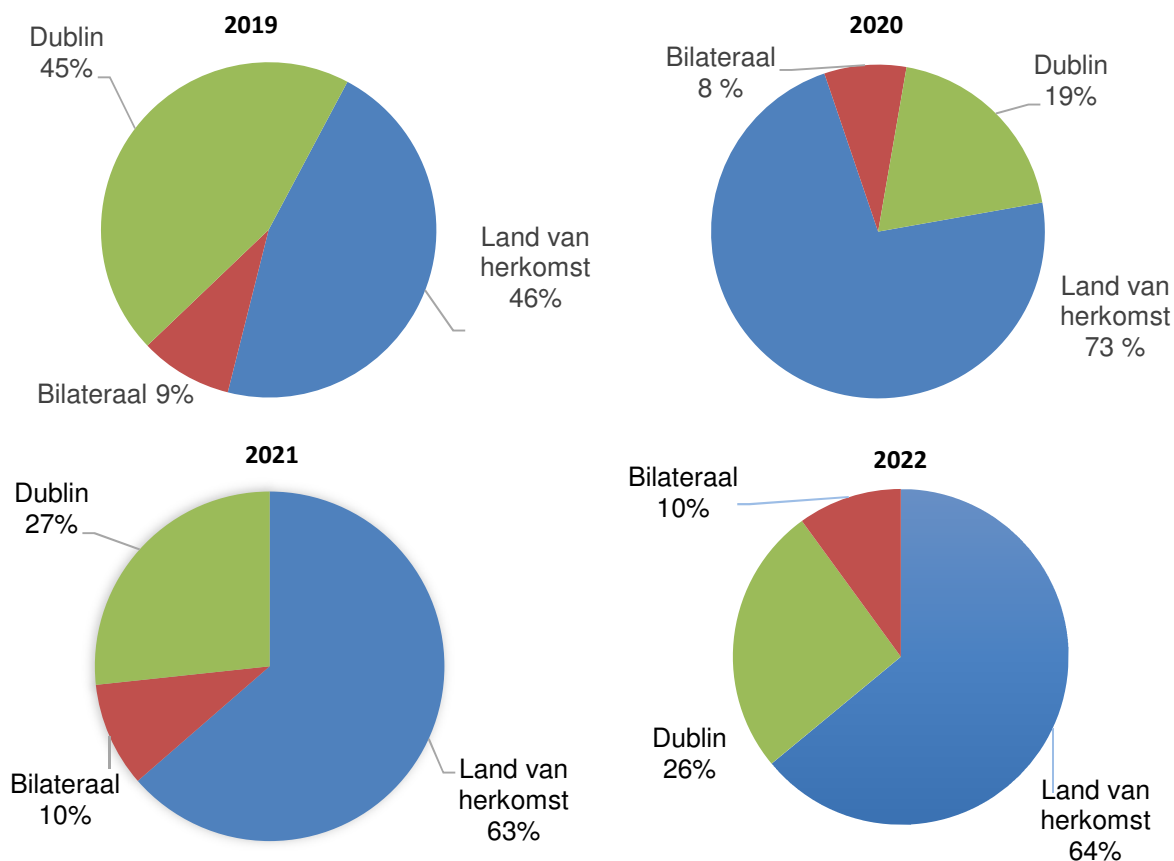
Hieronder vindt u een overzicht van de cijfers per vasthoudingstype. Er dient te worden benadrukt dat de statistieken jaaroverschrijdend zijn. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat het dossier van een vreemdeling in voorgaande jaren werd opgestart maar het resultaat werd pas ontvangen in het lopende jaar.

Identificatie voor de gesloten centra				
	2019	2020	2021	2022
Opgestarte verzoeken	2.416	774	593	1.019
- Bij de landen van herkomst	789	388	321	552
- Overnameverzoeken (bilateraal)	255	110	123	158
- Overnameverzoeken (Dublin)	1.372	276	149	309
Positief afgesloten verzoeken	1.767	624	563	927
- Bij de landen van herkomst	618	273	271	417
- Overnameakkoorden (bilateraal)	151	90	95	130
- Overnameakkoorden (Dublin)	842	206	106	216
- Via originele identiteitsdocumenten (totaal)	156	13	91	164
Negatief afgesloten verzoeken	548	147	105	154
- Bij de landen van herkomst	77	37	37	44
- Overnameweigeringen (bilateraal)	22	18	28	17
- Overnameweigeringen (Dublin)	466	92	40	93

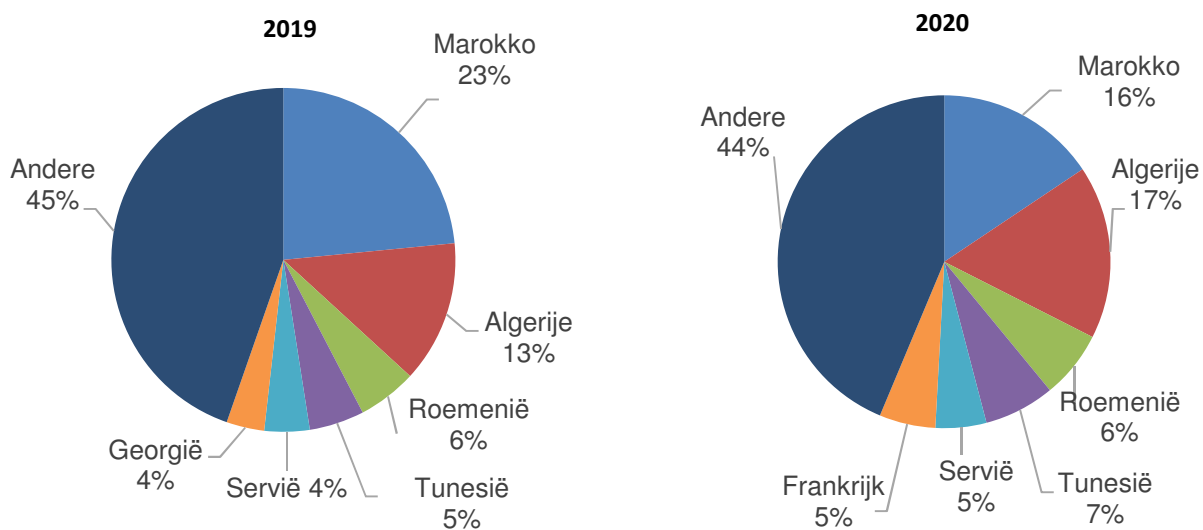
Identificatie voor de gevangenen				
	2019	2020	2021	2022
Opgestarte verzoeken	1.014	2.056	2.007	2.374
- Bij de landen van herkomst	786	1.611	1.276	1.607
- Overnameverzoeken (bilateraal)	49	113	133	162
- Overnameverzoeken (Dublin)	179	332	598	605
Positief afgesloten verzoeken	564	1.133	1.556	1.960
- Bij de landen van herkomst	412	772	970	1.232
- Overnameakkoorden (bilateraal)	30	85	102	127
- Overnameakkoorden (Dublin)	108	229	412	441
- Via originele identiteitsdocumenten (totaal)	14	47	81	160
Negatief afgesloten verzoeken	124	290	422	423
- Bij de landen van herkomst	61	171	217	224
- Overnameweigeringen (bilateraal)	4	20	22	31
- Overnameweigeringen (Dublin)	61	99	183	168

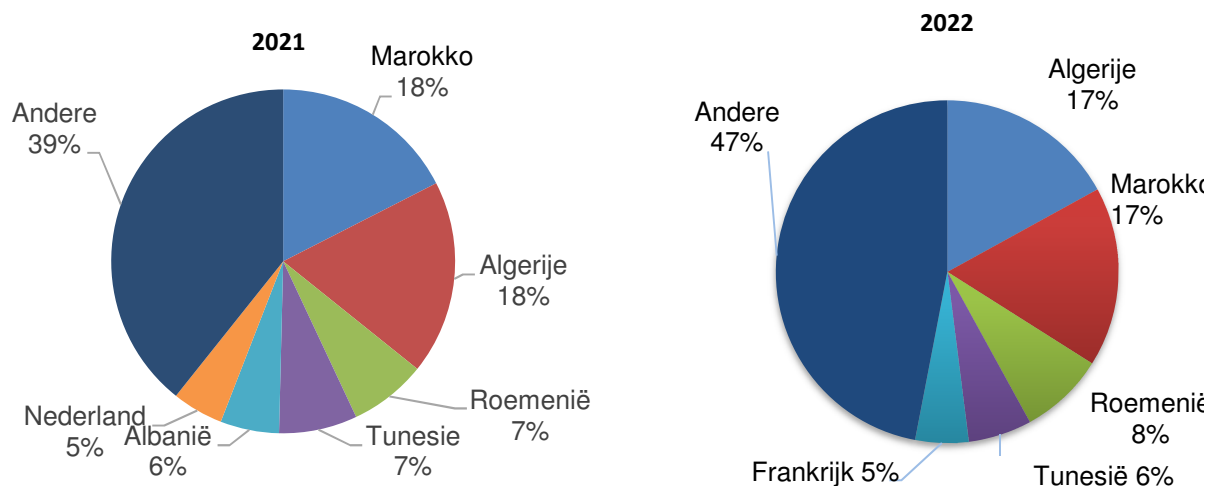
Identificatie niet-opgesloten vreemdelingen				
	2019	2020	2021	2022
Opgestarte verzoeken	333	452	349	200
- Bij de landen van herkomst	162	387	279	158
- Overnameverzoeken (bilateraal)	32	37	30	29
- Overnameverzoeken (Dublin)	139	28	40	13
Positief afgesloten verzoeken	212	181	295	141
- Bij de landen van herkomst	118	129	240	106
- Overnameakkoorden (bilateraal)	19	31	25	21
- Overnameakkoorden (Dublin)	73	17	26	7
- Via originele identiteitsdocumenten (totaal)	2	0	4	7
Negatief afgesloten verzoeken	83	71	115	60
- Bij de landen van herkomst	31	59	96	50
- Overnameweigeringen (bilateraal)	2	2	6	5
- Overnameweigeringen (Dublin)	50	10	13	5

Opgestarte procedures Cel Identificatie

Opgestarte verzoeken bij de voornaamste landen van herkomst

6.3.2 De cel artikel 3 EVRM

De cel 'artikel 3' werd opgericht in juni 2020 om de motivering van de verwijderingsbeslissingen te verbeteren in het licht van de artikelen 3 en 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en om de uniformiteit van deze beslissingen te verzekeren over de verschillende diensten van de DVZ heen.

De cel heeft de volgende taken :

- Analyse van de jurisprudentie op nationaal en internationaal vlak in verband met de motivering van de artikelen 3 en 8 van het EVRM in verwijderingsbeslissingen.
- Controle van de verwijderingsbeslissingen van de vreemdelingen die zijn opgesloten in de gesloten centra. Deze controle baseert zich vooral (maar niet uitsluitend) op de verklaringen van betrokkene in het kader van het hoorrecht en houdt rekening met de objectieve toestand in het land van bestemming en de elementen in het administratieve dossier.
- Ondersteuning bij de motivering van verwijderingsbeslissingen, het opzoeken van informatie betreffende de toestand in een land of bij meer algemene vragen over de artikelen 3 en 8 EVRM.
- Interviews met de vreemdelingen in de gesloten centra, ofwel met het oog op het vaststellen van hun nationaliteit om zo het gevaar op schending van het artikel 3 EVRM te kunnen evalueren in geval van terugkeer, ofwel met het oog op het bekomen van bijkomende informatie over de door betrokkene ingeroepen gevaren.
- Opleiding om de personeelsleden van de DVZ te sensibiliseren voor het belang van de artikelen 3 en 8 van het EVRM in hun dagelijkse werk. Een syllabus en opleidingen staan te hunner beschikking. In 2022 werden er onder meer interne opleidingen verzorgd door de Cel Art 3 aan alle gesloten centra en aan centrale diensten zoals Bureau Opgeslotenen en Internationale Overbrengingen.
- Motivatiesleutels werden opgesteld om de diensten bij te staan bij het nemen van hun beslissingen.
- Het nemen van vasthoudingsbeslissingen na een negatief afgesloten verzoek om internationale bescherming.

Aantal uitgevoerde taken		
	2021	2022
Geanalyseerde arresten	207	115
Geanalyseerde dossiers	1.131	2.250
- Beslissing vaststellen grens voor terugleiding	24	121
- Beslissing vasthouding na asiel	/	33
Aanvragen om advies :	28	68
- Algemene vragen	7	3
- Individuele dossiers	21	65
Vragenlijsten die peilen naar de nationaliteit	22	22
Interviews	8	33
Interne thematische nota's	3	2

6.3.3 Verwijderingen

In totaal hebben er in 2022 6.917 vreemdelingen in onwettig verblijf op een gecontroleerde wijze het land verlaten. Vreemdelingen die gevolg hebben gegeven aan een BGV zonder tussenkomst van de Belgische overheid of IOM, worden niet systematisch geregistreerd.

Overzichtstabel verwijderingen												
	Gedwongen terugkeer				TERUGDRIJ- VINGEN	Vrijwillige terugkeer				Tot	Tussenstaatse overbrengingen	Tot
	OVERNAMES			TOT (1+2+3)		I.O.M.			TOT			
	HKL (1)	Dublin (2)	Bilateraal (3)			via DVZ en Fedasil	GC FITT OTC	Andere				
2019	2.674	775	294	3.743	2.318	376	23	2.160	2.559	8.620	86	8.706
2020	1.538	391	168	2.097	808	231	5	1.719	1.955	4.860	34	4.894
2021	1.410	366	208	1.984	1.237	333	5	1.690	2.028	5.249	91	5.340
2022	1.912	735	271	2.918	1.752	595	1	2.077	2.673	7.343	67	7.410

De verwijderde personen kunnen worden opgedeeld in 4 grote groepen. De grootste groep betreft de gedwongen terugkeer. Deze groep omvat de vreemdelingen die gedwongen worden verwijderd naar hun land van herkomst of die worden overgenomen door de verantwoordelijke Dublinlidstaat of, op basis van een bilateraal akkoord, door het land waar ze een verblijfsrecht hebben. Een tweede groep betreft de teruggedreven vreemdelingen. Aan de teruggedreven vreemdelingen wordt de binnenkomst aan de Belgische grens geweigerd omdat zij niet voldoen aan de binnenkomstvoorwaarden. Ze worden teruggestuurd naar de bestemming waar ze zijn ingescheept.

De derde groep betreft vrijwillige terugkeer. Voor vreemdelingen die onwettig op het grondgebied verblijven of waarvan de procedure voor internationale bescherming werd afgesloten, is het mogelijk om met bijstand van de DVZ of Fedasil te vertrekken. De bijstand van de DVZ of Fedasil wordt o.a. gevraagd voor het bekomen van een reisdocument en het kopen van een ticket. Deze terugkeer kan georganiseerd worden via de Internationale Organisatie voor Migratie en partnerorganisaties. De vrijwillige terugkeer via IOM is in bepaalde gevallen ook mogelijk voor vreemdelingen vastgehouden in een woonunit of een gesloten centrum. Het effectief vertrek wordt gecontroleerd.

De vierde groep betreft tussenstaatse overbrengingen. De overbrengingen van gevonniste vreemdelingen (zonder wettig verblijf) naar de staat waarvan ze onderdaan zijn of waar ze een verblijfsrecht hebben voor de verdere tenuitvoerlegging van de gevangenisstraf aldaar, worden georganiseerd door de FOD Justitie.

6.3.3.1 **COVID-19 en de verwijderingen**

De pandemie had van bij de aanvang een grote impact op de verwijderingen. Na enkele maanden waarin er amper vluchten waren, kwamen de verwijderingen in de tweede helft van het jaar 2020 terug op gang. 2021 ging verder op hetzelfde elan. Ook in 2022 bleef de pandemie de uitvoering van de verwijderingen beperken. Desalniettemin keerde de trend wel, zeker in de tweede helft van het jaar.

Er waren een groot aantal derde landen dat inreisbeperkingen oplegde in de vorm van een vereiste negatieve PCR-test of een vaccinatiebewijs. De DVZ monitort quasi dagelijks deze inreisbeperkingen opdat er zoveel mogelijk verwijderingen zouden slagen. Vaak moet er rekening gehouden worden met zowel de voorwaarden van het land van bestemming als die van het transitland en deze van de luchtvaartmaatschappij. In 2022 waren er echter wel een aantal belangrijke bestemmingslanden die de inreisbeperkingen schrapten (waaronder de EU-lidstaten, Algerije, Tunesië en Marokko).

De versoepeling van de inreisvoorwaarden van bestemmingslanden gecombineerd met versoepelingen op nationaal niveau hadden als resultaat dat de luchtvaartpolitie naar meer bestemmingen verwijderingen onder escorte kon inplannen. Er zijn echter nog steeds bestemmingen waarvoor geen escortes kunnen worden georganiseerd omwille van het strenge reisbeleid van de luchtvaartpolitie.

Waar in 2021 ruim 40% van de niet-geslaagde verwijderingen te wijten was aan COVID-19, is dat aandeel in 2022 gedaald naar ruim 20% (303 geannuleerde pogingen). Dit is enerzijds te wijten aan de versoepelingen in de inreisvoorwaarden. Anderzijds werd in de tweede helft van het jaar het boekingsbeleid inzake escortes ook aangepast om de capaciteit van LPA zo efficiënt mogelijk in te zetten. Er wordt geen prioriteit meer gegeven aan het inplannen van escortes naar bestemmingen waarvoor nog een PCR-test nodig is. Het weigeren van de PCR-test is op jaarbasis nog steeds de meest voorkomende oorzaak van een gefaalde verwijderingspoging.

6.3.3.2 **Gedwongen terugkeer**

De gedwongen terugkeer herstelde zich in 2022 langzaam maar zeker van de effecten van de pandemie. Er werden ruim 1.000 personen meer verwijderd dan in 2021 (+32%). De terugkeer naar land van herkomst steeg met 20%. De grootste toename is er bij de terugkeer in het kader van de Dublin III-verordening. In 2022 werden 735 personen overgebracht naar de verantwoordelijke lidstaat tegenover 391 in 2021.

Aantal verwijdering per vervoerstype				
	2019	2020	2021	2022
Vlucht zonder escorte	2.664	1.568	1.478	2.050
Vlucht met escorte	443	89	53	193
Auto	421	367	430	608
Special Flight - CJRO ⁵⁴	193	49	6	14
Special Flight	12	11	12	37
Trein	10	13	5	16
Totaal	3.743	2.097	1.984	2.918

⁵⁴ De Collecting Joint Return Operations betreffen SF waarbij het land van herkomst de eigen onderdanen zelf komt ophalen, deze zijn in samenwerking met Frontex en betreffen voornamelijk wekelijkse vluchten vanuit Rijsel naar Albanië.

Type gedwongen verwijdering					
		2019	2020	2021	2022
Via lucht	Herkomstland	2.464	1.225	1.367	1.689
	Dublin	648	199	265	447
	Bilateraal	200	125	85	158
TOTAAL VIA DE LUCHT		3.312	1.717	1.549	2.294
Over land	Herkomstland	210	185	171	223
	Dublin	127	167	126	288
	Bilateraal	94	83	83	113
TOTAAL OVER LAND		431	380	435	624
TOTAAL		3.743	2.097	1.984	2.918

Top 5 per nationaliteit en type bestemming			
	Top 5 nationaliteiten Herkomstland 2022 Herkomstland 2021 (% totaal / % totaal categorie)	Top 5 nationaliteiten Dublin 2022 Dublin 2021 (#) (% totaal / % totaal categorie)	Top 5 nationaliteiten Bilateraal 2022 Bilateraal 2021 (#) (% totaal / % totaal categorie)
1	Albanië: 487 2021: 379 (16,69% / 24,47%)	Algerije: 157 2021: 116 (5,38% / 21,36%)	Marokko: 36 2021: 21 (1,23% / 13,28%)
2	Roemenië: 247 2021: 230 (8,46% / 12,92%)	Marokko: 151 2021: 72 (5,17% / 20,54%)	Brazilië: 23 2021: 17 (0,79% / 5,54%)
3	Georgië: 162 2021: 35 (5,55% / 8,47%)	Afghanistan: 121 2021: 8 (4,15% / 16,46%)	Albanië: 15 2021: 11 (0,51% / 5,54%)
4	Nederland: 137 2021: 104 (4,69% / 7,17%)	Tunesië: 43 2021: 20 (1,47% / 5,85%)	Eritrea - Turkije : 14 2021: 24 - 6 (0,48% / 5,17%)
5	Brazilië: 87 2021: 55 (2,98% / 4,55%)	Georgië: 30 2021: 18 (1,03% / 4,08%)	Syrië - Pakistan - Afghanistan: 12 2021: 1 - 6 - 6 (0,41% / 4,43%)

Top 5 meest verwijderde nationaliteiten			
2019 (% van totaal)	2020 (% van totaal)	2021 (% van totaal)	2022 (% van totaal)
Albanië: 675 (18,03%)	Albanië: 397 (18,93%)	Albanië: 398 (20,06%)	Albanië: 510 (17,45%)
Roemenië: 308 (8,23%)	Roemenië: 232 (11,06%)	Roemenië: 232 (11,69%)	Roemenië: 249 (8,52%)
Marokko / Eritrea: 217 (5,80%)	Marokko: 105 (5,01%)	Algerije: 120 (6,05%)	Marokko: 221 (7,56%)
Georgië / Brazilië: 170 (4,54%)	Oekraïne: 98 (4,67%)	Marokko: 117 (5,90%)	Georgië: 201 (6,88%)
Algerije: 146 (3,90%)	Eritrea: 96 (4,58%)	Nederland: 104 (5,24%)	Algerije: 200 (6,84%)

Top 5 verwijderingen van Europeanen naar herkomstland			
2019 Nationaliteit / Waarvan uit de gevangenis	2020 Nationaliteit / Waarvan uit de gevangenis	2021 Nationaliteit / Waarvan uit de gevangenis	2022 Nationaliteit / Waarvan uit de gevangenis
Roemenië: 308 / 275	Roemenië: 231 / 210	Roemenië: 232 / 208	Roemenië: 248 / 184
Nederland: 118 / 113	Nederland: 92 / 88	Nederland: 104 / 101	Nederland: 138 / 134
Frankrijk: 84 / 81	Frankrijk: 69 / 65	Frankrijk: 74 / 67	Frankrijk: 74 / 65
Polen: 63 / 50	Bulgarije: 38 / 32	Polen: 58 / 47	Polen: 72 / 44
Bulgarije: 45 / 38	Polen: 38 / 31	Bulgarije: 24 / 22	Bulgarije: 35 / 20

Top 5 bestemming bij verwijderingen in het kader van de Dublin-verordening			
2019 Bestemming / Aandeel Dublin %	2020 Bestemming / Aandeel Dublin %	2021 Bestemming / Aandeel Dublin %	2022 Bestemming / Aandeel Dublin %
Duitsland: 187 / 24,1%	Duitsland: 130 / 33,2%	Duitsland: 108 / 29,54%	Nederland: 182 / 24,8%
Italië: 153 / 19,7%	Frankrijk: 74 / 18,9%	Nederland: 102 / 27,9%	Duitsland: 173 / 23,5%
Frankrijk: 118 / 15,2%	Nederland: 51 / 13,0%	Frankrijk: 51 / 13,9%	Oostenrijk: 125 / 17,0%
Zwitserland: 83 / 10,7%	Italië: 42 / 10,7%	Italië: 40 / 10,9%	Frankrijk: 89 / 12,1%
Spanje: 73 / 9,4%	Zwitserland: 25 / 6,4%	Zwitserland: 17 / 4,6%	Italië: 46 / 6,3%

Top 5 bestemmingen voor bilaterale overnames			
2019 Bestemming / Aandeel bilateraal %	2020 Bestemming / Aandeel bilateraal %	2021 Bestemming / Aandeel bilateraal %	2022 Bestemming / Aandeel bilateraal %
Italië: 65 / 22,1%	Duitsland: 32 / 19,0%	Italië: 44 / 21,2%	Italië: 45 / 16,6%
Duitsland: 49 / 16,7%	Nederland: 26 / 15,5%	Duitsland: 39 / 18,8%	Nederland: 42 / 15,5%
Spanje: 46 / 15,7%	Italië: 25 / 14,9%	Spanje: 36 / 17,3%	Duitsland: 40 / 14,8%
Frankrijk: 29 / 9,9%	Frankrijk: 24 / 14,3%	Nederland: 24 / 11,6%	Spanje: 38 / 14,0%
Griekenland: 27 / 9,2%	Spanje: 17 / 10,1%	Frankrijk: 19 / 9,1%	Portugal: 31 / 11,4%

Het aantal geslaagde verwijderingen met en zonder escorte ⁵⁵			
Aantal geslaagde gedwongen verwijderingen	Zonder escorte	Met escorte	Totaal
2019	3.095	648	3.743
2020	1.948	149	2.097
2021	1.913	71	1.984
2022	2.674	244	2.918

⁵⁵ Volgende categorieën worden meegerekend in het aantal verwijderingen zonder escorte: vluchten zonder escorte, auto, trein. Volgende categorieën worden meegerekend in het aantal verwijderingen onder escorte: vluchten onder escorte en alle categorieën special flights.

Het aantal verwijderingen met en zonder escorte ⁵⁶ dat niet slaagde wegens verzet van betrokkene			
Aantal pogingen afgebroken omwille verzet	Zonder escorte	Met escorte	Totaal
2019	362	38	400
2020	183	6	189
2021	258	127	385
2022	343	84	427

2022 - Top 5 landen van bestemming pogingen afgebroken omwille van verzet			
	Zonder escorte	Met escorte	Eindtotaal
Algerije	37	12	49
Duitsland	26	2	28
Marokko	20	4	24
Italië	13	9	22
Brazilië	15	6	21

6.3.3.3 Verwijderingen van gedetineerden

Een persoon kan rechtstreeks vanuit de gevangenis verwijderd worden. Als de vlucht heel vroeg is, wordt de betrokken vreemdeling de dag voor de vlucht naar een gesloten centrum gebracht vanwaar hij de dag van de vlucht zal uitgehaald worden, gezien vanuit een gesloten centrum uithalingen zeer vroeg 's ochtends mogelijk zijn, wat niet het geval is voor de gevangenis. Vreemdelingen vanuit de gevangenis van wie de identificatieprocedure nog lopende is of waarvoor een vlucht niet kan geboekt worden binnen de periode dat betrokkene nog in de gevangenis kan blijven, worden overgebracht naar een gesloten centrum nadat ze in vrijheid werden gesteld door Justitie.

In 2022 werden 212 meer gedetineerden verwijderd dan in 2021 (+14%). Hiermee zijn de verwijderingen van gedetineerden opnieuw op het niveau van voor de pandemie. Verwijdering van deze personen blijft de absolute prioriteit voor de DVZ.

Aantal verwijderingen per plaats van vertrek					
	Vanuit gevangenis	Na overnachting in een gesloten centrum	Na verblijf in een gesloten centrum	Na verblijf in een woonunit	Totaal
2019	796	71	602		1.469
2020	590	88	478		1.156
2021	766	139	393	1	1.299
2022	950	169	391	1	1.511

Details type vertrek vanuit de gevangenis 2021	
Type	Totaal
Trein	4
Auto	329
Vlucht met escorte	26, waarvan 5 personen enkel door een verbindingssambtenaar werden begeleid tot op de eindbestemming
Vlucht zonder escorte	932, waarvan 24 personen als gewone passagier begeleid werden op de luchthaven door een verbindingssambtenaar van de DVZ.
Special Flight	7
Special Flight CJRO	1

⁵⁶ Volgende categorieën worden meegerekend in het aantal verwijderingen zonder escorte: vluchten zonder escorte, auto, trein. Volgende categorieën worden meegerekend in het aantal verwijderingen onder escorte: vluchten onder escorte en alle categorieën special flights.

Details type vertrek vanuit de gevangenis 2022	
Type	Totaal
Trein	10
Auto	427
Vlucht met escorte	64, waarvan 9 personen begeleid werden door de DVZ tot op eindbestemming
Vlucht zonder escorte	997, waarvan 2 personen als gewone passagier begeleid werden op de luchthaven door een verbindingssambtenaar van de DVZ.
Special Flight	5
Special Flight CJRO	8

Top 5 nationaliteiten vanuit de gevangenis							
2019		2020		2021		2022	
Roemenië	275 (18,72%)	Albanië	238 (20,59%)	Albanië	253 (19,48%)	Albanië	282 (18,66%)
Albanië	230 (15,66%)	Roemenië	211 (18,25%)	Roemenië	108 (16,01%)	Roemenië	184 (12,18%)
Nederland	114 (7,76%)	Nederland	88 (7,61%)	Nederland	101 (7,78%)	Marokko	153 (10,13%)
Marokko	110 (7,49%)	Frankrijk	65 (5,62%)	Marokko	94 (7,24%)	Nederland	134 (8,87%)
Frankrijk	81 (5,51%)	Marokko	60 (5,19%)	Algerije	84 (6,47%)	Algerije	131 (8,67%)

6.3.3.4 Speciale vluchten

Er zijn verschillende types speciale vluchten (SF):

- *National Return Operations* (NRO) zijn SF's georganiseerd door België, met enkel België als deelnemend land. Voor deze operaties is er normalerwijze tussenkomst van Frontex, uitgezonderd voor vluchten in het kader van Dublinovernames.
- *Joint Return Operations* (JRO's) zijn vluchten georganiseerd door België of een lidstaat met deelname van andere lidstaten al of niet gefinancierd door Frontex.
- De *Collecting Joint Return Operations* (CJRO) betreffen SF's waarbij het land van herkomst de eigen onderdanen zelf komt ophalen, deze zijn in samenwerking met Frontex en betreffen voornamelijk wekelijkse vluchten vanuit Frankrijk (Lille) naar Albanië (Tirana).

Aantal speciale vluchten				
Jaar	Totaal aantal vluchten	Aantal CJRO's vanuit Rijsel naar Albanië en vanuit Düsseldorf naar Georgië	Aantal vluchten door de DVZ zelf georganiseerd	Deelname door België aan JRO
2019	43	40	1 (JRO : Congo (DRC) + Guinee)	2
2020	12	9	1 (NRO : Congo (DRC))	2
2021	13	5	1 (JRO: Congo (DRC))	7
2022	17	10	5 (3 JRO Congo (DRC) + 2 NRO Oostenrijk i.k.v. Dublin)	2

Aantal verwijderde personen per bestemming				
Nationaliteit	2019	2020	2021	2022
Albanië	195	49	6	9
Congo (DRC)	3	2	5	20
Guinee	4	7	2	0
Rusland	0	0	5	0
Afghanistan	0	0	2	0
Kosovo	0	0	1	1
Ghana	0	0	1	0
Nigeria	1	2	0	0
Georgië	2	0	0	5
Moldavië	0	0	0	1
Oostenrijk	0	0	0	20
Totaal	205	60	22	56

6.3.3.5 *Begeleidingen uitgevoerd door de DVZ*

De DVZ zet de laatste jaren steeds meer in op het zelf organiseren van begeleidingen aan boord en op de luchthaven door een verbindingsambtenaar, een arts of een vertrouwenspersoon. De DVZ doet dit zowel alleen als samen met politie-escorteurs. Het gaat zowel om personen uit de gesloten centra als om gedetineerden.

De begeleiding aan boord is noodzakelijk voor personen die door diverse kwetsbaarheden niet op eigen kracht terug kunnen reizen maar die wel wensen terug te keren.

Begeleiding enkel op de luchthaven wordt ook georganiseerd voor die personen die wensten terug te keren en waarvoor bv. het land van bestemming geen gedwongen terugkeer toestaat. Zij worden geboekt als reguliere passagier en volgen de passagiersstroom op de luchthaven onder begeleiding tot aan de gate. Zo kan ook voor hen de terugkeer gerealiseerd worden. In 2022 waren dergelijke begeleidingen minder nodig omwille van het normaliseren van het vliegverkeer na de pandemie. In totaal keerden 22 personen op deze manier terug. 13 personen vertrokken vanuit de gesloten centra, 7 rechtstreeks vanuit de gevangenis en 1 na een overnachting in een gesloten centrum.

Naast Belgische verbindingsambtenaren, begeleiden ook veiligheidsmedewerkers van de DVZ verschillende soorten repatriëringen, met name de CJRO's naar Albanië, de grensleidingen en de vluchten zonder escorte via Schiphol.

Door de coronacrisis aanvaardde de Koninklijke Marechaussee op Schiphol geen transit meer van personen die verwijderd werden zonder escorte. Vanop deze luchthaven vertrokken echter wel vluchten naar een heel aantal bestemmingen die vanop Brussel Nationaal om diverse redenen niet konden worden aangevlogen. Er werd een procedure uitgewerkt waarbij de niet geëscorteerde vreemdelingen over land werden overgebracht door veiligheidsmedewerkers van de DVZ. Op Schiphol wordt de vreemdeling door de Marechaussee aan boord gebracht. De veiligheidsmedewerkers blijven aanwezig op de luchthaven tot het vertrek bevestigd is. Deze werkwijze is sinds juli 2020 frequent gebruikt en leverde in 2021 65 verwijderingen op.

In 2022 liet de Koninklijke Marechaussee opnieuw reguliere transit van personen zonder escorte toe. Om die reden daalde het aantal begeleidingen door veiligheidsmedewerkers naar Schiphol naar 18.

Aantal verwijderingen onder begeleiding van de DVZ⁵⁷ per type in 2020		
Begeleidingen door Belgische verbindingssambtenaren	Bestemming	Totaal
Begeleid tot op eindbestemming	Congo (DRC): 1 Italië: 1 Polen: 1 Roemenië: 1 Rwanda: 1 Senegal: 1 Verenigd Koninkrijk: 1	7
Begeleid tot check-in	Albanië: 1 China: 1 Irak: 1 Malta: 1 Marokko: 5	9
Trein	Bosnië en Herzegovina: 1	1
Begeleidingen door veiligheidsmedewerkers van de DVZ		
Vlucht zonder escorte vanuit Schiphol	Georgië: 25 Brazilië: 3 Chili: 3 Duitsland: 3 Moldavië: 2 Italië: 2 Macedonië: 1 Peru: 1 Kazachstan: 1	41
CJRO	Albanië: 49	49
Grensleidingen	Duitsland: 88 Frankrijk: 114 Nederland: 169 Luxemburg: 4	375
Trein	Verenigd Koninkrijk: 4	4
Totaal		486

⁵⁷ Deze gegevens zijn niet beschikbaar voor 2019.

Aantal verwijderingen onder begeleiding van de DVZ per type in 2021		
Begeleidingen door Belgische verbindingssambtenaren	Bestemming	Totaal
Begeleid tot op eindbestemming ⁵⁸	Oekraïne: 2 Roemenië: 1 Bulgarije: 1 Frankrijk: 3 Polen: 1 Italië: 1 Tunesië: 1 Kameroen: 1 Noorwegen: 1	11
Begeleid tot check-in	Marokko: 19 Duitsland: 3 Hongarije: 2 China: 1 Afghanistan: 1	26
DEPA begeleid door LPA en dokter	Congo (DRC): 1	1
Begeleidingen door veiligheidsmedewerkers van de DVZ		
Vlucht zonder escorte vanuit Schiphol	Brazilië: 13 Duitsland: 9 Chili: 8 Italië: 6 Colombia: 5 Roemenië: 4 Frankrijk: 3 Zweden: 3 India: 2 Zwitserland: 2 Peru: 2 Zuid-Afrika: 1 Ecuador: 1 Suriname: 1 Noord-Macedonië: 1 Noorwegen: 1 Curaçao: 1 Malta: 1 Ierland: 1	65
CJRO	Albanië: 6	6
Grensledingen	Duitsland: 96 Frankrijk: 101 Nederland: 229 Luxemburg: 3	429
Trein	Verenigd Koninkrijk: 5	5
Totaal		543

⁵⁸ Allen uitgevoerd via een vlucht, uitgezonderd één begeleiding naar Frankrijk via de wagen.

Aantal verwijderingen onder begeleiding van de DVZ per type in 2022			
Begeleidingen door Belgische verbindingssambtenaren		Bestemming	Totaal
Begeleid tot op eindbestemming ⁵⁹		Armenië: 1 Bulgarije: 1 Irak: 1 Italië: 2 Litouwen: 1 Marokko: 3 Portugal: 1 Turkije: 3 Nederland: 1 Duitsland: 1	13
Begeleid tot check-in		China: 2 Roemenië: 1 Wit-Rusland: 3	6
DEPA begeleid door de LPA en de DVZ, arts, vertrouwenspersoon tot op eindbestemming		Somalië: 1 Zweden: 1 Zwitserland: 1	3
Begeleidingen door veiligheidsmedewerkers van de DVZ			
Vlucht zonder escorte vanuit Schiphol		Brazilië: 6 Chili: 5 Colombia: 1 Duitsland: 1 Ecuador: 1 Guatemala: 1 Suriname: 3	18
CJRO		Albanië: 8 Georgië: 2	10
Grensledingen		Duitsland: 134 Frankrijk: 108 Nederland: 359 Luxemburg: 5	606
Trein		Verenigd Koninkrijk: 6 Frankrijk: 10	16
Totaal			672

6.3.3.6 Terugvorderingen van de verwijderingskosten

De Dienst Vreemdelingenzaken vordert de verwijderingskosten terug van de werkgevers (in het geval van verwijdering na interceptie in het kader van zwartwerk) en van de vreemdelingen zelf wanneer zij naar België terugkomen met een visum lang- of kortverblijf of in het kader van gezinshereniging.

Teruggevorderde bedragen				
Oorsprong	2019	2020	2021	2022
Werkgever	€ 524.990,16	€ 925.384,96	€ 620.266,05	€ 166.814,92 (-75%)
Vreemdeling	€ 280.304,30	€ 144.303,99	€ 207.201,96	€ 388.542,03 (+46%)
Totaal	€ 805.294,46	€ 1.069.688,95	€ 827.468,01	€ 555.356,95 (-33%)

De daling in de terugvorderingen in 2022 is veroorzaakt door een scherpe afname van het aantal terugvorderingen van werkgevers. In 2020 en 2021 werd de achterstand in de dossierbehandeling weggewerkt. Tegelijk is het aantal vasthoudingen na zwartwerk afgenomen. Hierdoor zijn er minder nieuwe dossiers te behandelen. Bovendien neemt de gemiddelde factuur per terugvordering af door het

⁵⁹ Allen uitgevoerd via een vlucht, uitgezonderd twee begeleidingen naar Duitsland en Nederland via de wagen.

reserveren van vliegtuigtickets via Frontex. Gezien de DVZ deze tickets niet zelf betaalt, wordt de kost ook niet teruggevorderd.

De stijging van de terugvorderingen van de vreemdeling zelf is enerzijds te verklaren door het verhoogde aantal visumaanvragen sinds het internationaal vliegverkeer zich heeft hersteld. Anderzijds wordt er werk gemaakt van het wegwerken van de achterstallige dossiers.

Ontvangen bedragen				
	2019	2020	2021	2022
Werkgevers	€ 143.370,32	€ 138.391,17	€ 319.513,59	€ 307.360,75
Vreemdeling	€ 87.066,40	€ 56.406,38	€ 125.583,66	€ 244.455,00
Totaal	€ 230.436,72	€ 194.797,55	€ 445.097,25	€ 551.815,75

6.3.3.7 **Special Needs**

Met het project Special Needs beoogt de DVZ een humane terugkeer van mensen die medische of (psycho-)sociale ondersteuning nodig hebben. In het kader van het project voorziet de DVZ een betere opvolging van kwetsbare profielen in de gesloten centra, door het organiseren van coördinatievergaderingen en het financieren van tijdelijke opnames in de psychiatrie. Tijdens het terugkeerproces zet de DVZ in op begeleiding tijdens de vlucht, door artsen en immigratieambtenaren, en nadien op het organiseren van re-integratietrajecten en medische begeleiding na terugkeer.

In 2021 werd ook ingezet op de verwijdering van geïnterneerden waarvoor Special Needs gevraagd worden. Ondanks COVID-19 konden enkele moeilijke verwijderingen worden gerealiseerd. De DVZ werkt voortdurend aan de uitbreiding van het netwerk in België (o.a. met Justitie) en in de landen van herkomst, o.a. via het European Return and Reintegration Network en Frontex (Joint Reintegration Services).

	Aantal behandelde dossiers (waarvan geïnterneerden)	Totaal gerealiseerde terugkeer via Special Needs	Special needs bestaande uit: reïntegratiesteun ter plaatse na terugkeer	Special needs bestaande uit: begeleiding voor de reis
2019	87 (20)	39	38	13
2020	55 (23)	22	12	9
2021	68 (16)	33	27	15
2022	72 (16)	28	44	9

6.3.3.8 **Frontex**

Sinds 2017 biedt Frontex de lidstaten de mogelijkheid om tickets te boeken in het kader van de gedwongen verwijdering op lijnvluchten. Ze ontwikkelden hiervoor FAR of de Frontex Application for Return. De DVZ gebruikt het systeem sinds 2018.

De DVZ hoeft niets zelf te betalen: Frontex betaalt de tickets rechtstreeks aan de maatschappijen/het boekingskantoor. Het systeem is beperkt tot de terugkeer naar derde landen.

Na enkele aanpassingen aan het concept, werd er ook voor gekozen om de overnachtingen en dagvergoedingen van de escorteurs te vergoeden aan een door de EU vastgelegd tarief. Er wordt evenwel enkel een dagvergoeding betaald wanneer de escorteurs ergens overnachten.

De DVZ doet de boeking van de tickets in FAR van de personen die verwijderd worden zonder escorte en de Federale Politie doet de boekingen in FAR van de personen die verwijderd worden met escorte.

De DVZ boekt quasi 100% van de mogelijke vluchten zonder escorte met FAR. In totaal vertrokken 1.113 personen met door Frontex betaalde tickets in 2022 ten opzichte van 779 personen in 2021 en van 833 personen in 2020. 1.074 personen vertrokken zonder escorte en 39 met escorte.

In het laatste kwartaal van 2022 werd Frontex geconfronteerd met budgettaire beperkingen waardoor niet alle routes beschikbaar waren. Dit had vooral een impact op de vluchten onder escorte waardoor deze grotendeels op het nationaal budget werden gereserveerd.

Naast de reservaties via FAR, vordert de DVZ ook kosten gelinkt aan gedwongen terugkeer terug bij Frontex door middel van Grant Agreements.

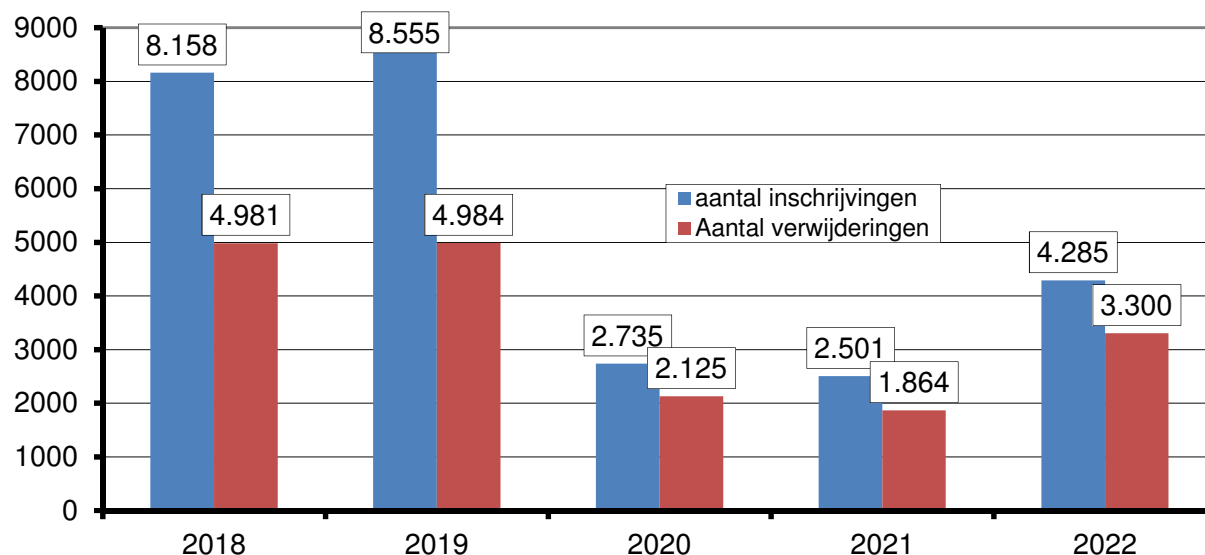
De terugvorderingen bij Frontex			
2019	2020	2021	2022
€ 699.733,21	€ 371.897,46	€ 21.154,99	€ 237.601,36

De DVZ schat dat de boekingen via FAR voor de DVZ in 2022 een besparing van 1.003.587 euro hebben opgeleverd ten opzichte van 541.720 euro in 2021.

6.4 De gesloten centra

6.4.1 Inschrijvingen en verwijderingen uit de gesloten centra

In 2022 werden in totaal 4.285 bewoners ingeschreven in de gesloten centra. Dit cijfer is exclusief het aantal overplaatsingen van bewoners tussen de centra onderling. In 2022 werden in totaal 3.300 bewoners verwijderd van het grondgebied vanuit de gesloten centra.

In 2022 werden er 85% mannen en 15% vrouwen ingeschreven. Qua oorsprong was de verhouding de volgende: 37,6% grensdossiers, 42% politie-intercepties, 15% gevangenisdossiers en 6,4% vasthoudingen in het kader van de Dublin-verordening overeenkomst. De gemiddelde leeftijd van de ingeschreven mannen bedroeg 34 jaar. Bij de vrouwen was dit 37 jaar.

De top 5 qua nationaliteit die werden ingeschreven: 1) Albanië (17,4%), 2) Marokko (6,8%), 3) Georgië (4,9%), 4) Algerije (4,6%), 5) Turkije (4,1%).

6.4.2 Detailoverzicht van de uitschrijvingen uit de gesloten centra

Uitschrijvingen uit de gesloten centra								
Jaar	Inschrijvingen	verwijderingen				Vrijstellingen	Ontsnappingen	% verwijderingen ten opzichte van inschrijvingen
		repatriëringen	terugdrijvingen	Overnames	Totaal			
2019	8.555	1.987	2.023	974	4.984	3.271	3	58%
2020	406	143	100	61	304	900	3	75%
2021	1.162	390	253	206	849	552	10	73%
2022	4.285	1176	1.329	795	3.300	789	9	77%

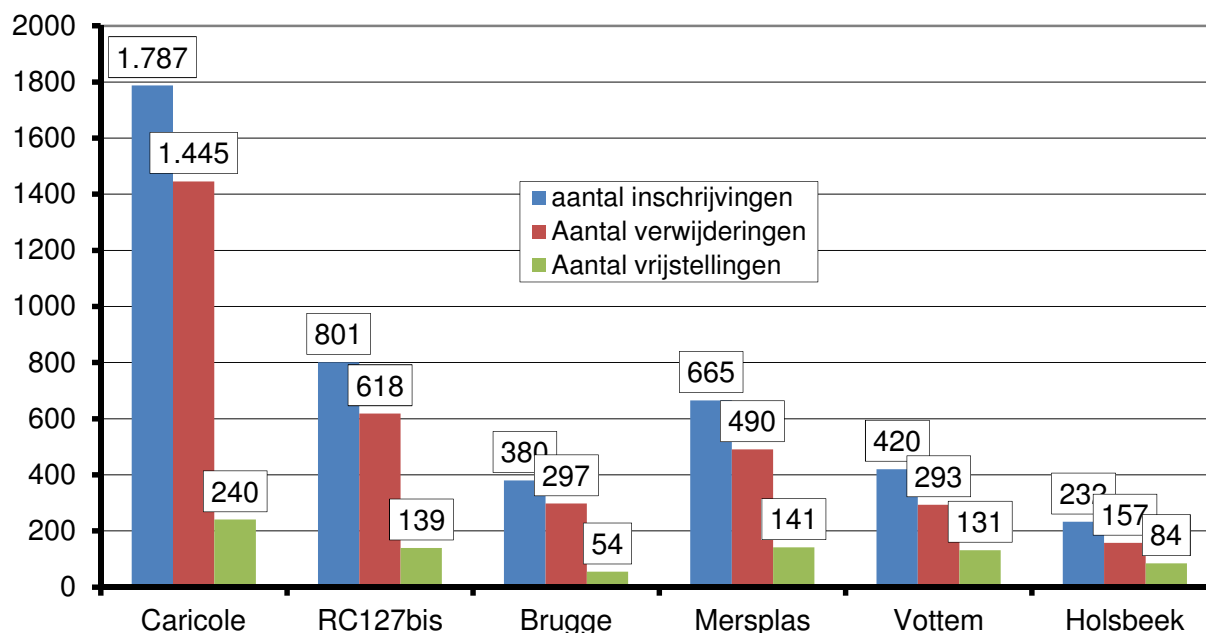
In 2022 is het aantal verwijderingen vanuit de gesloten centra t.o.v. het jaar 2021 in reële cijfers gestegen van 849 naar 3.300 (275 verwijderingen op maandbasis). Het percentage verwijderingen in verhouding tot het aantal eerste opsluitingen steeg eveneens van 73 % naar 77 %.

Het hoeft geen betoog dat procentueel gezien deze stijging mede een gevolg is van de normalisering van het vliegverkeer. Het aandeel terugdrijvingen vanuit de gesloten centra steeg t.o.v. het aantal verwijderingen van 30 naar 40%.

In 2022 werden 789 personen vrijgesteld vanuit de gesloten centra. De redenen voor deze vrijstellingen zijn divers: niet bekomen van een reisdocument, positieve beslissing van de DVZ of van het CGVS, vrijstelling op basis van nieuwe elementen die op het ogenblik van de opsluiting nog niet bekend waren (gepland huwelijk, medische redenen), enz ...

In 2022 ontsnapten 9 bewoners uit de gesloten centra waarvan 5 uit een centrum en 4 bij een ziekenhuisconsultatie/opname.

Voor de 3 hoofdcategorieën (inschrijvingen, verwijderingen, vrijstellingen) levert dit per gesloten centrum het volgende staafdiagram op:

6.4.3 *Capaciteit van de centra*

In 2022 bedroeg de gemiddelde maximale opvangcapaciteit voor alle centra samen 433 plaatsen.

De maximumcapaciteit van de centra werd vanaf maart 2022 opgeschaald en bedroeg op het einde van het jaar 491. In het begin van het jaar was ze nog 312 ten gevolge van de coronacrisis. In de loop van 2023 zal ze nog verder stijgen in functie van de verdere invulling van het noodzakelijke personeel. Omwille van personeelstekorten kon de beschikbare capaciteit (pre-covid) op het einde van 2022 immers nog niet ten volle benut worden.

6.4.4 *Gemiddeld aantal bewoners*

Het dagelijks gemiddeld aantal bewoners in alle gesloten centra samen lag in 2022 op 314 bewoners (2021: 209 bewoners; 2020 : 251 bewoners). Dit komt neer op een bezettingsgraad van 72,5 %.

De reden hiervoor was tweevoudig. Enerzijds waren er in het begin van 2022 door de coronacrisis nog steeds quarantainemaatregelen van toepassing in de centra. Hierdoor was er een bottleneck bij de intake wegens het geringe aantal beschikbare individuele kamers. Het verblijf in een centrum wordt, behoudens uitzonderingen, immers gekenmerkt door het leven in groepsverband. Hierdoor werd het aantal mogelijke inschrijvingen beperkt.

Anderzijds voldeed het aanbod van verwijderbare personen niet steeds om de beschikbare plaatsen in te vullen o.a. wegens nog steeds bestaande reisbeperkingen voor sommige bestemmingen en het vermijden van het gelijktijdig opsluiten van te grote groepen van personen met dezelfde nationaliteit.

6.4.5 *Verblijfsduur*

Gemiddelde verblijfsduur in dagen						
	Caricole	RC127bis	Brugge	Mersplas	Vottem	Holsbeek
2020	35	43	51	74	63	42
2021	21	38	44	39	62	27
2022	16	31	44	42	51	39

De verblijfsduur van de bewoners wordt gerekend vanaf de vasthouding tot de verwijdering of de vrijstelling vanuit het centrum. Met de verhuis tussen centra wordt geen rekening gehouden.

6.4.6 *Beheer van de centra*

6.4.6.1 *Corona exit*

Op 10 januari 2022 verspreidde Empeva nieuwe richtlijnen bij hoogrisicocontacten. Hierbij werd in de eerste plaats een onderscheid gemaakt op het vlak van het al dan niet vertonen van symptomen na dergelijk contact. In functie van de vaccinatiestatus werd bepaald welke maatregelen op het vlak van testafname en quarantaineperiode dienden te worden genomen.

Op 7 maart 2022 besliste het Overlegcomité dat 'code geel' van kracht werd (= de epidemiologische situatie en druk op de ziekenhuizen is onder controle). Hierdoor werden ook voor de centra de richtlijnen aangepast waarbij nog steeds de nadruk werd gelegd op ventilatie en hygiënemaatregelen (alcoholgels en mondklappers bleven ter beschikking). Het dragen van mondklappers bleef ten eerste aanbevolen in geval van een medisch risico, wanneer men geen afstand van 1,5 m kon houden en/of bij onvoldoende verluchting. FFP2 maskers bleven verplicht tijdens het contact met bewoners in quarantaine/isolatie.

Op 21 maart 2022 werden de quarantainemaatregelen versoepeld in de centra. Nieuwe bewoners werden niet meer automatisch in preventieve quarantaine geplaatst. Alvorens zij de bewonersgroep vervoegden, werd hen wel verzocht om een sneltest te laten afnemen. Wanneer een bewoner symptomen vertoonde, moest een sneltest afgenomen worden. Indien deze positief bleek, werd betrokkene afgezonderd in afwachting van het resultaat van een PCR test.

De bezoeksregeling viel vanaf 28 maart 2022 terug op de regelgeving zoals bepaald in het Koninklijk Besluit van 2/8/2002. In het kader van het ongestoord ('intiem') bezoek werd de bezoeker verzocht een zelftest te doen voorafgaand aan het bezoek.

Het Overlegcomité besliste op 20 mei 2022 uiteindelijk om de mondklapperplicht volledig af te schaffen (behalve in ziekenhuizen, in medische kabinetten (bij de dokter) en in apotheken). In functie hiervan kon ook in de centra teruggekeerd worden naar het 'nieuwe normaal'.

6.4.6.2 *Ingebruikname speciale vleugel te Merksplas*

Op 1 december 2022 werd, naar analogie van het Centrum voor Illegalen te Vottem, een speciale vleugel (ASV) in gebruik genomen. Deze heeft een capaciteit van 14 personen. De doelgroep van deze vleugel bestaat uit bewoners die omwille van gedragsmatige, psychische, fysieke, ideologische en andere problemen extra zorg, opvolging en omkadering nodig hebben.

Behoudens uitzonderingen is in de centra het groepsregime de regel. Dit wil zeggen dat een bewoner pas overgeplaatst wordt naar de ASV wanneer het leven in groep niet mogelijk blijkt te zijn of wanneer bij intake indicatoren worden opgemerkt die een tegenindicatie vormen voor het leven in groep en een (kortdurende) medische afzondering of afzondering als veiligheidsmaatregel geen soelaas hebben geboden. Het kamerregime in de ASV wordt dus enkel toegepast in het belang van de bewoner. Het doel hierbij is een regime te creëren met zorg op maat van de bewoner. Er wordt geprobeerd een begeleidingstraject uit te stippelen waarbij tegemoet wordt gekomen aan de noden en behoeften van zowel de bewoners als die van de organisatie.

Het koninklijk besluit van 08/05/2014 waarin het kamerregime werd uitgeschreven, werd integraal opgenomen in het KB van 02/08/2002 omtrent de werking van de gesloten centra.

6.4.6.3 **Klachtencommissie**

Het koninklijk besluit van 02/08/2002 voorziet in een Klachtencommissie die belast is met de behandeling van individuele klachten van bewoners die te maken hebben met de toepassing van dit besluit. Het ministerieel besluit van 23/09/2002 bepaalt de procedure- en werkingsregels van de Commissie en het permanent secretariaat.

In 2022 werden er 12 klachten ingediend. In acht gevallen werd de klacht door het permanent secretariaat ontvankelijk verklaard. Zes klachten gingen over de medische behandeling in het centrum, één over de behandeling op de luchthaven en één klacht was gericht tegen de directie. Geen enkele klacht werd gegrond verklaard door de Klachtencommissie. De Klachtencommissie formuleerde aldus geen enkele aanbeveling.

6.4.6.4 **Infrastructuur**

Geïntegreerd Infrastructuurplan Terugkeer

In 2022 werden verdere stappen gezet in belangrijke infrastructurele dossiers. Op 25 februari 2022 keurde de Regering het Geïntegreerd Infrastructuurplan Terugkeer (GIT) goed. Het 'masterplan' voor de uitbreiding van de capaciteit van de gesloten centra dat onder de regering Michel I werd neergelegd, werd geëvalueerd en verbeterd om te voldoen aan de huidige noden.

De behoefte aan plaatsen in de gesloten centra werd berekend rekening houdende met de impact die de inzet op alternatieven voor detentie kan hebben. Wat de gesloten centra betreft, gaat het om de bouw van een nieuw Vertrekcentrum voor Kortverblijvers in Steenokkerzeel, de bouw van twee nieuwe gesloten centra in Zandvliet en Jumet, die al in het Masterplan waren opgenomen, en de vervanging van het Centrum voor Illegalen te Brugge (CIB) door een nieuw centrum in Jabbeke. In het kader hiervan werd een werkgroep 'GIT' opgestart bestaande uit vertegenwoordigers van de Regie der Gebouwen, de DVZ en de beleidscellen van beide diensten.

Modernisatie en humanisering van het CIB

In afwachting van de vervanging van het huidige centrum werden in 2022 een aantal noodzakelijke verbeteringswerken opgestart. In de eerste plaats werd er luchtkoeling geplaatst in de dag –en slaapzalen alsook in verschillende lokalen van de medische dienst. De temperatuur kon er in de zomer immers hoog oplopen. Dit zorgde niet zelden voor onrust in het centrum. De werken werden op het eind van het jaar voltooid.

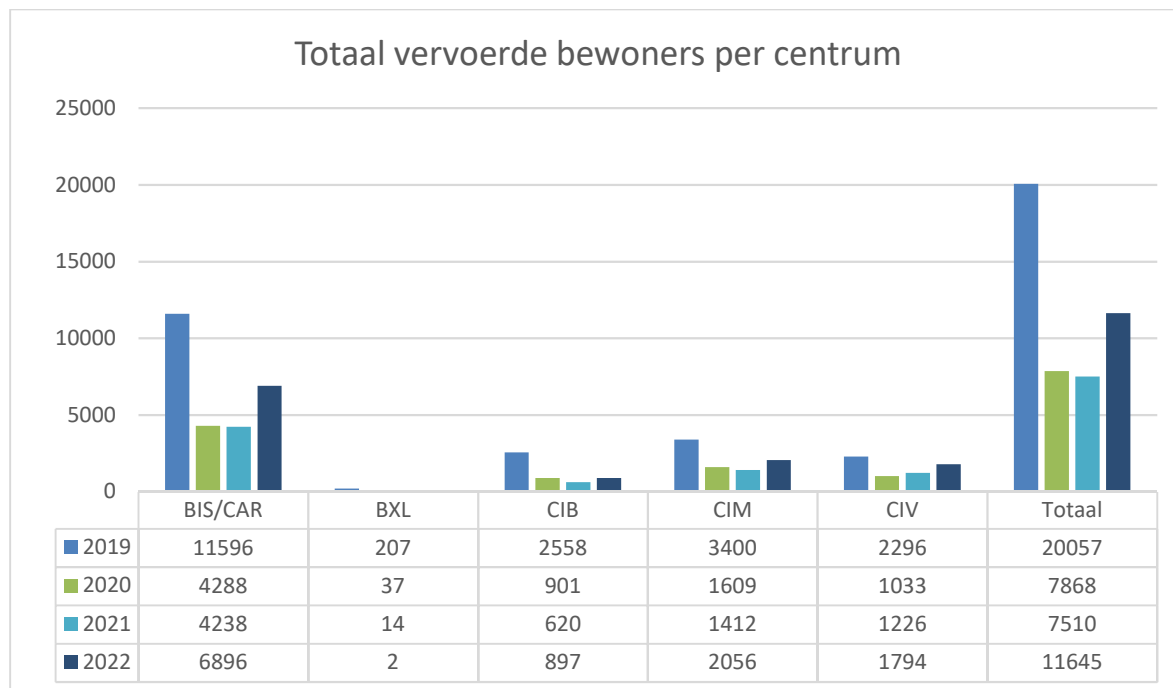
Daarnaast werden nog 4 andere belangrijke projecten opgestart :

- De keuken werd gerenoveerd conform de opmerkingen van de FAVV;
- Binnenverlichting werd vernieuwd om energie te besparen en om het comfort en de veiligheid in de gebouwen te verbeteren;
- Het sanitair meubilair dat sterk verouderd was, werd vernieuwd;
- In de sportzaal werd een nieuwe sportvloer gelegd ter preventie van letsels.

Deze dossiers werden in 2022 i.s.m. de Regie der Gebouwen volledig voorbereid, waardoor alle projecten in mei 2023 afgewerkt zullen zijn.

6.4.7 **Bewonersvervoer**

Een vergelijking van het aantal in 2022 vervoerde bewoners per centrum op jaarbasis met de drie voorgaande jaren levert volgende grafiek op. Wat meteen opvalt, is dat alle cijfers met betrekking tot vervoer in stijgende lijn zitten in vergelijking met het voorgaande jaar.

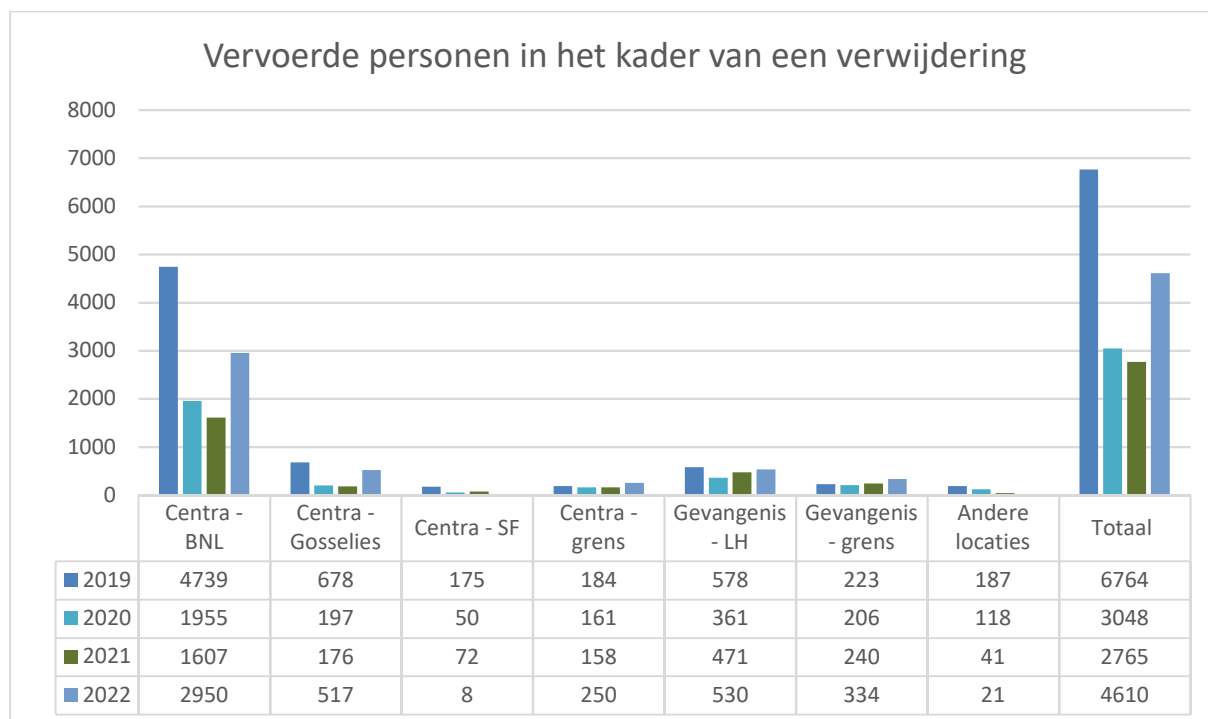
In totaal werden er 11.645 personen vervoerd. Hiervoor waren in 2022 10.214 ritten nodig in vergelijking met 7.590 ritten in 2021, 6.787 in 2020 en 13.689 in 2019.

Het aantal vervoerde bewoners steeg op jaarbasis met 55%, het aantal ritten steeg met 35%. De daling van het aantal vervoerde bewoners die in 2020 begon en in 2021 werd verdergezet, kende een omkeer in 2022. Er blijft echter nog een groot verschil met de pré-corona cijfers.

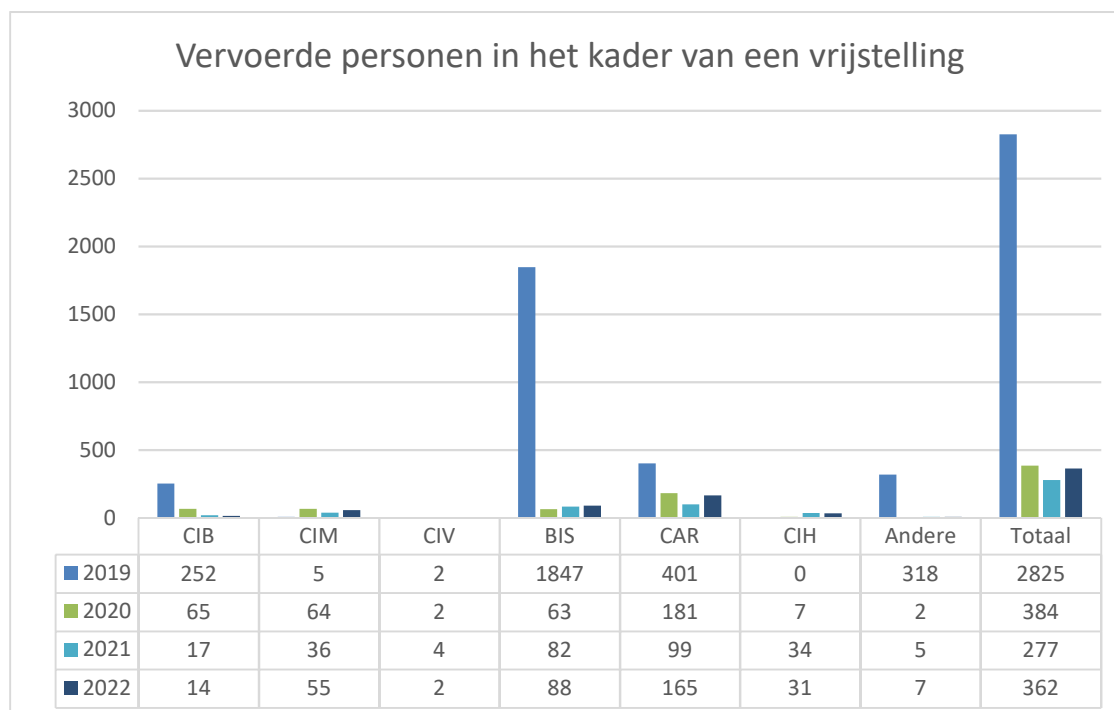
De bewoners werden naar de volgende bestemmingen vervoerd								
	2019		2020		2021		2022	
	bewoners	%	bewoners	%	bewoners	%	bewoners	%
Naar een gesloten centrum	6.919	32,4	2.813	35,8	2.880	38,3	4.494	38,5
Verwijderingen	6.764	31,7	3.048	38,8	2.765	36,8	4.610	39,5
Vrijstelling	2.825	13,2	384	4,9	277	3,7	362	3,1
Juridische bestemming	1.205	5,7	610	7,8	579	7,7	757	6,5
Medische bestemming	1.145	5,4	497	6,3	469	6,2	623	5,3
Andere	1.199	6	516	6,5	1.054	7,3	816	6,9
Totaal	20.057		7.868		7.510		11.662	

Andere betreft o.a. overbrengingen naar een woonunit, naar de ambassade of een consulaat in het kader van identificatie, naar een open centrum, ...

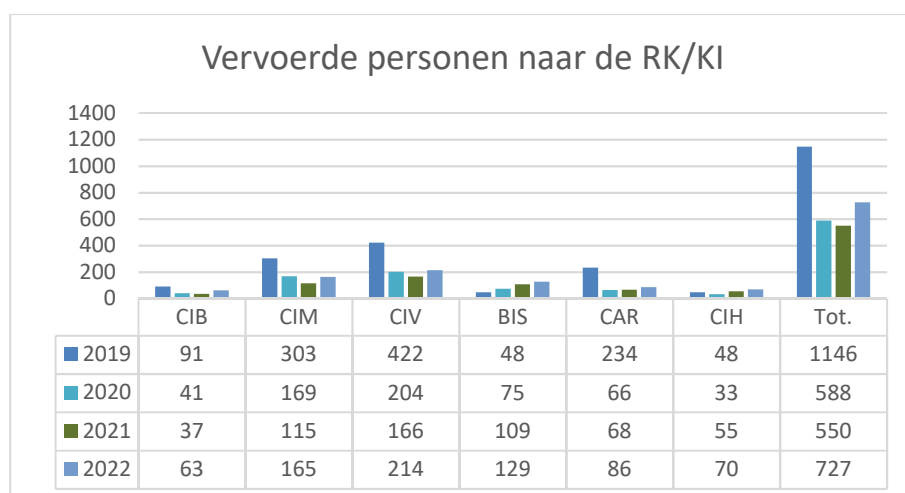
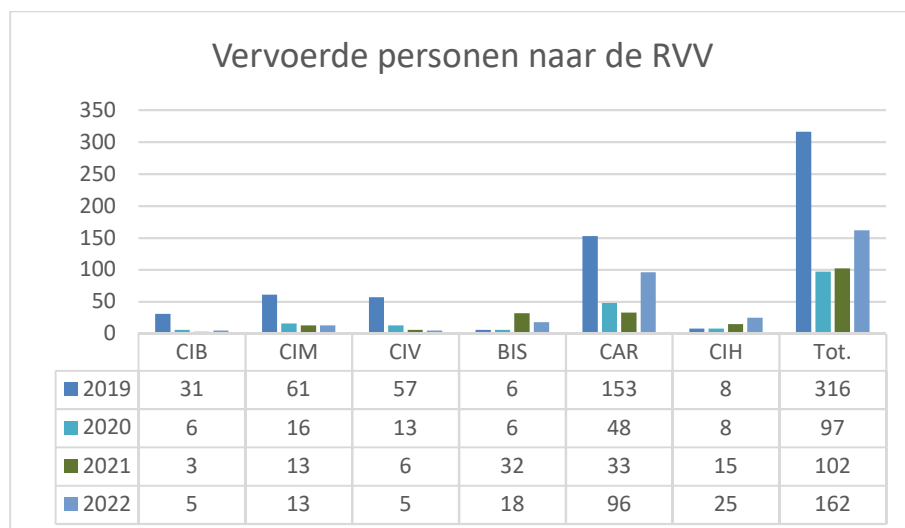
In 2019 legden de wagens van de DVZ 1.324.823 kilometer af en in 2020 was dat maar 857.471 kilometer. In 2021 steeg het aantal afgelegde kilometers naar 1.026.264 en in 2022 steeg dit verder naar 1.355.932 kilometer. Dit is lichtjes meer dan het aantal afgelegde kilometers in 2019.

In deze tabel worden alle transfers in het kader van een repatriëring over land of via de lucht opgenomen. De verhouding van het aantal verwijderingen via een luchthaven tot het aantal verwijderingen over land is 87% - 13%. In 2021 was deze verhouding 83% - 17%. Aangezien niet alle vreemdelingen daadwerkelijk ook hun vlucht nemen, wordt vertrokken van poging tot verwijdering.

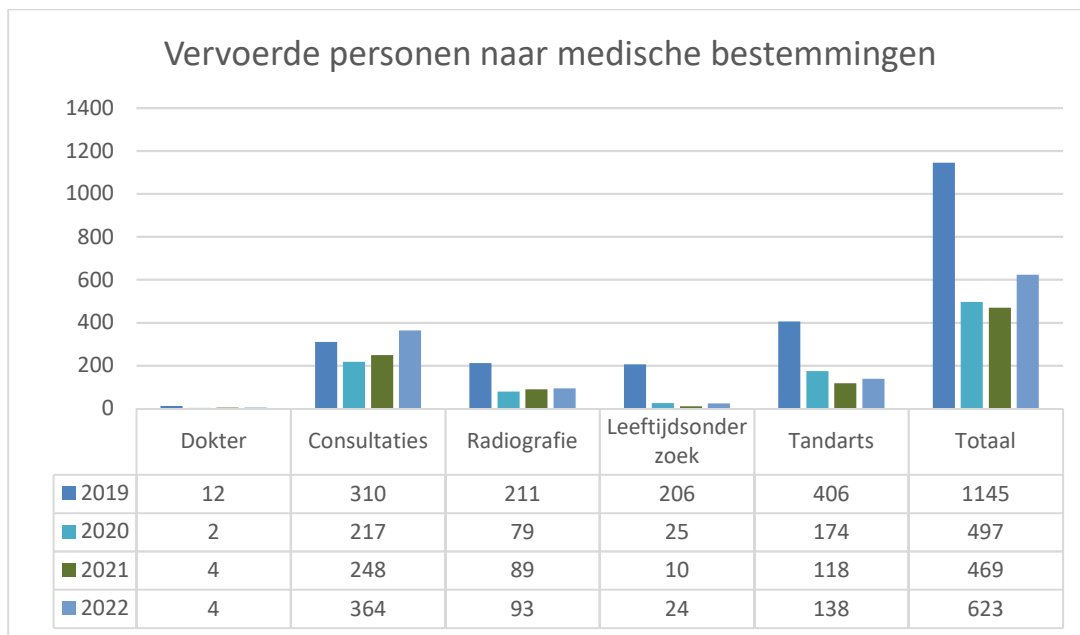

Onder de 'Andere' vallen voornamelijk de vrijstelling uit de community based family units (de 'FITT woonunits'). Het aantal vervoersopdrachten in het kader van vrijstellingen nam in 2022 met 27% toe.

De juridische bestemmingen worden opgesplitst in zittingen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV) enerzijds en de Raadkamer (RK) en Kamer van Inbeschuldigingstelling (KI) anderzijds. Daarnaast werd er nog 23 keer naar een ander rechtbank gereden.

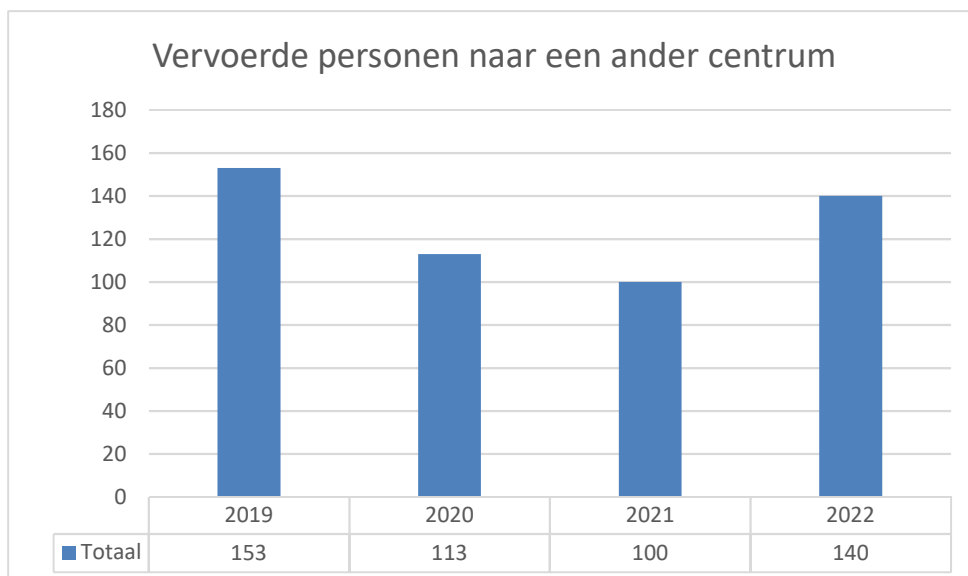
Het aantal vervoerde bewoners naar juridische bestemmingen steeg in 2022 met 32% tegenover 2021.

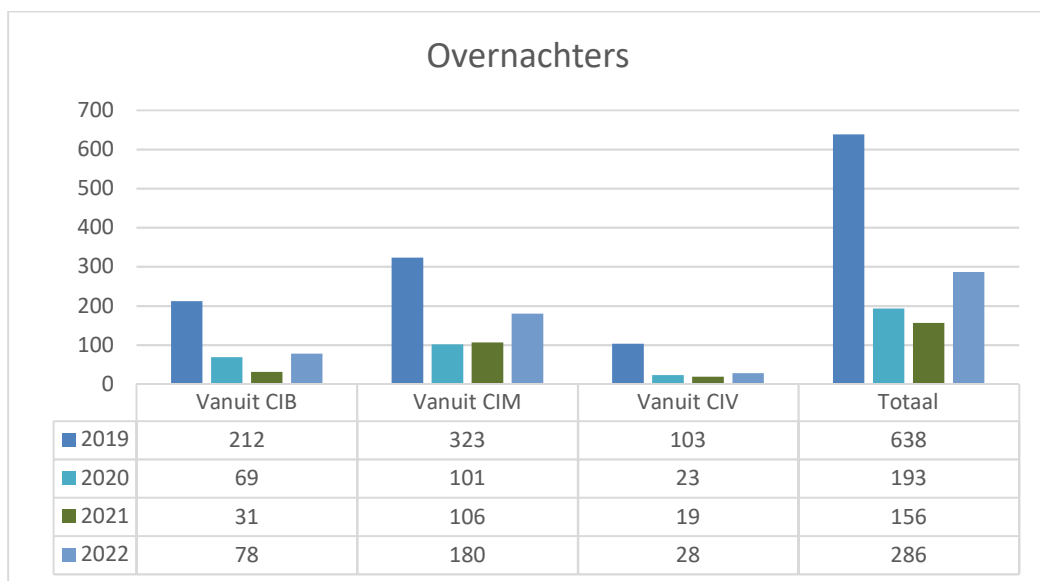
Het gaat hier voornamelijk over consultaties in ziekenhuizen en bij tandartsen. Deze vervoersopdrachten worden niet altijd aangevraagd omwille van een acuut medisch probleem. Een groot deel van de ziekenhuisbezoeken bestaat ook uit leeftijdsonderzoeken en TBC-controles (radiografie).

Consultaties maken het grootste deel van de medische bestemmingen uit, gevolgd door tandartsbezoeken, leeftijdsonderzoeken en radiografie. Consultaties betreffen hier voornamelijk afspraken in het ziekenhuis aangezien gewone doktersraadplegingen in de regel in het centrum gebeuren.

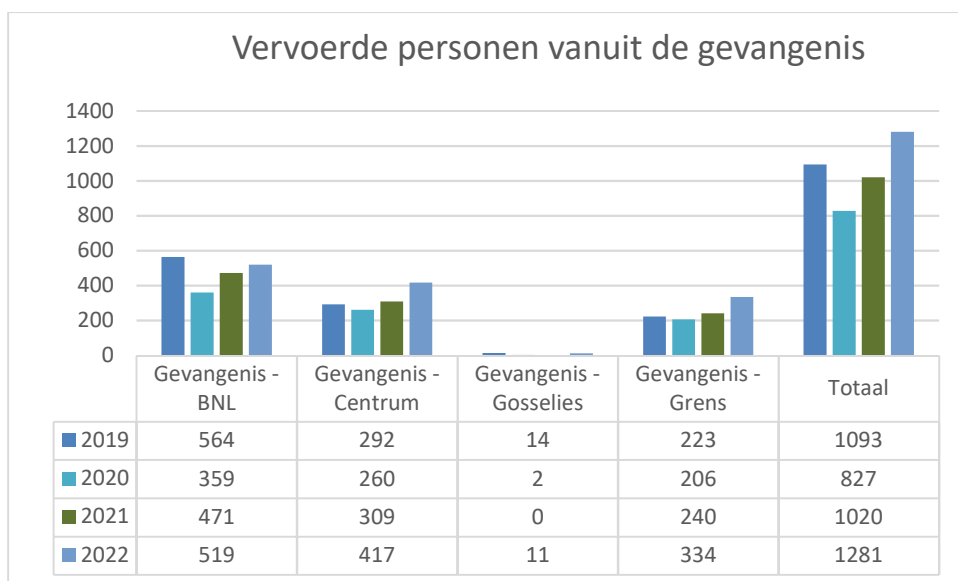
Voor het uitvoeren van deze opdrachten waren in totaal 617 transfers nodig. Er is een stijging van het aantal bewoners ten opzichte van 2021, met name 33%.

Bewoners voor wiens familie het onmogelijk is om op bezoek te komen in het gesloten centrum vanwege de afstand of van wie er landgenoten in een ander centrum zitten, kunnen een overplaatsing vragen. De disciplinaire overbrenging omdat de bewoner agressief of ongepast gedrag stelt, of niet meer kan aarden in een bepaalde groep met andere bewoners, gebeurt op vraag van de centrumdirecteur. Een overbrenging wordt ook gedaan voor bewoners die nood hebben aan een andere omgeving.

Bewoners uit de centra die verder van de luchthaven van Zaventem (BNL) gelegen zijn (Brugge, Merksplas, Vottem) en die ingepland staan om met een vroege vlucht vanop de luchthaven van Zaventem te vertrekken, worden daags voordien al naar het centrum Caricole of 127BIS overgebracht om te overnachten aangezien deze centra zich dichtbij de luchthaven bevinden.

De DVZ zorgt ook voor het vervoer van vreemdelingen vanuit de gevangenis. De overbrengingen 'Gevangenis – Centrum' betreffen in se ook pogingen tot verwijdering maar hier wordt de ex-gedetineerde eerst overgebracht naar het centrum omdat de vreemdeling bv. 's ochtends vroeg een vlucht heeft of op een later tijdstip verwijderd zal worden. Deze cijfers zijn opgenomen in de totale cijfers van de verwijderingen uit de centra.

In 2021 had Bureau T 66 voertuigen in gebruik. In 2022 werden er nieuwe voertuigen aangeschaft, maar werden er ook enkele uit roulatie genomen, eind 2022 telde Bur T 76 voertuigen in roulatie.

7 De strijd tegen misbruik

De DVZ staat de gerechtelijke overheden en de politie-, veiligheids- en inlichtingendiensten bij in het kader van hun wettelijke opdrachten. Deze samenwerking maakt het mogelijk om de strijd tegen alle soorten fraude en misbruiken te versterken (de voornaamste soorten zijn de identiteitsfraude, de fraude met betrekking tot de schijnrelaties en schijnerkenning kinderen).

7.1 Samenwerking met de partners

Onderstaande gegevens hebben betrekking op het aantal informatie-aanvragen van de gerechtelijke diensten en de inlichtingendiensten. De DVZ verschaft informatie aan de partners voornamelijk over de identiteit, de verblijfstoestand en eventuele feiten van openbare orde of nationale veiligheid.

De DVZ verstrekt adviezen aan de parketten die het onderzoek over de staatloosheid voeren. Om een betere beeldvorming mogelijk te maken, worden deze cijfers afzonderlijk weergegeven.

De informatie-uitwisseling met de gerechtelijke en administratieve autoriteiten m.b.t. het 'project Europa' betreft het misbruik van een Europese nationaliteit d.m.v. valse of vervalste identiteitsdocumenten en neemt derhalve een bijzondere plaats in binnen de strijd tegen identiteitsfraude.

Voor omvangrijke of gevoelige onderzoeken hebben de partners de mogelijkheid om de dossiers bij de DVZ zelf te consulteren en ter plaatse begeleid te worden in hun zoektocht naar informatie. Door enkele grote gerechtelijke onderzoeken gebeurde dit in 2020 veel meer.

De wetgever heeft voorzien in een automatische informatie-uitwisseling met het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse (OCAD). Hierbij wordt informatie uit het vreemdelingendossier – ambtshalve of op vraag – gedeeld met OCAD wanneer deze wijzen op een mogelijke dreiging.

Aantal dossiers met vragen om inlichtingen en meldingen				
	2019	2020	2021	2022
Gerechtelijke onderzoeken	3.801	3.537	3.370	3.054
Staatlozen	518	412	273	185
Consultaties van dossier bij de DVZ	113	388	151	265
Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD)	1488	851	810	974
Project Europa	232	320	421	260
Sociale Inspectie en de Arbeidsauditoraten	1.322	1.451	1.695	2.194

In de tweede helft van 2022 werd er een daling vastgesteld van het aantal gevallen 'project Europa', wat niet strookt met de vaststellingen uit (gerechtelijke) onderzoeken waar er opmerkelijk veel fraudegevallen worden vastgesteld.

De toename van vragen van de Sociale Inspectie en de Arbeidsauditoraten is vermoedelijk te wijten aan:

- Meer beroepen bij de arbeidsrechtbanken tegen de OCMW-wetgeving, met inbegrip van weigering/einde opvang Fedasil;
- Veel vragen van de inspectiediensten over het verblijfsstatuut en of de persoon al dan niet mag werken.

7.2 Schijnhuwelijken en valse verklaringen van samenwoning

In de strijd tegen de schijnrelaties verstrekt de DVZ informatie aan de lokale besturen en de gerechtelijke autoriteiten. Het vreemdelingendossier bevat immers geregeld informatie over voorgaande of nog bestaande relaties.

Aantal dossiers waarin informatie wordt gevraagd				
In het kader van:	2019	2020	2021	2022
Voorgenomen huwelijken	3.955	2.641	3.583	4.035
Afgesloten huwelijken	1.563	2.680	1.967	2.012
Voorgenomen samenwoningen	2.425	1.873	2.642	3.210
Afgesloten samenwoningen	53	50	65	74
Totaal	10.207	7.793	8.257	9.331⁶⁰

Top 5 nationaliteiten							
2019		2020		2021		2022 ⁶¹	
Marokko	1.981	Marokko	1.802	Marokko	1.592	Marokko	1.573
Brazilië	369	Turkije	387	Turkije	404	Turkije	386
Turkije	330	Brazilië	269	Brazilië	326	Brazilië	374
Tunesië	293	Kameroen	264	Kameroen	320	Kameroen	322
Algerije	268	Tunesië	242	Algerije	251	Algerije	311

7.3 Schijnerkenningen van kinderen (wet 19.07.2017)

De DVZ onderzoekt in de dossiers of er aanwijzingen zijn dat de erkenning frauduleus kan zijn en geeft deze informatie door aan de parketten. Dit is bijvoorbeeld het geval bij veelvuldige erkenningen door eenzelfde persoon van kinderen bij diverse vrouwen.

Bij koninklijk besluit van 7 oktober 2022 wordt de mogelijkheid gecreëerd om alle nuttige inlichtingen omtrent het risico op schijnerkenningen in het Rijksregister te melden. Zodra de structuur van het register is aangepast, zal een besluit genomen kunnen worden tot inwerkingtreding van deze regeling.

Aantal verzoeken om hulp bij onderzoeken naar potentiële fraude				
Bij:	2019	2020	2021	2022
Prenatale erkenning België	453	476	486	502
Postnatale erkenning België	867	1030	993	1.031
Onderzoeken mbt vorderingen tot nietigverklaring	32	63	62	36
Onderzoeken naar vaststelling vaderschap, betwisting vaderschap, buitenlandse erkenningsakten	46	84	136	140
Totaal	1.398	1.653	1.800	1.709

Top 5 nationaliteiten				
	2019	2020	2021	2022
Kameroen	193	196	244	246
Marokko	185	234	217	216
Congo (DRC)	117	134	163	173
Guinee	80	70	108	131
Nigeria	59	85	68	60

7.4 Procedure staatlozen

In de strijd tegen het frauduleus bekomen van het statuut van staatloze, gaat de DVZ op vraag van het parket in het administratief dossier op zoek naar elementen die wijzen op een bestaande nationaliteit. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit een recent voorgelegd nationaal paspoort of indicaties die wijzen op een andere nationaliteit dan de opgegeven herkomst.

⁶⁰ De achterstand van 1.314 Nederlandstalige en 237 Franstalige informatie-aanvragen werd volgens een procentuele verdeelsleutel bij de rubrieken bijgeteld.

⁶¹ In de cijfers 2022 mbt de nationaliteiten werden de nog te behandelen aanvragen van 2022 niet opgenomen.

Aantal adviezen met top 5 van de nationaliteiten							
2019		2020		2021		2022	
Palestina	458	Palestina	339	Palestina	206	Palestina	139
Onbepaald	30	Servië	13	Onbepaald	4	Servië	14
Servië	13	Rusland	6	Servië	16	Armenië	6
Kosovo	7	Onbepaald	2	Armenië	7	Slowakije	3
Andere	6	Andere	58	Andere	48	Andere	23
Totaal	514	Totaal	418	Totaal	281	Totaal	185

De daling van het aantal onderzoeken naar Palestijnse onderdanen die mogelijk misbruik maken van het statuut van staatloosheid, weerspiegelt niet de situatie op het terrein. Een aantal parketten vragen geen advies meer, omdat ze uit hun eigen onderzoeken en op grond van de jurisprudentie in hun rechtsgebied voldoende elementen kunnen putten om de aanvraag al dan niet te verwerpen.

7.5 Strijd tegen radicalisme

De cel Radicalisme centraliseert en harmoniseert de stroom van de informatiegegevens inzake radicalisme, extremisme of terrorisme, zowel intern als met de externe partners en neemt actief deel aan de verschillende vergaderingen die in het kader van de Strategie Extremisme en Terrorismen georganiseerd worden. De DVZ is een ondersteunende dienst van het OCAD.

Aantal dossiers				
	2019	2020	2021	2022
Start opvolging	243	234	240	154
Einde opvolging	96	245	269	171
Totaal opgevolgde dossiers	720	640	436	501

De start van de opvolging van een dossier kan om verschillende redenen gebeuren. Het kan gaan over een opsluiting in de gevangenis, informatie uitgaande van de veiligheids- of inlichtingendiensten of van andere partners.

De beëindiging van de opvolging van een dossier kan gebeuren op basis van genomen maatregelen, een verwijdering, een uitlevering of de indicatie door de partnerdiensten dat de persoon niet langer voorwerp uitmaakt van een opvolging inzake radicalisme.

In februari 2022 heeft de cel radicalisme de screening voor zijn rekening genomen van de Oekraïners die zich bij de DVZ hebben aangeboden met het oog op het verkrijgen van de tijdelijke bescherming.

7.6 Analyses van de irreguliere migratiestromen en -fenomenen

De DVZ investeerde verder in het ontwikkelen van landen- en thematische analyses. Speaking notes helpen om met de andere partners een eenvormige boodschap te brengen aan de autoriteiten van de landen van herkomst. De DVZ zorgt dat de analyses bij de belangrijkste partners verspreid worden. De DVZ organiseerde interne ronde tafels waarbij bijzondere migratiefenomenen werden gedetecteerd en aangepakt. Ook wordt er deelgenomen aan andere fora van de externe partners.

Aantal analyses				
	2019	2020	2021	2022
Landenanalyses	34	47	24	28
Ronde tafels	4	3	3	3

8 Geschillen

Het bureau Geschillen behandelt alle juridictionele beroepen die worden ingediend tegen de individuele administratieve beslissingen genomen in toepassing van de wet van 15 december 1980. Het gaat hoofdzakelijk om de beroepen die worden ingediend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en, in cassatie, bij de Raad van State. Het bureau Geschillen behandelt ook de beroepen die bij de Raadkamer en de Kamer van inbeschuldigingstelling worden ingediend tegen elke vrijheidsberovende maatregel en de beroepen die bij de burgerlijke rechtbanken worden ingediend.

Voor elk beroep moet de DVZ eerst de wettigheid van de aangevochten beslissingen verifiëren. Te dien einde analyseert hij alle argumenten die door de verzoekers naar voren worden geschoven en controleert hij hun legitimiteit. Wanneer deze middelen gegrond lijken, onderzoekt hij, in overleg met het bevoegde uitvoeringsbureau, of het opportuun is om de betwiste beslissingen in te trekken en het dossier opnieuw te onderzoeken. Wanneer er daarentegen geen enkele duidelijke onregelmatigheid wordt vastgesteld, zorgt hij voor de opvolging van de verdediging van deze beslissingen. Om dit te doen wijst hij een advocaat aan die de DVZ bij de rechtbanken moet vertegenwoordigen. In bepaalde gevallen verdedigt hij zichzelf bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Indien een advocaat wordt aangewezen, is het bureau Geschillen zijn exclusieve gesprekspartner. In deze hoedanigheid informeert het bureau hem over het standpunt van de dienst, beantwoordt het al zijn vragen en geeft het alle relevante informatie aan hem door. Het bureau Geschillen informeert de gemeentebesturen ook over bepaalde soorten beroepen die, gewoon omdat ze ingediend worden, onmiddellijke gevolgen hebben voor het verblijf. In het kader van de verzoeken tot invrijheidstelling die bij de raadkamers van de rechtbanken van eerste aanleg worden ingediend, verifieert het bureau Geschillen de wettigheid van de vrijheidsberovende maatregelen en de beslissingen tot verwijdering van het grondgebied.

Vervolgens analyseert het bureau de door de rechtbanken genomen beslissingen. In voorkomend geval onderzoekt het bureau of het opportuun is om deze beslissingen in beroep of in cassatie te betwisten. Het bureau waakt over de correcte uitvoering van de vonnissen en arresten, door een nota met uitleg over de redenen van de beslissing en de nadere regels voor de uitvoering van de beslissing naar het bevoegde bureau te sturen. Vervolgens beantwoordt het bureau de eventuele vragen en opmerkingen.

Het bureau Geschillen behandelt ook de beroepen bij de Raad van State die tegen reglementaire akten gericht zijn, de aan het Grondwettelijk Hof gerichte beroepen en prejudiciële vragen, de prejudiciële vragen die door een Belgische rechtbank aan het HJEU worden gesteld en de beroepen bij het EHRM.

Het bureau Geschillen analyseert de jurisprudentie en verspreidt ze onder de diensten van de DVZ. Te dien einde worden alle beslissingen van de rechtbanken, die iets met de DVZ te maken hebben, ongeacht het feit of ze van nationale of internationale rechtbanken afkomstig zijn, gelezen. Ze worden geanalyseerd om de nieuwe, markante of terugkerende jurisprudentie te weerhouden. Uittreksels uit deze beslissingen worden gecompileerd in een newsletter die elke maand gepubliceerd wordt. Deze newsletter bevat ook een samenvatting van elk van deze beslissingen. Een analyse van de jurisprudentie die een impact zou kunnen hebben op de praktijk van de DVZ, de oriëntatie van de stellingen die bij de rechtbanken verdedigd worden en, in voorkomend geval, de reglementering, wordt eveneens uitgevoerd. Het bureau Geschillen geeft ook regelmatig een antwoord op vragen inzake de jurisprudentie en vragen om analyse die op specifieke punten betrekking hebben. In het kader van individuele dossiers kan er ook advies worden gevraagd aan het bureau. Om de uitvoeringsbureaus in staat te stellen om gemakkelijker toegang te hebben tot het antwoord op de terugkerende vragen die ze stellen, worden er ook syntheses opgesteld en via de newsletter van de DVZ gepubliceerd. De interne en externe partners hebben toegang tot een nieuwe databank die gecreëerd werd om de opzoekingen te vergemakkelijken en sneller uit te voeren.

8.1 Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, Raad van State en rechtbanken van de rechterlijke macht

Aantal beroepen					
Jaar	Raad voor Vreemdelingenbetwistingen	Raad van State Administratieve cassatie	Burgerlijke rechtbank	Raadkamer en Kamer van inbeschuldigingstelling	Totaal
2019	9.371	85	53	1.469	10.978
2020	9.148	48	186	1.348	10.730
2021	8.579	83	127	915	9.704
2022	9.793	77	272	1.016	11.158

De laatste drie jaar werden er het hoogst aantal beroepen ingediend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen tegen de bijlagen 26quater, de beslissingen in het kader van de gezinshereniging en de beslissingen genomen in toepassing van artikel 9bis. In 2022 telden we respectievelijk 2.959, 1.508 en 1.189 beroepen.

De tendens die zich sinds 2020 aftekent in het stijgend aantal beroepen op vlak van studentenvisa wordt verdergezet.

Gevelde arresten Raad voor Vreemdelingenbetwistingen		
	Gevelde arresten	Annulaties van de bestreden beslissingen
2020	10.472	1.578
2021	13.473	1.964
2022	11.147	1.909

Percentage annuleringsarresten Raad voor Vreemdelingenbetwistingen	
2020	15,07%
2021	14,58%
2022	17,12%

In 2020 hebben de beroepen bij de Raadkamer en de Kamer van inbeschuldigingstelling tot 163 invrijheidstellingen geleid, 121 in 2021 en in 2022 tot 147 invrijheidstellingen.

8.2 HJEU, EHRM en Grondwettelijk Hof

In 2020 werden aan het HJEU twee prejudiciële vragen gesteld, één door de Raad van State en de andere door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

In 2021 werden aan het HJEU vier prejudiciële vragen gesteld, twee door de Raad van State, één door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en één door het Hof van Cassatie.

In 2022, werden aan het HJEU drie prejudiciële vragen gesteld:

- Eén vraag door de Raad van State met betrekking tot artikel 4, §1, c, van de Richtlijn 2003/86/CE die heeft geleid tot een beschikking tot schrapping (zaak C-191/22);
- Eén vraag door de Raad van State met betrekking tot artikel 23 van de Richtlijn 2011/95/UE (zaak C- 614/22);
- Eén vraag door de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel met betrekking tot de richtlijn 2004/38/EG en de Schengengrenscode (zaak C-128/22).

In 2020 werd één prejudiciële vraag gesteld aan het Grondwettelijk Hof door het Hof van Beroep.

In 2021 werden twee prejudiciële vragen gesteld aan het Grondwettelijk Hof, één door de Franstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel en de andere door de Raad van State.

In 2022 werden twee prejudiciële vragen gesteld aan het Grondwettelijk Hof:

- Eén vraag door de Raad van State met betrekking tot artikel 19, § 1, laatste lid van de wet van 15 december 1980;
- Eén vraag door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen met betrekking tot artikel 40bis, § 2, eerste lid, 3°, en 40ter, § 1 en § 2, eerste lid, 1° van de wet van 15 december 1980.

In 2020 werden 2 beroepen ingediend bij het EHRM.

In 2021 werden 2 beroepen ingediend bij het EHRM.

In 2022 werden 7 beroepen ingediend bij het EHRM.

De beroepen gaan over schendingen van de artikelen 3, 5, § 1, 5, § 4, 8 en 13 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

In 2022 werd één beroep ingediend bij de Raad van State tegen het Koninklijk Besluit van 13 oktober 2021 betreffende de studenten.

9 Internationale samenwerking en vertegenwoordiging

Gezien zijn missies en het feit dat een geloofwaardig en duurzaam migratiebeleid enkel kan worden vormgegeven mits internationale samenwerking, is de DVZ bijzonder actief op het internationale terrein. Dit zowel op bilateraal als op Europees en multilateraal vlak, en zowel op operationeel en technisch als op beleids(voorbereidend)- en regelgevend niveau.

9.1 Multilateraal

Het Belgische beleid en regelgeving op vlak van asiel en migratie, maar ook het concrete werk binnen de DVZ, wordt in grote en steeds toenemender mate bepaald en beïnvloed door de internationale context, en met name door hetgeen in de Europese Unie gebeurt en wordt beslist.

Het belangrijkste voorbereidende werk inzake Europese regelgeving en beleid vindt plaats in de werkgroepen en andere gremia van de Raad van de Europese Unie. De officiële Belgische vertegenwoordiging in deze structuren wordt mee waargenomen en opgevolgd door medewerkers van de DVZ. Ze hebben als opdracht om de deelname van de DVZ namens België aan de Europese besluitvorming te verzekeren, te coördineren en voor te bereiden. Europese initiatieven worden opgevolgd vanaf het moment dat ze worden voorgesteld tot ze finaal worden goedgekeurd op ministerieel niveau.

Aantal officiële vergaderingen bij de Raad van de Europese Unie waaraan de DVZ deelnam				
	2019	2020	2021	2022
Strategisch comité voor de immigratie, grenzen en asiel (SCIFA)	5	9	7	8
External Aspects of Asylum & Migration (EMWP) (ex-High level working group (HLWG))	5	3	11	15
SCIFA / HLWG gezamenlijk	2	1	0	0
SCIFA / COSI gezamenlijk	1	0	0	0
COSI / HLWG gezamenlijk	0	0	0	1
Asiel WG	1	15	34	13
Grenzen WG	9	11	12	13
Visa WG	8	7	10	16
IMEX/Verwijdering WG	7	8	6	8
IMEX/Toegang WG	0	2	1	6
IMEX / Integratie	0	0	2	1
MFF Home affairs WG	14	3	0	0
Valse documentenWG	6	0	2	0
Sch-Eval WG	0	0	7	8
WG Artikel 50	1	1	0	0
WP UK	0	1	1	0
Raadgevers JAI migratie / grenzen / asiel / visa/ terugkeer / fondsen / JAIEX	87	43	46	55
IPCR ronde tafels (COVID-19)	0	8	30	6
IPCR ministeriële ronde tafel (Migratie)	0	0	1	0
IPCR technische ronde tafel (Migratie)	0	0	1	0
IPCR tonde tafel Oekraïne	0	0	0	4
Coreper	21	18	24	31

Aantal officiële vergaderingen bij de Raad van de Europese Unie waaraan de DVZ deelnam				
	2019	2020	2021	2022
Raad JAI	4	9	8	15
Raad JUMBO	0	0	1	0
Totaal	171	139	204	200

Aan al deze vergaderingen gaat uiteraard heel wat voorbereidings- en coördinatiewerk vooraf: binnen de DVZ, binnen het departement, met de beleidscel, met andere bevoegde departementen en binnen de officiële coördinatiestructuren van Buitenlandse Zaken die instaan voor de Belgische standpuntbepaling in EU dossiers.

Op het niveau van de EU neemt de DVZ eveneens deel aan de vergaderingen van de Europese Commissie die technischer of operationeler zijn (de Comités) en die met name betrekking hebben op de opvolging van de omzetting en de uitvoering van de reglementering, de opvolging van de overname/samenwerkingsovereenkomsten, de toepassing van de nieuwe IT-systemen van de EU, enz. De DVZ neemt ook deel aan de vergaderingen die door de agentschappen van de EU (Frontex, EUAA, EU-LISA, enz.) georganiseerd worden.

Op het multilateraal niveau neemt de DVZ eveneens deel aan de vergaderingen die georganiseerd worden in het kader van de Benelux, de Raad van Europa, de IGC (Intergovernmental Consultations on migration, asylum and refugees), GDISC (General Directors' Immigration Services Conference) en onderhoudt het contacten met de VN-agentschappen belast met internationaal migratiebeleid zoals de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM).

In 2022 werd eveneens begonnen met de voorbereidingen van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie tijdens het eerste semester van 2024. De dienst Europese zaken is verantwoordelijk voor de coördinatie van het voorzitterschap bij de Dienst Vreemdelingenzaken en is sinds het begin van het jaar 2022 betrokken geweest bij alle discussies die betrekking hebben op de bepaling van het budget of de organisatie van de evenementen waarmee de DVZ belast zal zijn. Het bureau Europese zaken is eveneens betrokken bij de uitwerking van de inhoud van het programma en de prioriteiten van het toekomstig Belgisch voorzitterschap voor de materies die onder asiel en migratie vallen. In dit verband werkt het bureau nauw samen met de FOD Binnenlandse Zaken alsook met de FOD Buitenlandse Zaken die voor de transversale coördinatie van het Belgisch voorzitterschap zorgt. Algemeen gezien is het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de EU een enorme uitdaging voor het volledig bureau, waarvan de attachés een groot aantal werkgroepen op het niveau van de Raad zullen moeten voorzitten. De voorbereidingen van het Belgisch voorzitterschap zullen in de loop van 2023 worden voortgezet en geïntensifieerd.

9.2 Bilateraal

De impact van de pandemie heeft zich in 2022 nog verdergezet in de bilaterale relaties die de DVZ onderhoudt met de landen van herkomst en transit en met andere Europese lidstaten. In de loop van het jaar zagen we dat de beperkingen verder werden opgeheven, hoewel enkele landen strenge restricties behielden die het reizen bemoeilijkten. Enkele activiteiten die in de strengste periode van COVID werden opgezet, werden in de loop van het jaar gestopt, bijvoorbeeld het opmaken van overzichten rond vluchten, toegangsvereisten en lokale COVID-maatregelen in landen van herkomst.

De missies naar de landen van herkomst en andere Europese lidstaten namen opnieuw toe: Guinee (3), Kirgizië, Egypte, Marokko (3), Turkije, Duitsland (2), Frankrijk, Nigeria, Burundi, Liberia, Georgië, RD Congo (2), Congo Brazzaville, Senegal, Vietnam, Ghana. Er werd in Brussel een conferentie met de Afrikaanse Unie georganiseerd die werd ingeleid door Staatssecretaris Nicole de Moor. Daarnaast ontvingen we 7 delegaties: Suriname, Vietnam (2), Albanië, Nederland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk.

In 2022 werden er 3 administratieve samenwerkingsakkoorden ondertekend (Suriname, Liberia, Congo Brazzaville). Er werd een Benelux readmissie akkoord onderhandeld met Kirgizië en de finale punten van een Benelux implementatieprotocol werden besproken met Turkije.

Aantal bilaterale ontmoetingen met herkomstlanden				
	2019	2020	2021	2022
De DVZ missies	70	16	11	23
Ontmoetingen in België met ambassades	98	56	75	73
Delegaties ontvangen	17	1	5	7
Overleg met de FOD Buitenlandse Zaken	23	20	17	43
Lopende onderhandelingen akkoorden	12 (2 getekend)	11	5	4 (3 getekend)

België werd in 2022 geconfronteerd met een hoog aantal verzoeken om internationale bescherming (VIB). Hierdoor werden de asieline instanties zwaar belast met een impact op het opvangnetwerk. Een belangrijke factor in het stijgend aantal verzoekers is de toename van de secundaire migratie binnen Europa (voor zowel personen met reeds een beschermingsstatus als personen zonder status). Daarop ondernam de DVZ verschillende acties:

- Albanië: Het preventieproject in Albanië (een brede bewustmakingscampagne rond irreguliere migratie, gefinancierd door de EU Commissie i.s.m. Nederland) liep verder in 2022 en werd afgerond in december. Een Albanese delegatie werd in België ontvangen. In dat kader werden activiteiten opgezet in Namen en Brussel met de diaspora in België als doelpubliek.
- Filipijnen: Om valse geruchten te counteren binnen de Filipijnse diaspora waarbij irreguliere migranten aangezet werden om een verzoek om internationale bescherming in te dienen in België, werden de Belgische procedures in samenwerking met de Filipijnse ambassade in januari 2022 via een online informatiesessie toegelicht.
- Moldavië: Sinds mei 2022 worden flyers verdeeld aan Moldavische verzoekers die reeds in andere Europese lidstaten een verzoek om internationale bescherming hebben ingediend.
- Georgië: Staatssecretaris de Moor ondernam een preventiemissie naar Georgië in september. De bewustmakingscampagne werd in nauwe samenwerking met de Georgische overheid georganiseerd. Zij verspreidde deze boodschap via de media aan haar onderdanen.
- Binnen de EU: In 2022 zagen we dat ongeveer 50% van de verzoeken om internationale bescherming in België reeds een verzoek indienden in een ander EU-lidstaat. Er werd daarom in eerste instantie ingezet op het informeren van de personen met voornaamste nationaliteiten die vanuit andere lidstaten kwamen dat hun verzoek in die verantwoordelijke lidstaat behandeld zou worden en dat ze door België teruggestuurd zouden worden naar deze verantwoordelijke lidstaten. Voor Afghanen, Burundezen en Eritreeërs verliep dit sinds september via sociale media met een boodschap om secundaire migratie vanuit andere lidstaten naar België te ontraden. Voor Moldaviërs werd dit verdergezet via flyers.
- Burundi: naast bovenstaande campagne via de sociale media werd een communiqué gedeeld dat via de Belgische ambassade in Bujumbura verspreid werd.

Naast de vele verzoeken om internationale bescherming zijn ook andere indicatoren belangrijk. Naar aanleiding van het drama met Vietnamese onderdanen in Essex die via België reisden in 2019 en het aantreffen van grote groepen Vietnamese onderdanen in 2021 werd er in samenspraak met de Vietnamese autoriteiten beslist om gezamenlijk in te zetten op het informeren van potentiële migranten over legale migratie en te waarschuwen voor de gevaren van mensensmokkel en – handel.

De DVZ behoudt zijn inspanningen op het domein van migratie en ontwikkeling om de grensposten van Congo (DRC) verder te moderniseren door de financiering van de bouw van het provinciaal grensbeheercentrum in Tshikapa in de Kasai.

De netwerken van de verbindingssambtenaren in Duitsland, Nederland en Frankrijk blijven operationeel, wat een soepelere uitwisseling in de hand werkt en een ondersteuning biedt aan de overdrachten. Door de blijvend stijgende vraag binnen de DVZ naar informatie over individuele vreemdelingen in andere EU lidstaten, wordt het netwerk gestaag uitgebreid.

Twee medewerkers van de DVZ waren operationeel als EU-verbindingssambtenaar, één in Congo (DRC) en één (tot september 2022) in Ivoorkust, die ook actief was in Guinée. De verbindingssambtenaar in Congo speelde een grote rol in het beheersen van de migratiestromen van Congolezen via Cyprus. Ze coördineerde identificatiemissies en special flights.

De samenwerking met Frontex wint aan belang. Er werden in 2022 vier voorbereidende vergaderingen voor de Management Board Meetings georganiseerd. Er werd een systeem uitgewerkt inzake de missies voor het standing corps categorie 2 en categorie 3. Er werden door de DVZ in totaal voor 12 maanden 12 experts (cat.3) uitgestuurd naar Italië en Spanje. Eén expert werd uitgestuurd voor een

lange detachering (cat. 2) en er werden intern infosessies georganiseerd over tijdelijke zendingen in 2022 en 2023.

De DVZ neemt ook deel aan de Joint Reintegration Service van Frontex die re-integratiesteun mogelijk maakt voor hen die gedwongen terugkeren en voor wie een bepaalde nood bestaat. Ten slotte vonden er ook begeleidingen plaats van personen die voor, tijdens en na hun terugkeer ondersteuning nodig hadden. 7 personen werden begeleid in de luchthaven voor vertrek, 13 personen werden tot in hun land van herkomst begeleid door immigratieambtenaren en voor 42 personen werd er een re-integratieondersteuning voorzien.

10 Reglementering

De **wet van 15 december 1981** betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen werd in 2022 gewijzigd door:

- 1) De wet van 21 augustus 2022 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat betreft de onderzoekers, stagiairs en vrijwilligers (BS 9 november 2022).

Deze wet zette de Richtlijn 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of aupairactiviteiten (herschikking), gedeeltelijk om voor wat betreft de onderzoekers, stagiairs en vrijwilligers in het kader van Europees vrijwilligerswerk.

De onderzoekers, stagiairs en vrijwilligers die in het kader van een lang verblijf naar België komen, zullen onderworpen worden aan de gecombineerde vergunningsprocedure.

Daarnaast voorzag de wet bepalingen rond de lange- en korte termijnmobiliteit voor onderzoekers, en het zogenaamde ‘zoekjaar’ na afloop van de onderzoeksactiviteiten.

- 2) De wet van 29 november 2022 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (BS 20 december 2022).

De onderdaan van een derde land die voor meer dan negentig dagen wenst te worden tewerkgesteld en te verblijven in België, dient hiertoe in principe een gecombineerde vergunning aan te vragen.

Het is de werkgever die deze procedure opstart bij de territoriaal bevoegde gewestelijke overheid en dit terwijl de vreemdeling zich in de regel nog in het buitenland bevindt. In bepaalde gevallen kan de gecombineerde vergunning echter reeds in België worden aangevraagd.

Deze wet breidt deze laatste mogelijkheid uit naar andere categorieën van onderdanen van derde landen die zijn toegelaten of gemachtigd op het grondgebied van het Rijk te verblijven voor een periode van meer dan negentig dagen. Het gaat dus om bepaalde vreemdelingen die reeds zijn gemachtigd of toegelaten tot een verblijf van meer dan negentig dagen, maar die van verblijfsstatus willen wisselen omdat deze bijvoorbeeld beter aansluit bij de realiteit of de eventueel gewijzigde omstandigheden.

- 3) Het Grondwettelijk Hof vernietigde bij arrest nr. 187/2021 van 23 december 2021 in artikel 44 *septies*, § 1, vierde lid, van de wet van 15 december 1980 de zin: “*In de gevallen waarin dit noodzakelijk is voor de bescherming van de openbare orde of de nationale veiligheid, kan de vasthouding telkens met een maand worden verlengd, evenwel zonder dat de totale duur van de vasthouding meer dan acht maanden mag bedragen.*”

Het **koninklijk besluit van 8 oktober 1981** betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen werd in 2022 gewijzigd, door:

- 1) Het koninklijk besluit van 9 februari 2022 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat betreft de retributie (BS 16 mei 2022).

Naar aanleiding van twee arresten van de Raad van State waarbij respectievelijk het koninklijk besluit van 16 februari 2015 en het koninklijk besluit van 14 februari 2017 (en een aantal bepalingen m.b.t. de retributie) werden vernietigd, werd ervoor geopteerd om wederom het bedrag van de retributie en de wijze waarop deze wordt geïnd, vast te leggen en dit overeenkomstig de bevoegdheid die door de wetgevende macht aan de Koning werd toegekend.

- 2) Het koninklijk besluit van 31 mei 2022 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van

vreemdelingen en tot wijziging van de lay-out van de verblijfsdocumenten die afgegeven worden aan de burgers van de Europese Unie die legaal in België verblijven (*BS* 18 juli 2022).

Dit koninklijk besluit had tot doel de verblijfsdocumenten die afgegeven worden aan de burgers van de Unie die legaal in België verblijven (“EU-kaart”) en (“EU+-kaart”) in overeenstemming te brengen met de verordening (EU) 2019/1157, door de vlag van de Europese Unie aan deze documenten toe te voegen.

- 3) Het koninklijk besluit van 7 oktober 2022 houdende diverse bepalingen inzake de inschrijving van de buitenlandse onderdanen in de registers en met het oog op de registratie van de inlichtingen betreffende frauduleuze erkenningen en het aanvullen van de informatie met betrekking tot schijnhuwelijken en schijnwettelijke samenwoningen (*BS* 3 februari 2023, maar inwerkingtreding dient te worden bepaald).

- 4) Het koninklijk besluit van 27 november 2022 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat betreft de onderzoekers, stagiairs en vrijwilligers (*BS* 23 december 2022).

Dit besluit had tot doel de wet van 21 augustus 2022 uit te voeren door de procedureregels te preciseren die van toepassing zijn op onderdanen van derde landen die als onderzoeker, stagiair of vrijwilliger in België wensen te verblijven of die daartoe gemachtigd zijn.

11 Corporate Management

11.1 Archief

Deze dienst zorgt voor de verdeling en de verzending van de interne en externe post. De papieren documenten worden met het oog op hun digitalisering voor het elektronisch dossier voorbereid. Het Archief bewaart de papieren dossiers van de vreemdelingen en geeft die voor behandeling aan de uitvoeringsbureaus door. In 2019 werden in totaal 308.191 stukken verwerkt, 222.609 in 2020, 244.611 in 2021 en 265.515 in 2022.

De Dienst Archief drukt ook de dossiers af die voor de beroepsinstanties bestemd zijn. In 2019 werden 18.000 dossiers gekopieerd, 21.769 in 2020, 24.675 in 2021 en 23.714 in 2022.

Overeenkomstig de wet van 11 april 1994 stuurt de Cel openbaarheid van bestuur het dossier van een vreemdeling (of een deel van dit dossier) op verzoek van een advocaat of een privépersoon via de elektronische weg door. In bepaalde gevallen is het mogelijk om een papieren versie van een dossier of een deel van dit dossier te ontvangen. In 2019 waren er +/- 5.000 aanvragen, 9.588 in 2020, 13.376 in 2021 en 13.927 in 2022.

11.2 Register

Het Register registreert de (elektronische en gedigitaliseerde) documenten die naar de DVZ worden gestuurd in het (de) betreffende dossier(s), om ze toegankelijk te maken voor de interne en externe gebruikers.

Het Register voert de opzoeking uit naar personen die ingeschreven staan in de databank en kent een dossiernummer toe aan personen die nog niet geregistreerd zijn of die zijn opgenomen in collectieve dossiers.

Het Register is ook verantwoordelijk voor het beheer van de identiteiten en de correcte en volledige verwerking van (papieren en elektronische) dossiers, op basis van interne documenten en aanvragen, om de goede werking van de uitvoeringsbureaus te verzekeren.

Voor de behandelde deeltaken, het beheer van de aliansen en de registratie van de documenten samen zien de cijfers er als volgt uit: 457.589 in 2019, 511.500 in 2020, 450.200 in 2021 en 562.700 in 2022.

11.3 Ontwikkeling Databanken

In juni 2021 werd een dienst opgericht voor de coördinatie en opvolging van de ontwikkeling van de nieuwe EU-databanken: "SIS-terugkeer" (het signaleren van bevelen om het grondgebied te verlaten van niet EU-onderdanen in SIS), "European Travel Information and Authorisation System ETIAS" (het beslissen over aanvragen reisautorisaties voor niet-visumplichtige personen) en het "Entry and Exit System EES" (de aansluiting van de DVZ op het EES dat grensoverschrijdingen aan de buitengrenzen zal registreren) en van de eMigrationmodule rond terugkeer volgens het Frontex Model Recamas (Return Case Management System).

SIS-Terugkeer

Er is in 2022 hard gewerkt om klaar te zijn voor de start van SIS Recast op 7 maart 2023. Er waren drie modules in ontwikkeling: SIS-consultatie, SIS-signalering en SIS DEBS voor de uitwisseling van SIRENE-formulieren. De seining van BGVs en inreisverboden zal in eerste instantie nog semi-automatisch gebeuren. In afwachting van een volledige automatische overdracht van gegevens naar het SIS zal de DVZ een webapp gebruiken als voorlopige oplossing. De opleiding van het personeel om met de nieuwe systemen te werken, werd voorbereid.

ETIAS

In 2022 bleef de DVZ steun en praktische kennis verlenen aan de ontwikkeling van het ETIAS-project door deel te nemen aan vergaderingen over het ETIAS-ontwerp van wet, over de verdeling van hits tussen de verschillende entiteiten, over de interoperabiliteit, over het communicatieplan en aan een

BENELUX Smart Borders Expert Meeting. Ook is deelgenomen aan de door Frontex georganiseerde opleiding voor de nationale units van Europol.

Daarnaast zijn volgende stappen gezet :

- Er zijn overeenkomsten ondertekend voor de toegang tot gegevens uit het rijksregister voor de vroegtijdige verwijdering van in ETIAS geregistreerde gegevens.
- De vervoerders werden gewezen op hun verplichtingen.
- Het nationaal crisiscentrum is begonnen met de planning van een opleidingsplatform voor het personeel dat in ETIAS zal werken.
- Het NCCN heeft mock-ups van de ETIAS-applicatie gepresenteerd.
- De DVZ schreef mee aan het ETIAS wetsontwerp.

EES

De uitrol van het EES binnen de DVZ werd verder voorbereid:

- Uitbouw van de EES-module binnen de Smart Borders applicatie (IT-programmatie, acceptatietesten, ...). Een eerste versie van de Smart Borders Module werd ter beschikking gesteld van een aantal eindgebruikers met het oog op het testen ervan. Verder werd ook de technische analyse uitgevoerd van de wijze waarop de verplichting tot vervroegde verwijdering van gegevens gerealiseerd kan worden.
- Voorbereiden van de opleiding en instructies voor de DVZ-personeelsleden.
- Opmaak van de tweede versie van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling voor de DPO.
- Overleg met Federale Politie: instructie voor grenscontroleurs, interoperabiliteit, Er zijn consultaties gelanceerd bij het Smart Bordersteam van de Europese Unie en er werd tevens een Q&A met de politie gedeeld inzake afhandeling van EES-dossiers. Er werden 6 meetings inzake EES belegd tussen de DVZ, Federale Politie en de ICT-dienst van de FOD Binnenlandse Zaken.
- Voorzien van de hard- en software voor verificatie en registratie van biometrische gegevens in het hoofgebouw van de DVZ.
- De achterliggende processen in de Smart Borders Module werden in 2022 technisch voorbereid en ook overlopen met de eindgebruikers van de diensten Grenscontrole en Kort Verblijf.
- Opstellen van het DVZ-deel voor het EES wetsontwerp.

Recamas

In 2021 werd een marktverkenning naar detentieapplicaties georganiseerd omdat het huidige beheersinstrument van de gesloten centra (GCF) niet meer beantwoordt aan de noden en onbruikbaar dreigt te worden. Er werd van de gelegenheid gebruikgemaakt om ook de FITT woonunits op te nemen in het traject. Het initiatief mondde uit in de redactie en de lancering van een overheidsopdracht.

De analyse van de activiteiten binnen de terugkeerketen werd verdergezet. De processen werden uitgetekend en de diensten werden samengebracht in logische groepen die vervolgens gerangschikt werden naar prioriteit van ontwikkeling.

Er is steun verleend aan de ontwikkeling van de automatische communicatie tussen de DVZ en de FedPol inzake seiningen in de ANG. De nodige aanpassingen in de databank Verwijderingen werden gecoördineerd.

11.4eMigration

In 2022 werd de digitaliseringsstrategie eMigration vertaald naar een overkoepelende architectuur waarin niet alleen de Dienst Vreemdelingenzaken, maar ook het CGVS en de RVV zijn opgenomen.

Het doel is om onafhankelijke omgevingen te ontwikkelen op dezelfde technische architectuur, waarbij integratie van de werkomgevingen en de beveiliging van informatie centraal staan. Deze visie is in juni 2022 bevestigd door de staatssecretaris voor Asiel en Migratie.

De activiteiten van de DVZ werden ondergebracht binnen logische domeinen die vervolgens vertaald zijn naar verschillende IT-domeinen om een maximale afstemming tussen de praktijk en de IT mogelijk te maken.

Er werd een stappenplan ontwikkeld tot 2025 onderverdeeld in de volgende programma's:

- Transversaal programma, waarin de ontwikkeling van het gemeenschappelijke portaal, integratielagen, kennisgevingsdiensten enz. is gepland.

- Programma Identiteit, dat een gemeenschappelijk identiteitsbeheer met kernidentiteit, uitgebreide identiteit en biometrische gegevens zal opleveren.
- Programma voor vreemdelingengeschillen voor de levering van toepassingen die de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen nodig heeft.
- Transversaal programma voor de Dienst Vreemdelingenzaken, dat de nodige applicaties zal opleveren om beroepsprocedures te behandelen en de oprichting van een kennisplatform door het studie bureau over de toepassing van de wetgeving.
- Programma Veiligheid dat de interacties met inlichtingen- en veiligheidsdiensten mogelijk zal maken in dossiers.
- Programma Elektronisch dossier dat alle processen voor het CGVS zal bevatten.
- Programma Internationale bescherming en kwetsbare personen dat alle processen binnen het domein van Internationale bescherming bij de Dienst Vreemdelingenzaken zal bevatten.
- Programma Toegang & Verblijf, dat de nieuwe omgeving voor de processen inzake het verlenen van toegang tot het grondgebied en de opvolging van het verblijf zal opstellen, waarbij ook de interactie met de gemeenten zal worden geoptimaliseerd.
- Programma ReCaMas, dat alle processen op het gebied van terugkeer zal vernieuwen.

Er wordt naar gestreefd om eind 2024 een geheel nieuwe omgeving op te leveren, maar externe beperkingen kunnen hier alsnog roet in het eten gooien (o.a. de opstart van de nieuwe interne IT dienstenleverancier AD DIO).

In 2022 werd prioritair ingezet op de realisatie van:

- Smart Borders, een toepassing die de werking van het pakket Smart Borders in de praktijk mogelijk maak. Prioriteit hierbij was de ontwikkeling van de EES/VIS-modules en een nieuwe SIS-module die begin 2023 werd opgeleverd.
- Single permit, een digitaal loket (Workinginbelgium.be) werd in nauwe samenwerking met de Gewesten en de RSZ opgezet om de aanvragen voor een gecombineerde vergunning volledig digitaal te kunnen verwerken. De nodige back-officetoepassingen voor de DVZ worden in 2023 voltooid.
- Digitale Adresmelding, een digitaal loket waarmee vreemdelingen hun verblijfsadres kunnen doorgeven, zal in 2023 in gebruik genomen worden samen met het EES.
- Databank garanten, een nieuwe centrale databank voor het beheer van garanten die het proces van het begin tot het einde moet digitaliseren.

11.5 Vervoer

Naast bewonersvervoer voert de transportdienst van de DVZ ook opdrachten uit om de administratie te ondersteunen. Dagelijks worden meerdere postrondes gereden tussen de verschillende instanties waar de DVZ mee samenwerkt, dit zijn onder andere Buitenlandse zaken, luchthavens, CGVS, Veiligheid van de Staat, advocaten, RVV, Raadkamers ... De chauffeurs halen ook de doorlaatbewijzen op bij de ambassades.

11.6 Infodesk

Deze dienst is het eerste contactpunt voor personen die vragen hebben over de vreemdelingenreglementering of hun specifiek dossier. Hij fungeert ook als tussenpersoon tussen de klant, enerzijds, en de uitvoeringsbureaus van de DVZ, anderzijds. Deze vragen worden telefonisch of per mail behandeld.

In 2021 werden per maand tussen 2.500 en 3.750 oproepen ontvangen. In 2022 waren dat er gemiddeld 2.388 per maand. De wachttijd fluctueert voortdurend, aangezien het aantal verzoeken, in functie van de periodes (bv. studentenvisa), de nieuwe politieke beslissingen, de internationale situatie, gedurende een korte periode sterk stijgt. Een oproep duurt gemiddeld 4 à 7,5 minuten.

Door de jaren heen stellen we vast dat de klanten verkiezen om hun vraag per mail te stellen. Gemiddeld ontvangt de infodesk 450 mails per dag. Behalve op het ogenblik van een massale toestroom van mails in tijden van crisis, is het doel om te antwoorden binnen een termijn van 2 tot 4 dagen.

Aangezien de toegankelijkheid rechtstreeks deel uitmaakt van de kwaliteitsdoelstellingen voor de gebruikers van de dienst, wordt hier steeds meer aandacht aan besteed.

Het is belangrijk dat we zo goed mogelijk beantwoorden aan de behoeften van onze klanten en hierbij een hoge tevredenheid behalen over de verstrekte dienst. Daarom werden eind 2022 bijkomende middelen voor de ontwikkeling van de website van de DVZ toegekend. Het doel is een platform te bieden dat het mogelijk maakt om contact op te nemen en tegelijkertijd een cultuur van nabijheid en goede dienstverlening te ontwikkelen. Parallel daarmee zal een ander deel van het project uit de professionalisering van de dienst Infodesk bestaan. Momenteel wordt een grondige analyse uitgevoerd door professionele consultants, om de middelen en technische en organisatorische aanpassingen die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking te bepalen.

11.7 P&O

De Staatssecretaris heeft aangekondigd te willen investeren in de asiel- en migratie-instanties om de procedures efficiënter te laten verlopen en werk te maken van een aanklappend terugkeerbeleid. Stap voor stap wordt deze wens in de praktijk omgezet, dank zij de beslissing van de ministerraad om het personeelsbestand aanzienlijk te versterken om de bezetting van de gesloten centra te kunnen optimaliseren enerzijds en om de centrale diensten te versterken anderzijds. Het hoge aantal selecties heeft een aanzienlijke werklust met zich meegebracht:

- 493 selectiedagen werden georganiseerd;
- 6.257 kandidaten hebben zich ingeschreven op de georganiseerde proeven;
- 544 laureaten werden ingeschreven in de wervingsreserve;
- 382 personen werden in dienst genomen en de rekruteringen worden verdergezet.

Evolutie personeelsbestand :

Eind december 2019, telde de DVZ 1.682,6 VTE (910,2 VTE in de gesloten centra en 772,4 in de centrale diensten).

Eind december 2020, telde de DVZ 1.678,6 VTE (884,5 VTE in de gesloten centra en 794,1 in de centrale diensten).

Eind december 2021, telde de DVZ 1.845,7 VTE (882,9 VTE in de gesloten centra en 962,8 in de centrale diensten).

Eind december 2022, telde de DVZ 1.982,3 VTE (887,4 VTE in de gesloten centra en 1.094,9 in de centrale diensten).